

የግንቻው ጀግናና ጉበዙ ቢስካሊያዊ የተሳለፉበት

አስደናቂው የውጊያ ሁኔታ የሚተረክበት ፍጹሜ የሚሰጥበት ።

በዚህ ታሪክ በመጀመሪያው ክፍል ላይ ጀግናው ቢስካሊያዊና ስመ ጥር ዶን ኪሾት ጉራዲያቸውን መዝዘው ጫፉን ሽቅብ አቅንተው ሁለት ሥዕልኛ ስንዝራ ለማውረድ እንደተፋጠሙ ትተናቸው ነበር። ይሁን እንጂ በዚህ ስንዝራ ሙሉ ለሙሉ ተማትተው በሆነ ኖሮ አካላቸውን ከላይ እስከታች ተሰናጥቀው እንደሩማን ፍራ መተርከካቸው የማይቀር ነበር ብንል አጉልግምት አይሆንብንም። ጻፉ ግን ይህን በመሰለው አፋላሚ ነጥብ ላይ ደርሰው ግንባር ለግንባር እየተያዩ በሚገኙበት ጊዜ ደራሲው አቋርጦ የተወው የታሪኩ ረቂቅ ወዴት እንደሚገኝ ሳይናገር በጣም ጠቃሚና አንጊ የሆነውን ክፍል ሳይቀጥል መቅረቱን ብቻ ተናግሮ በማለፉ በውነቱ እጅግ የሚያንገበግብ ስሜት ሳይፈጥር አልቀረም ነበር።

ስለዚህ ጉዳይ በተለይ በጣም የሚያበሳጩ ሁኔታ ይህ እስካሁን ድረስ የተነበበው ጥቂቱ ክፍለ ታሪክ ላንባቢው ያሰገኘውን ደስታ እንደገና ያንን ተቋርጦ የቀረውን አብዛኛውን ክፍለ ታሪክ ከተጣለበት ሥፍራ ፈልጎና ተመራምሮ አግኝቶ ፍጹሜውን ለማወቅ የሚያደርገው ክፍ ያለ ድካም ሲታሰብ ደስታውን ወደ ሃዘን ለመለወጥ ምክንያት መሆኑ ነው። እኔም እንደማስበው ተቋርጦ የቀረው ታሪክ በጣም አስደሳቂ ክፍል መሆን እንዳለበት አምናለሁ። የሆነ ሆኖ ሌሎች ዘጥሪ ፈረሰኞች እንኳ ከነዚያ ሰዎች ሁሉ «በለስ ፈላጊዎች» ከሚልዋቸው ውስጥ አንዳንዶቹ ታሪካቸውን ዕለት በዕለት እየተከታተለ የሚጽፍ

ላቸው ደራሲ ምን ጊዜም እንዳላጡ ስለማውቅ በተለይም ደግሞ ይህን ለመሰለ ስመ ጥር ጀግና ፈረሰኛ አስደናቂ የጀብጱ ተግባሩን እግር በእግር እየተከታተለ የሚጽፍለት አንድ ታሪክ ጸሐፊ አልነበረም ለማለት ከቶ የማይታመን ከማናቸውም መልካም ወጥና ልማድ ውጭ የሆነ ነገር መስሉ ስለታየኝ ታሪኩ ሳይጻፍለት ተርቷል ብዬ ለማመን አልቻልኩም። ምክንያቱም አንዳንዶቹ ፈረሰኞች በተለምዶ አንድ ወይም ሁለት ታሪክ ጸሐፊ ያላቸው ስለሆኑ እነዚህ ጸሐፊዎች የውጊያ ተግባራቸውን ዋና አርዕስት ብቻ በመተረክ ሳይወሰኑ እነስተኛውን ሃሳባቸውንና በጣም ጥቃቅንና ጥብቅ ምስጢር የሆነውን ስሜታቸውን ጭምር በመዘርዘር እንደሚተርኩላቸው ስለማውቅ ነው። የዙዋሪ ፈረሰኞች ታሪክ የነጥላቲሮና የሌሎችም ታላላቆች ጭምር በዚህ አኳኒን እየተለቀመ አስቀድሞ ሲጠናቀቅላቸው ይህን የመሰለው ጉበዙ ፈረሰኛ ደግሞ ከሌሎቹ አንሶ እስከዚህ ድረስ የታሪክ ደሆኖ ዕድለ ቢስ ሊሆን መቻሉን አጠራጠራለሁ። ስለዚህ ይህን የመሰለው ታላቅ የጀግንነት ታሪክ ተልከስከስ አንካሳና ጉደሉ ሆኖ ቀርቷል ብዬ በማመን አገራጠናኝ ለማለት ስላታተኝ ጥፋቱን ማናቸውንም ነገር በሚወጠውና በሚያወድመው በጊዜ መጥፎነት ላይ መላከክ ግዴታ ሆነብኝ። ይህንንም ያደረግሁት ተቋርጦ የቀረውን ታሪክ ጊዜ ደብቆት ወይም ድራፔን አጥፍቶት ይሆናል በማለት ገምጃ ነው።

በሌላ በኩል ደግሞ መጻሕፍቱ ውስጥ ከዘመናዊዎቹ መካከል «የቅናት ማጥጋያ» የሔናሬስ ሐመልማል «የሔርሬስ እረኞች» የሚባሉት ስለተገኙበት የሱም ታሪክ ዘመናዊ መሆን እንደአለበት ግልጽ ነው። ታሪኩ ተጽፎ ባይገኝም ቅሉ የአገሩ ሽማግሌዎችና በአቅራቢያውም የሚኖሩት ጉረቤቶቹ በታላቸው አጥንተው ሳያስታውሱት አይቀሩም በማለት አስብኩ። ይህም ሃሳብ ስሜቴን ቀስቅሶ የስመ ጥርውን እስፓኛል የግንቻው ዶን ኪሾትን ሕይወትና ሞት፣ ግብረ ተአምራት በውነትና በትክክል አጣርቼ ለማወቅ የበረታ ፍላጎት አሳደረብኝ። ይህ ለማንቻዎቹ የፈረሰኛነት ተግባር ማህበር ደልጋሙል፤ መብራትና መስታወት የሆነውን ጀግናና እንዲሁም በክፍል ዘመናችን ይህን የሞተውን ማህበር አስነስቶ ለአቆመውና የመጀመሪያውን

ረት የተከለውን ይህን በመሰለ አስተካክ ጊዜ ውስጥ ጠማማ ምቹን ለማቅናት የሙት ሚስቶችን ለመርዳት ልጃገረዶችን ለመጠበቅ ቀዳማዊ ሆኖ የተነሳው እሱ ብቻ በመሆኑ ታሪኩ በዚህ አኳኋን ተረሳስቶ የሚቀር አልነበረም። እነዚህም ወይዘ ዝርት በፊተኛው ዘመን በኮርቻ ፈረስ ላይ ተቀምጠው አለንጋ ይዘው ከነድንግላቸው ከተራራ ወደ ተራራ ከሚሳ ወደ ሚሳ ሲንሸራሸሩ በሚውሉበት ጊዜ አንዳንድ ሸረኛ ሰው ወይም መሣሪያ የያዘ ባላገር ወይም ደግሞ ግድንግድ ጃዊሳ ድንገት ጠልፎ ከብራቸውን ይገነሳቸው ነበር።

በድሮ ዘመን ከተወለዱ ጀምረው በፍርሃት እየተሳሳቁ አንዲት ሌሊት እንኳ እቤታቸው ገብተው ሳይተኙ እንደወለዱ ሞቸው እናቶቻቸው ሆነው በሰማንያ ዓመታቸው ከነድንግላቸው መሬት ውስጥ የሚገቡ ሴቶች ነበሩ።

ስለዚህ በዚህና በሌላም በብዙ ምክንያቶች የኛው ትንታኔ ዶን ኪሾት መታሰብና ዘላለም መመስገን የሚገባው ሆኖ እናገኘዋለን። ይህም ሲሆን ለእኛም ለራሴ ይህን እጅግ ናፋቂ የሆነውን ታሪክ ፍጻሜ ፈልጌ ላልሰሙት ለማስማት ላደረግሁት ድካምና ትጋት የሚገባው ምስጋና እንዳይነፈገኝ አሳስባለሁ።

የሆነ ሆኖ የታሪኩን ፍጻሜ ለማግኘት ቸሩ አምላክ ወይም አጋጣሚው ምክንያት ወይም ዕድሉ አግዞኝ ባላገኘው ኖሮ ወደፊት ታሪኩን በጥንቃቄ የሚያነበው ሰው እንደሚገነዘበው መላውን ዓለም ላንድ ሰዓት ያህል የሚያስቅ መደሰቻ ነገር አጥቶ ቀረ ለማለት የሚቻል ነበር፤ እነሆ እንግዲህ የታሪኩን ፍጻሜ ለማግኘት የቻልኩት ከዚህ ቀጥሎ በማሰረዳው አኳኋን ነው።

ከዕለታት አንድ ቀን በቶሌዶ ከተማ አልካና በሚባለው አደባባይ ሳለሁ አንድ ልጅ ላንድ የሀር ነጋዴ አርጌ የተጻፈ ባቸው ደብተሮችና አርጌ የእጅ ጽሕፈት ያለባቸው ክታቦች ለመሸጥ ሲያስማማ አየሁት፤ መቼም እኔ መጽሐፍ ማንበብ በጣም የምድድ ሰው በመሆኔ የተነሳ በመንገድ ላይ ወድቀው የማገኛቸውን ብጥሰጣሽ ወረቀቶች እንኳ አንስቼ ሳላነብ

አላልፍም ነበርና በዚህ ዝንባሌዬ ተገፋፍቼ ከልጄ ከንድ ላይ አንዱን ደብተር አንስቼ ብመለከተው ፈደሉ በዓረብኛ ትርጉም የተጻፈ ሆኖ አገኘሁት። የዓረብኛው ፈደሉ መሆኑን በአጣጣሉ ልለየው እንጂ ንባቡን ስለማላውቅ በዚያው በአለሁበት ዙፈያ ምናልባት አንድ የተጠመቀ ዓረብ አግኝቼ ያነበልኛል በማለት በዓይኔ እፈልግ ጀመር። የዚህንም ቋንቋ ተርጓሚ በዚህ አገር ውስጥ ማግኘት የሚያስቸግር ነገር አልሆነብኝም ነበር፤ ምክንያቱም ሌላው ቀርቶ በኔ መሳሳት ምክንያት ጽሕፈቱ የጥንታዊው ዕብራይስጥ ቋንቋ ሆኖ ቢገኝም ኖሮ የዚህንም ቋንቋ ትርጓሜ ወዲያውኑ ላገኘው እንደምችል እርግጠኛ ነበርኩ።

ስለዚህ ይህንኑ የምፈልገውን ትርጓሜ አግኝቼ ሃላቢን ገለጥኩለትና የእጅ ጽሑፍ ያለበትን ክታብ ሰጠሁት።

እሱም ገልጦ በውስጡ ከተጻፈው አንዳንድ ቃላት ካነበዘ በኋላ ከት ብሎ ይስቅ ጀመር። በዚህን ጊዜ በምን ምክንያት እንደሳቀ ብጠይቀው በክታቡ ባንደኛው ገጽ ላይ የተጻፈውን ቃል አይቶ መሳቁን ነገረኝ።

እኔም ንባቡን ተርጉሞ እንዲነግረኝ ለመንኩት። እሱ ግን መሳቁን ሳያቆም እንዲህ አለኝ።

“ቅድም እንዳልኩት በዚህ ገጽ ላይ ተጽፎ የሚነበበው ቃል ትርጉም በዚህ ታሪክ ላይ ብዙ ጊዜ እየተደጋገመች የተነሳ ችው ይህች የቶበዘይቱ ዱልቺኒያ የምትባልዋ ሴት የአሳማ ሥጋ በመቀመምና በመሰነግ ረገድ በማንቻ ውስጥ ካሉት ሴቶች ይበልጥ ባለምያና እጅ በረከታም ነች ይሏታል” የሚል ነው ሲል ተረጉመልኝ።

“የቶበዘይቱ ዱልቺኒያ” የሚለውን ስም ባነሳብኝ ጊዜ በጣም ስለገረመኝ ይህ ክታብ የዶን ኪሾትን ሙሉ ታሪክ የያዘ መሆኑን ለመገመት ቻልኩ።

በዚህም ሃሳብ እንደተቻኩልኩ አርዕስቱን እንዲያነበልኝ እንደገና ለመንኩት። እሱም ዓረቢኛውን ወደ ካስቴሊያ እየተረጎመ አርዕስቱ ቀጥሎ ያለውን መሆኑን አሰማኝ፤ ይኸውም

“ከዓረቡ ታሪክ ጸሐፊ ከሰዲ አህመድ ቤኒገሌል የተጻፈ የማን ቻው ዶን ኪሾት ታሪክ የሚል ነበር። የዚህ መጽሐፍ አርዕስት ተነባልኝ በተረዳሁት ጊዜ የተሰማኝን ደስታ ለመደበቅ ታላቅ የመንፈስ ኃይል እንዲኖረኝ የሚያስፈልግ ነበር። እንግዲህ ይህ ታሪክ እንዳያመልጠኝ በጣም ሠማኜ ነበረና ከሐር ነጋዴው ላይ አፋርሼ ልጄ የተሸከማቸውን ደብተሮች በሙሉ በብር አላድገዝኜ ወሰድሁ። ልጄ ብልጥ ቢሆንና ፍላጎቴንም ቢያውቀው ኖሮ መጐምጅቴን በፈቱ ላይ ዓይቶ ዋጋውን ከሰድስት ብር በላይ ሊነጨኝ ይችል ነበር። ወዲያውኑ ከዓረቡ ጋር ተያይዞን እራቅ ብለን ሐድንና ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ደጀ ሰላም ገባን። እዚያም ተቀምጠን በምንነጋገርበት ጊዜ የዶን ኪሾትን ታሪክ የሚጠቅሱትን ጽሑፎች ሁሉ እንዳች ትርፍ ቃል ሳይጨምርና ሳይቀንስ ወደ ካስቲሊያ ቋንቋ እንዲተረጎምልኝ ለመንከት። ለድካሙም ዋጋ የጠየቀኝን ሂሳብ ልከፍለው ቃል ገባሁለት። እሱ ግን የድካሙን ዋጋ አምሳ ገጥር ዘቢብና ሁለት ድርብ ሰንደ ከሰጠሁት የሚበቃው መሆኑንና እንዲሁም ትርጉሙን ቀላል በሆነ አገባብ በትክክልና በሐቀኝነት የሚተረጎምልኝ መሆኑን ቃል ገባልኝ። እኔ ግን ሥራውን ለማጣደፍና ይህም መልካም አጋጣሚ እንዳያመልጠኝ በማለት ዓረቡን ወደቤቱ ይገኘው ሐድኩና ካንድ ወር ተኩል ጥቂት በለጥ በሚል ጊዜ ውስጥ ትርጉሙን በሙሉ አጠናቆ ጨረሰልኝ። ይኸውም ትርጉም እንዳለ በሙሉ በሚከተለው ሁኔታ የሚተረከው ነው።

በመጀመሪያው ደብተር ላይ ዶን ኪሾት ከቢስካሊያው ጋር የተጋተረው የውጊያ አሰላለፍ በሚገባ ተስሎ እውነተኛውን መልኩን እንደያዘ ይታይ ነበር። ሁለቱም ተዋጊዎች በታሪኩ ላይ ሁኔታቸው በተነገረው ዓይነትና አኳኋን የመሰለፊያ በታቸውን እንደያዙ ጐራዴያቸውን እንዳቀኑ፤ ዶን ኪሾት በጋሻው እንደተሸፈነ፤ ቢስካሊያው በትራሱ እንደተከለለ፤ የበቅሎይቱም አቋቋም በደንብ እንደተነገረው ሁሉ ከዚያው ከቦታዋ ሳትነቃነቅ ተገትራ የተውሶ ከብት መሆኗን ባንድ ቀላድ ርቀት ላይ ቆሞ ለሚያያት ሰው በጉልህ የምትአስታውቅ ሆና ትገኝ ነበር። ከቢስካሊያው ስዕል ግርጌ “ዶን ሳንቾ ዳስፔሲያ” የሚል ጽሑፍ ይነበባል። ይህም ያለ ጥርጥር የሰው ስም መሆን አለበት።

በርንዜናንቱ እግር ስር ደግሞ “ዶን ኪሾት” የግል ጽሑፍ ይነበባል።

የርንዜናንቱም አቋቋም ቁመቱ እንደተንቀጥለለ፤ አጥንቱ እንደቆመ እንደቀጠነና እንደከሣ እንደጐበጠና እንደጠወለገ ጠቅላላ መልኩ ግሩም ሆኖ የተሳለ በመሆኑ ይኸው ስዕሉ “ርንዜናንቱ” የተባለውን ስም በምን ያህል ትክክለኛነትና ሥያሴት እንደተሰጠት በግልጽ የሚመሰክርለት ነበር። ከርንዜናንቱ በስተጉን ደግሞ ሳንቾ ፓንቻ አህያውን በሎኮዋ እንደያዛት ተስሎ ይገኛል በግርጌውም “ሳንቾ ቻንኪ” የሚል ጽሑፍ ይነበባል። እንዲሁም የተባለበት ምክንያት በስዕሉ ላይ እንደሚታየው ምናልባት ከፊቱ በርጩ የገፋና ቁመናው ጽሑር ሆኖ የእግሩ አገን ስለረዘመ ይመስላል። ስለዚህ ቻንቻ ወይም ጅያንኪ እየተባለ በታሪኩ ጐዳና ውስጥ ብዙ ጊዜ ይጠራበታል። ከዚህም በስተቀር ሌሎችም ጥቃቅን ዝርዝር ሁኔታዎች በስዕሉ ላይ ይገኛሉ። ጻፍ ግን ቂም ነገርነታቸው ያነሰ ስለሆነ ለዚህ ለዕውነተኛው ታሪክ ምክር ነት ቢጨምሩም ቢቀሩም የማይጠቅሙና የማያስፈልጉ በመሆናቸው እዚህ ላይ አልተዘረዘሩም። ይሁን እንጂ በታሪኩ ዝግጅት ውስጥ የሚታከለው ድርጊቶች ወይም ሁኔታዎች ሁሉ እውነተኛቸው ከሆኑ ማናቸውም ዓይነት ዝርዝር ቢሆን መጥር ነው ተብሎ ሊናቅ የሚገባው አልነበረም።

ይህ ሁኔታ እውነተኛ መሆኑን በመጠራጠር አንዳች ነቀፊታ ለማድረግ ቢሞክር ነቀፊታው ከብደት ሊያገኝ የሚችለው ታሪኩን የጻፈው የዓረብ ሰው መሆኑ ሲታሰብና እነዚህም የዓረብ ሰዎች መዋሸት የታወቀ አመላቸው በመሆኑ ሲገመት ብቻ ነው ይሁን እንጂ ብዙ ምቀኛ ጠላት ስለማይጠፋ የዶን ኪሾትን የጀግንነት ዋያ ከማጋነን ይልቅ በመጠኑ ለከተው ያሳነሱበት መሆኑን ለሚረዳው ሰው ይህንኑ የተተረከውን ጥቂቱን አምና መቀበል ይቻላል። ለኔም አስተያየት ትክክለኛ መስሎ የታየኝ በእርግጥ ይኸው ግምት ነው። ምክንያቱም ይህን የመሰለውን ጀግና ፈረሰኛ ለማመስገን የሚዘጋጀውን ታሪክ አፋጥኖ ለሚጻፍ በብዕር ላይ ክንፍ ማቀበል በሚያስፈልግበትና በሚገባበት ጭላው ግጥሚያ ጊዜ ሁኔታውን አቋርጦ በዝምታ ለማለልና የተገደ

ረገው መከራ ሲታይ ደራሲው ሆነ ብሎ ያደረገው ተንክል መሆኑን ያሳምናል። ይህም በውነቱ አጉል ሃሳብና መጥፎ አድራጉት እንደሆነ ለማንም የተመወረ አልነበረም። ምክንያቱም ታሪክ ጸሐፊያን ሲባሉ በሙሉ ትክክለኛች ሐቀኞች እውነተኛች የማያዳሉ መሆን ስለሚገባቸው ይህን ከመሳሰለው ግምት ውስጥ እንዳይገቡ አጥብቀው መሸሸና መጠንቀቅ ስላለባቸው ነው። ጥቅም ፈላጊነትም ሆነ ወይም ፍርሃት ወይም ቂመኝነት ወይም ለወዳጅ ማድላት ከእውነት መስመር ሊያወጣቸው አይችልም።

እውነት የታሪክ እናት ስለሆነች የጊዜ ተወዳዳሪ የደር ጊት መዝገብ የኃላፊው ምስክር የአሁኑ ምሳሌና ማስጠንቀቂያ የመጣው መምህርና መካር ለመባል የምትችል ናት። ስለዚህ በእውነት መሠረት ላይ ያልተገነባ ታሪክ ሁሉ በቀላሉ ዋጋ አልባ ሆኖ ስለሚወድቅ በበኩሉ በዚህ ታሪክ ውስጥ ይበልጥ ጠቃሚ ሆኖ የሚፈለገው ሁሉ እንደሚገኝበት አውቃለሁ። ምናልባት ደግሞ በጥልቅ ማስተዋል ተመራምራችሁ ፍሬ ነገር ያለው ድርጊት ያጣችሁበት እንደሆነ እኔ በበኩሉ ጉድለቱን የማየው ከታሪኩ መካከል ይልቅ በዚያ በውሻው ደራሲ ላይ ነው። እንግዲህ እስከዚህ ድረስ ካሰረዳሁ በኋላ የሁለተኛው ክፍል ታሪክ መስመሩን በመከተል የተዘጋጀው ትርጉም ቀጥሎ እንዳለው ሆኖ መነበቡን እገልጻለሁ።

ሁለቱ ጀግናዎችና ሳታናዎች ደፋር ተዋጊዎች የሾለና የተሳለ ጉራዴያቸውን መዝዘው ጫፋን ወደላይ አቅንተው እየሰበቁ ሲዳንቱ ላያቸው ተመልካች ሰማይና ምድርን ገንገም እሳትን ጭምር ለማደበላለቅ ቆርጠው የተነሱ ይመስሉ ነበር። መቸም የተያያዙት አልክና ቂጭት ከመጠን በላይ ያለፈ በመሆኑ መጀመሪያ ጉራዴውን ሠንዝሮ ምቱን ያሳረፈው ቁጠኛው ቢሰካ ሊያዊ ነበርና በበዛ ኃይልና ንዴት ዶን ኪሾትን አብስሎ መታው። ምቱንም በሚያዋርድበት ጊዜ ጉራዴው ለጥቂት አዳልጦት በጨረፍታ ባይስት ኖሮ ይህ ምት ብቻውን ለዚህም ለተጋጋለው ውጊያና ለፈረሰኞችም ያጋጣሚ ፈላጊነት ዙረት የማያዳግም ፍጻሜ ለመስጠት የሚበቃ ነበር። ዳሩ ግን ዕድሉ ለሌላ እጅግ ከፍ ላለ ተግባር ተቆጥቦ እንዲቆይ በመፈቀዱ

ምክንያት በኃይል የተሠነዘረው የወደረኛው ጉራዴ ዓላማውን እንዲስት አደረገው። ይህም ሆኖ ምንም እንኳ ምቱ ክግራ ትክሻው ላይ ቢያርፍ በዚያ ወገን የሚገኘውን ነገር በሙሉ ጠርቦ የራስ ቁሩን አብዛኛውን ክፍል ሸርፎ፣ የጀርወንም እኩሌታ ቆርጦ ከመጣሉ በስተቀር ከዚህ የከበደ ሌላ ጉዳት አላደረገም ነበር። ማናቸውም ጥራቢና ቁርጥራጭ ሁሉ እየተፈናጠረ በሚያስደነግጥ አሰባባር ተነካክቶ መራት ላይ ወደቀ። ፈረሰኛውም በጣም ለመጉዳት በቃ።

“የጀግናች ያለህ፤ እንግዲህ አሁን የማንኛቸው ጀግና በዚህ አኳኋን ተጠቅቶ ጉዳት ደርሶበት ሲታይ በልቡ ውስጥ የገባውን አንገብጋቢ ትኩስ ንዴት በሚገባ አብራርቶ ለአንባቢ ለመተረክ የሚችል ማን ይገኝ ይመስላችኋል? በውነቱ በሰብሳቢ ቃል የንዴቱ ወሰን ከልክ አልፎ እንደ እቶን የጋለ ነበር ብሎ መናገር ብቻ በቂ ይሆናል። ስለዚህ በዚህ ንዴቱ ሲቃው እየተናነቀው ከኮርቻው ላይ ተነስቶ እርካቡን ተረግጦ ቆመ፤ ጉራዴውን በሁለት እጁ ጨብጦ፤ አንድ ኃይለኛ ምት ሠንዝሮ በቢሰካለያው ላይ ሙሉ በሙሉ በያሳርፍበት ትራሱን ደርቦ መልል አናቱን ተረክከው። ይህኛውም ምንም እንኳ የትራሱ ከለላ ከሞት በያስጥለው ያረፈበት ምት ከባድነቱ ተራራ የተናደበት ያህል ዘልቆ ተሰምቶት ነበርና በአፋና በአፍንጫው በጀርወው ጭምር ትኩስ ደም እየተፋ ከበትሎይቱ ላይ ለመውደቅ ይዘለፈለፍ ጀመር። ሆኖም የበትሎይቱን አንገት በሁለት እጁ አቅፎ ባይጠመጠምባት ኖሮ በቀጥታ መውደቁ የማይጠረጠር ነበር። ይህንንም በሚያደርግበት ጊዜ እግሮቹ ከእርካቡ ውስጥ ስለወጡበትና እጆቹም ዝለው ስለላሉበት በትሎይቱ በአስደንጋጭ በትር ደንብራ በእርሻው መካከል ስለ ፈረጠጠች ጭነቷን ሶስትና አራት ለሚሆን ጊዜ ካጋደለች በኋላ ወዲያውኑ ጌታዋን እንደያዘች ወድቃ ተንከባለለች።

ዶን ኪሾት በልቡ ሙሉነት አስተያየት ቆሞ ተሸናፊውን ሲመለከት ነበርና መውደቱን ባየ ጊዜ ከፈረሱ ላይ ዘልቆ ወርዶ በፍጥነት ከተጠጋው በኋላ የጦሩን ጫፍ ዓይኑ ላይ ደግፎ እንዲማረክ አለበለዚያ ግን አንገቱን የሚቆርጠው መሆኑን አስ

ታወቀው ፡ ቢስካሊያው ግን በዚያን ሰዓት ከፋኛ ተጉደቱ በመፍዘቱ የተነሳ ግማሽ ቃል እንኳ ለመናገር የሚችል አልነበረም ፡ ደን ኪሾት ደግሞ ከአብደቱ በላይ ገዴት ተጨምሮ ልቡን ሰውሮት ነበርና እስካሁን ድረስ ከሰረገላው ውስጥ ላይ ወጡ በድንጋጤ እየራዱ ውጊያውን ይመለከቱ የነበሩት ሴቶች በሩጫ ደርሰው የጋሻ ጃግሬአቸውን ነፍስ እንዲተርፍላቸው በታላቅ ልመናና መለማመጥ ምሕረት ባይጠይቁለት ኖሮ የቢስካ ሊያዊው ፍጻሜ አደገኛ ሊሆንበት ነበር ፡ መቸም ቢሆን ደን ኪሾት በወይዛዝርታት የሚጨክን ልቦ ደረት ሰው አልነበረምና በተጀነነ ጉልማማነት እንዲህ ሲል መለሰላቸው ፡

“እርግጥ ነው፤ የተዋባችሁ ወይዛዝርት ሆይ፤ ልመናችሁን ለመቀበል በጣም ደስ ይለኛል ፡ ዳሩ ግን ምሕረት ከመስጠቱ በፊት ከናንተ ዘንድ የምጠይቀው ግዴታና ውሳኔ ይህ በገዛ ጥጋቡ ተሸንፎ የወደቀው ቀበጥ ፈረሰኛ በቀጥታ ወደ ተበዘሄሪ በኔ ሰም ወደር የሌሽ እመቤቱ ዱልቺኒያ ፊት ቀርቦ እፅ ያስኛትን እንድታደርግበት እሱም የታዘዘውን እንዲፈጽም የምታደርጉ የሆነ እንደሆነ ነው አላቸው ፡

የሚንቀጠቀጡትና የተጨነቁት ሴቶች ግን ደን ኪሾት የተናገረው ምን እንደሆነ አጣርተው ሳይሰሙና ነገሩ ሳይገባቸው፤ ይህችም ዱልቺኒያ የምትባለው ሴት ማን እንደሆነች ሳይጠይቁና ሳይረዱ በደፈናው ጋሻ ጃግሬው የታዘዘውን ሁሉ እንዲፈጽም ከደን ኪሾት የተጣለበትን ግዴታና ውሳኔ ላያንድሱ ለመፈጸም ቃል ገቡለት ፡

ደን ኪሾት የምነት ቃላቸውን ከተቀበለ በኋላ እንደከራ እንዲህ አላቸው፤ ምንም እንኳ ይህ ክልፍልፍ ፈረሰኛ ምሕረት ማግኘት የማይገባው ቢሆን ይህን የታመነ ቃላችሁን በማክበር የደገንሁትን ጦር አንስቼ ነፍሱን ምሬላችኋለሁ አላቸውና ከቢስካ ሲሊያው አጠገብ ተነስቶ ወይዛዝርታትን ተሰናብቶ ተለየ ፡ እነዚያም ቁስለኞቹውን አንስተው በሰረገላው ላይ ከጫኑ በኋላ ጉዞአቸውን ቀጠሉ ፡

በደን ኪሾትና በጋሻ ጃግሬው በሳንቾ ፖንቻ መካከል
የተደረገው አጫዋች ንግግር ይተረካል ፡

ምንም እንኳ የመነኮሳት አሸከሮች ሳንቾ ፖንቻን ከፋኛ ደብድበው ቢጥሉት ለጥቂት ጊዜ እንደወደቀ ቆይቶ ነፍሱ ከዘራ በኋላ ተነስቶ ቆሞ ይህን ጌታው የተጋጠመውን የመጀመሪያውን ኃይለኛ ውጊያ እንዲያሸንፍና አንድ ደሴት አግኝቶ ከዚህ ቀደም በሰጠው ተሰፋ መሠረት እሱን ለደሴቷ ገዢ አድርጎ ለመሾም እንዲያበቃው በልቦናው እግዚአብሔርን እየለመነ ይመለከት ነበር ፡

የውጊያው ክስክስ አልቆ ጌታው ሮንዚናንቲ ላይ ለመውጣት በሚሠናዳበት ጊዜ ሳንቾ እርካቡን ሲይዝለት ፈጥሮ ተጠጋውና ያኛው ፈረሱ ላይ ከመውጣቱ በፊት አጠገቡ ደርሶ ተገባርክኮ እጆቹን ከሳመ በኋላ የሚቀጥለውን ተናገረ ፡

“የኔ ጌታ ደን ኪሾት ሆይ፤ እንግዲህ አሁን መልካም ፈቃድም ይሁንና በዚህ ጉምዛዛ በሆነው ውጊያ ላይ ድል አድርገው ያገኙዋትን ደሴት ግዛቷን ይስጡኝ ፡ የቱን ያህል ሰፊና ታላቅ አገር ብትሆንም እንኳ በዓለም ላይ የሚገኙት የደሴቶች ገዢዎች እንደሚገዙዋት አድርጌ ወይም አስበልጪ በትክክል ለመግዛት ችሎታና ብርታት ስለሚሰማኝ ችሎታዬን በመጠራጠር መስጠቱ ቅር እንዳይልዎት” አለው ፡

“የኔ ወዳጅ ሳንቾ ሆይ፤ ሲል መለሰለት ደን ኪሾት “ይህ አሁን ያየኹው አጋጣሚና ሌላውም እሱን የመሳሰለው ፀቃ ተራ የመንገድ ግጭት ይባላል እንጂ አንተ እንደገመትከው

ደሴት የሚገኝበት ጦርነት አይደለም። ከዚህ ዓይነት ግጭት የሚገኘው ትርፍ ጭንቅላትን አስፈንክቶ እንደኛውን ጆሮ እስ ቆርጦ እየበሸቁ ወደ ቤት መመለስ ብቻ መሆኑን ግወቅ ይገባል። ስለዚህ አሁን ለጠየቅኸኝ ጉዳይ መፈጸም እስከ ጥቂት ቀን እንድትታገስኝ አደራ አልሀለሁ። ምን ጊዜም ቢሆን ሌሎችም አጋጣሚዎች እንደምናገኝ የተረጋገጠ ስለሆነ በዚያን ጊዜ የደሴት ገዢ በማድረግ ብቻ ሳይሆን ከሱም እጅግ ወደላቀ ማዕረግ ላደርስህና ብዙም ነገር ላደርግልህ እንደምችል እመነኝ” አለው።

ሳንቾም ለዚህ ለተቀበለው ተስፋ ጥልቅ ምስጋናውን አቀረበና እንደገና የጌታውን እጅና የለበሰውን ጥራ ከተሳለመ በኋላ እንደተለመደው ሮንዜናንቴ ላይ እንዲወጣ አገዘው። እሱም ተራውን አህያው ላይ ተቀመጠና ጌታውን ለመከተል ዝግጁ ሆኖ ተሰናጸ። ደን ኪሾትም በሠረገላው ውስጥ የተቀመጡትን መንገዶች ሳይሰናበትና አንዳችም ጥያቄ ሳያደርግላቸው በፈጠነ ሶምሶማ እቅርቡ ወዳለው ጫካ አመራ። ሳንቾም ባህያው ከሰከ—ስታ ተከትሎት ነበር። ነገር ግን ሮንዜናንቴ በቀለጠፈ እርምጃ የሚሄድ ርስለነበረ ሳንቾ ከጌታው ተነጥሎ ወደኋላ መቅረቱን አየና ጌታው ቆሞ እንዲጠብቀው ሮህ መናገር ግዴታ ሆነበት። ደን ኪሾትም ጥሪውን ሰምቶ የሮንዜናንቴን ልጓም ስበ ቆመና ሰነፋ ጋሻጃግሬ እስኪደርስበት ድረስ ጠበቀው። ያም ከደረሰ በኋላ እንዲህ አለው።

“ጌታዬ ሆይ፤ ትድም በውጊያው ላይ የፈነከቱት ወደረኛዎ በብርቱ ቆስሎ አይቸዋለሁ መቼም የአደጋውን ወሬ ለመንደሩ ጉረምሶች መናገሩ የማይቀር ስለሆነ ጉረምላዎቹ በዱካችን ተከታትለው መጥተው እንደሚይዙን የማይጠረጠር ነው። ከተያዝንም በኋላ ከምንደበደበው ዱላ ይበልጥ በወንጀለኛነት ተይዘን የምንታሰር ስለሆነ ከወሀኒ ቤት ሰብረን ለማምለጥ ከመቻላችን በፊት የደም ላብ ማንጠፍጠፍ እንደሚኖርብን አምናለሁ። ስለዚህ የተከበሩት ጌታዬ ምክረን ሳይንቁ በያዳም ጡኝ አውራ መንገድ ይዘን ከምንገቀረፈና ይልቅ ወደ ቀኛችን እጥፍ ብለን ወደ አንድ ቤተ ክርስቲያን ወይም ወደ ገዳም

ገብተን ብንሰወር ከሚያሰጋን መያዝ የምናመልጥ ይመስለኛል አለ።

“እባክህ አትቃኝ ዝም በል” አለ ደን ኪሾት “ለመሆኑ አንድ ዙዋሪ ፈረሰኛ የፈቀደውን ያህል አመጽ ቢሠራና ነፍስ ቢገድል እጄ ተይዞ ፍርድ ቤት ይቀርባል ሲባል ወሬ ስምተህ ወይንስ ታሪክ አንብበህ ታውቃለህ?”

“ሳንቾም መለሰ” እኔ ስለ ነፍስ መግደልና ስለ አመጽ መሥራት አንዳች ነገር ለማወቅ አልፈለግም፤ ምክንያቱም በሕይወቴ ውስጥ ይህን የመሰለ ወንጀል ስርቼ ተከስሼና ተቀጥቼ ስለማላውቅ ነው። ሳንዳንድ ጠብ ምክንያት እርስ በርሳቸው የሚግቱ ሰዎች በአገራው ዘበኛ እየተያዙ መታሠራቸውን ብቻ አረጋግጣለሁ። በተለይ ስለሌላው የአመጽ ሥራ ግን እኔን የሚያገባኝ ነገር የለም” አለ።

ደን ኪሾትም መለሰ “ወዳጄ ሆይ፤ አይዘህ ይህን ያህል አትፍራ፤ አትርበድበድ፤ እኔ እንደሆንኩ እንኳንስ ከመንደር ዘበኞች እጅ ይቅርና ከአይሁዳውያን እጅ ቢሆን መንጥቁ ላወጣህ የምችል ነኝ። እረ እንዲያው ለመሆኑ በል እስቲ ንገረኝ፤ በምድር ገጽ ላይ በጀግንነት የሚበልጠኝ ፈረሰኛ አይተህ ታውቃለህ? ለመጋጠም የቆራጥነት ድፍረት ያለው፤ ለማየል የበለጠ ትባት ያለው፤ ለመምታት የፈጠነ ቅልጥፍና ያለው፤ በላንጣውን አሸንፎ ለመጣል የበለጠ ብልህትና ብርታት ያለው ወይም ሊኖረው የሚችል ሌላ ፈረሰኛ አለ ሲባል በታሪክ ላይ አንብበህ ታውቃለህ?”

“እውነቱን ለመናገር” አለ ሳንቾ “ጽሕፈትም ሆነ ንባብ ስለማላውቅ ከቶ ታሪክ የሚባል ነገር አላነበብኩም። ዳሩ ግን በሕይወቴ ውስጥ በጀግንነት ከርስዎ ለሚበልጥ ጌታ አድሬና አገልግዬም እንደማላውቅ ልወራረድ እችላለሁ። ላስገነዝብ የምፈልገው ይህ ከልብ ደንዳናነት የመጣው ጀግንነትዎና ዕውር ድፍረትዎ የበረታ አደጋ ላይ እንዳይጥልዎት ብቻ ነው። እስከዚያው ድረስ የጆሮዎ ቁስል ብዙ ደም እየፈሰሰው ነውና

በታሰቡት የተሻለ ይመስለኛል። ከቦርሳዬም ውስጥ ጨርቅና ነጭ ቅባት ስላለ ለመታከሙ በጣም ይረዳዎታል” አለ።

ዶን ኪሾትም መለሰ “የፊዩርብራዙዩን” ዕፅ ፈውስ ተምሜ በብልቃጥ ሞልቼ መያዝን አስቀድሜ ባስታውሰው ኖሮ ይህ የምትለኝ መድኃኒት ሁሉ ከንቱ በሆነ ነበር። ምክንያቱም ዕፅ ፈውስ ብርቱ አብነት ስላለው የሱ አንዱ ጠብታ ብቻ መድኃኒቱንና ለሕክምናም የምናጠፋውን ጊዜ ያስቆጥባን ነበር” አለው።

ሳንቶም እንዲህ ሲል ጠየቀ “የምን ዓይነት ዕፅ ፈውስና የምን ብልቃጥ ነው የሚያወፍኝ፤ እሱስ ለምን የሚበጅ ዕፅ ነው? አለ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል አስረዳው “ይህን ዕፅ ፈውስ የያዘ ሰው ለምት መደንገጥና በመቁሰልም ምክንያት እሞታለሁ ብሎ መሸበር አይገባውም። አቀማመጡን እንኳ በቃሌ አስታውሰዋለሁ። ስለዚህ ይህን ዕፅ በልኩ ቀምሜ በብልቃጥ ሞልቼ ላንተ ካስረክብኩ በኋላ ካንድ ፈረሰኛ ጋር ውጊያ ገጥሜ በምጥ ጋበት ጊዜ ዘወትር ሊደርስ እንደሚችለው ሁሉ ወደረኛዬ በጉራዴ ወገቤን ከሁለት ላይ ጉርዶ ጥሎኝ ስታይ በቶሎ ፈጥነህ መሬት ላይ የወደቀውን ጉራጅ አንስተህ ደሙ ሳይረጋ ወስደህ ኩርቻ ላይ ተቀምጦ ከቀረው ጉማጅ ጋር ከቦታው እንዳይዛነፍ በጥንቃቄ አላክከህ ከማዋደድ በቀር ሌላ ድካም የለብህም። ይህ ንጉም ከፈጸምክ በኋላ ከዚያ ከያዝከው ዕፅ ፈውስ ከሁለት ጉንጭት የማይበልጥ ታጠጣኝለህ። ይህ እንደሆነ ወዲያውኑ ከባህር ወጥቶ በትኩሱ እንደተመለሰ አግ ድኝ ሰፈነጭ ታየኛለህ” አለው።

“እንዲህማ ከሆነ” አለ ሳንቶ “እኔ ስለረጅሙና ስለ መልካሙ አገልግሎት ዋጋ ተሰፋ ያደረጉልኝ የደሴቷን ገዢነት ጅመት ከዛሬ ጀምሮ ትቼ የዚህን የተለምዶ መጠጥ አቀማመጥ ብቻ እንዲያስተምሩኝ ከመለመን በቀር ሌላ ውሳኔ እንዲውሉልኝ ዳግመኛ አላስቸግርዎትም። ምክንያቱም በማናቸውም ሥፍራና ጊዜ ልሸጠው ካስብኩት በችርቻሮ ቤት እንኳ እንዲን

ጠብታ በሁለት ብር ሂሳብ ለመቸብቸብ እንደምችል አምናለሁ። ስለዚህ የተረፈውን ሕይወቴን በረፍትና በጌትነት ለማሳለፍ ከሱ ሽያጭ ከማገኘው ጥቅም ይበልጥ የምጠይቀው ሌላ ነገር የለኝም። ለመሆኑ አቀማመጡ ብዙ ገንዘብ ይፈጃል መሆኑን አለመሆኑን አስቀድሞ ማጣራት ያሻል” አለ።

ዶን ኪሾትም መለሰ “ከሶስት ብር ባነሰ ገንዘብ ሶስት ኪሎ የሚወጣውን ዕፅ ፈውስ ለመቀመም ትችላለህ” አለው።

ሳንቶ እንዲህ ሲል አመለከተ “የተደረገላትን በማመስገን እንግዲያውስ ዕፁን ከመቀመምና እኔንም ከማስተማር በቀር ሌላ ምን ይጠብቃሉ?” አለው።

“አረ ዝም በል ሳንቶ ገና ምን አይተህ” አለ ዶን ኪሾት “ብዙ ምስጢር ላስተምርህና እንዲሁም ዋጋህን በጣም ከፍ አድርጌ ልከፍልህ አስቤአለሁና አትቸኩል። ይልቁንስ አሁን የጀርዬ ቁስል እየቆጠቀጠኝ ከማልፈልገው ይበልጥ አምኛልና እንደ እውቀትህ አድርገህ አክመኝ” አለው።

ሳንቶ ከቦርሳው ውስጥ ጨርቅና ቅባት ማውጣት ጀመረ። ነገር ግን ዶን ኪሾት በዚያን ጊዜ የራስ ቁሩን መጠርመስ አይቶ የንዴቱ ብዛት በአንድ አፍታ እንደ አብድ አደረገው። ወዲያውኑ የጉራዴውን እጅታ ጨበጠና ዓይኖቹን ወደ ሰማይ እንጋጥጦ እንዲህ ሲል ማለ። “ሁሉን በሚችል በፈጣሪ አምላክና አራቱ ቅዱሳን በጻፉት ወንጌል ባለው ቃል መሐላ ይሁንብኝ፤ ይህን ጉዳት ያደረገብኝ ሰው ፈልጌ አግኝቼ ስለ እራስ ቁሩ መጠርመስ ሙሉ በቀል እስክበቀለው ድረስ የማንቸኛው ማርኪዝ የወንድሙን ልጅ የባልደቤኖን ሞት ለመበቀል ምሉ በነበረ ጊዜ መሐላውን እስኪፈጽም ድረስ የኖረውን ዓይነት ኑሮ እኔም እኖራለሁ። ይኸም መሐላ በተሰናዳ ገበታ ላይ ቀርቦ ላይበላ፤ ከዝግ ሚስቱ ጋር በግብረ ሥጋ ላይገናኝ፤ ሌላም ከዚህ የባሰ ነገር እንዳያደርግ የሚወስነው ስለነበረ ምንም እንኳ ሁሉን በሙሉ ላስታውሰው ባልችል በበኩሌ በመሐላዬ ምክንያት ከዚህ ይበልጥ የሚያማትቅ ችግር በደርሰብኝም ተግረላልተው በመሐላዬ እጸናለሁ” አለ።

ይህን መሐላ በሰማ ጊዜ ሳንቸ እንዲህ ሲል አስጠነቀቀ ።
“ጌታዬ ሆይ ፤ ይህ ነገር አላማረኝምና ኋላ አይሆንም በነገሩ ተመላልሰው ያስቡበት ። በደንበኛ ግጥሚያ ላይ የተዋጉት ፈረሰኛ በኃይልም ተሸንፎ ከጫማም ሥር ወድቆ ባለ ወደ ወይዘሮ የተባይዝቱ ዱልቺኒያ ዘንድ እንዲሄዱ የሰጡትን ትእዛዝ ተቀብሎ አክብሮ ከሄደ የሚገባውን ተግባር ፈጽሟልና እንደገና አዲስ ወንጀል ሠርቶ ካልተገኘ በቀር ለዚህ ላሁት የራስ ቁር መሰበር ኃላፊ ሆኖ ሌላ ቅጣት መቀበል አይገባውም” ሲል አስረዳው ።

ዶን ኪሾትም መለሰ “እዚህ ላይ ደግ ብለህልኝ እውነት ህን ነው ፤ ከሰውዬው ጋር የሚገባውን ውል ተነጋግረን እንደ ጨረሰን ገና አሁን ትዝ አለኝ ። ስለዚህ እሱን ለመበቀል ያደረግ ሁኑን መሐላ ሰርጤዋለሁ ። ዳሩ ግን መሐላው እዚያው እንዳለ ሆኖ ይህንን የራስ ቁር የሚመስል ሌላ አዲስ የራስ ቁር ለመተካት ካንድ ፈረሰኛ ጋር ተዋግቼ ማርኬ በእጄ እስካገባ ድረስ ያንኑ ያልኩትን ዓይነት ኑሮ እንደምኖር መሐላውን አድሼአለሁ ። ንግግሩን በመቀጠል “ይህንም ስል አጉል ምኞት የተመኘሁ አይምሰልህ ፤ እንዲያውም ምሳሌ አድርጌ የምከተለው ድርጊት አለ ፤ ምክንያቱም ይህን የመሰለ አጋጣሚ ‘በምብሬ’ የራስ ቁር ላይ እንደደረሰው ሁሉ ለማንም ሊደርስ ይችላል ። ይህም ‘ሳክሪፖንቲ’ የሚባለውን ብርቱ እንዲገቡ አድርጉታል” አለ ።

ሳንቸም እንዲህ ሲል መለሰለት “እባክዎን ይህን የማይረባ መሐላዎን ለዲያቢሎስ ይተውሉት” በጤናም ላይ ብርቱ ጉስቁልና የሚያመጣና ሕሊናም ጨርሶ ማመዛዘን እንዳይችል የሚያደርግ ጠንቀኛ መከራ ስለሆነ ይህን የመሰለ ሥራ እንዲሠሩ በበኩሌ አልመከርዎትም ።

“እስቲ ይበሉ ምናልባት አሁን በቅርቡ እራሱ ላይ የራስ ቁር የደፋ አንድ ሰው አግኝተው የሚጋጠሙ ቢሆን ምን ሊያደርጉት ይችላሉ? በሰንት ችግርና በሰንት መከራ ውስጥ ነው ያለነው ከሞቀው ቤታችን ወጥተን መጠለያ በሌለበት ገጠር ውስጥ በደረሰንበትና ባገኘንበት ሥፍራ ወድቀን ከነልብሳችን እየተኛ

ንና ሌላም ከሺህ የሚበልጥ ፍጻ ደርሶበን ሰውነታችን በረሀብ ተጉድቶ እንደዚህ ጠውልገን ሳለ ግጥሚያውን ማሸነፍ ያቃተ እንደሆነ መሐላው በገዛ እጁ መፍረሱ አይደለምን? የዚያን ያበደ ሽማግሌ የማንቀሻውን ማርኬዝ መሐላ ማምጣትም አሁን ላለንበት ሁኔታ ይስማማል ብለው ነውን? ለመሆኑ እይመለከቱ ምን እስካሁን ድረስ ስንጓዝ በመንገዳችን ላይ የተገናኘናቸው ሰዎች ሁሉ አጋሰስ የሚነዱ ጉረደማዎችና ባለጋሪዎች ብቻ አይደሉምን? እነሱም እንኳን በራሳቸው ላይ የራስ ቁር ሊያደርጉ ይቅርና በሕይወታቸው ውስጥ ስሙንም ስምተውት የማያውቁ ሰዎች ከመሆናቸው በቀር መሣሪያ የያዙ ሰዎች ሲያልፉ እንዳላጋጠመን አይረዱትምን አለው? ።

“ተሳሳትህ” አለው ዶን ኪሾት “ውብቷ አንጀሊካን ለመጥለፍ ወደ አላባርካ ከሚሄዱት ሰዎች ውስጥ አብዛኛዎቹ መሣሪያ የታጠቁ ጦረኞች ስለሆኑ በዚህ በመንታው መንገድ ለማለፍ ሲመጡ እነሱን ለማግኘት ሁለት ሰዓት እንኳ አይፈጅብንም ።

ሳንቸም መለሰ “እንግዲያውስ ከኔ ወገን በቃኝ እርስዎ እንዳሉት ይሁን ፤ ጉዳያችን አደጋን ሳያስከትል እንዲፈጸም ባምላክ ቸርነት ላይ ተስፋ እናድርግ ፤ እኔም ብዙ ፈተና የተቀበልኩበት የደሴቷ መገኚያ ጊዜ በቀሉ እንዲደርስልኝ በምኞቱ እጽናለሁ ። ከዚያም በኋላ አምላክ የፈቀደውና ይሁን ያለው ይሆናል” አለው ።

“ውድ ሳንቸ” አለ ዶን ኪሾት አላዳመጥኸኝም እንጂ ለዚህ ጉዳይ አንዳች ሃሳብ አይግባህ ብዬ ብዙ ጊዜ ደጋግሜ ነግረህ ነበር ። ደሴቶች የማይገኙም ቢሆን እንኳ የዴንማርክ ፤ ወይም የሶብራዲላ ግዛቶች አሉልህ ፤ እነሱም የአግርችህ ጫማዎች ናቸው ። እነዚህ አገሮች በረጋ መሬት ላይ የሚገኙና ሥራቸው የጠበቀ ስለሆነ እነሱን ለመግዛት በመቻልህ ይበልጥ ደስተኛ መሆን ይገባሃል ። ሆኖም ስለዚህ ጉዳይ ጊዜው ሲደርስ በሰፊው የምንነጋገርበት ስለሆነ ላሁኑ ከነዚህ ቦርሳዎችህ ውስጥ የሚበላ ነገር እንዳለ አውጣና ያገኘነውን ከተቃመስን በኋላ ለዛሬ ማደሪያና እንዲሁም ያንን የነገርኩህን ዕፅ ፈውስ ለመቀመም የም

ንችልበት የመስፍን ግንብ ለመፈለግ እናዝግም = በውነቱ ይህ የጀርድ ቁስል በግም የሚቆጠቁጠኝ መሆኑን አረጋግጥልሃለሁ =

ሳንቸም እንዲህ አለ፤ “እርሰዎን ለመሰል ጀግና ፈረሰኛ የሚገባ የጨዋ ምግብ አይደለም እንጂ ለመኖሩስ አንድ ራስ ሽንኩር ትና ጥቂት ደረት ዓይብ፤ አንድ ቁራሽ ዳቦ ይገኛልሁ” አለው =

ዶን ኪሾትም መለሰ “አየ ጉድ እንዴት ሞኝ ነህ ውድ ሳንቸ፤ ዙዋሪ ፈረሰኞች ሁሉ ሳይመጡ አንድ ወር ጸማቸውን መክረምና ቢመጡም ደግሞ ያገኙትን ሳይመርጡ መብላት ክብራቸው መሆኑን አታውቅም? እኔ ያነበብኩትን ያህል አንተም ብዙ ታሪክ ያነበብህ ሰው ብትሆን ኖሮ ስለዚህ ጉዳይ አንዳች ጥርጣሬ አይገባህም ነበር = ምንም እንኳ ያነበብኳቸው መጻሕፍት ብዙዎች ቢሆኑ በተለይ ለክብራቸው ሲባል አንዳንድ ጊዜ በሚዘጋጅላቸው ታላቅ ግብዣ ላይ እየተገኙ ከሚመጡት ምግብ በቀር በአዘቦቱ ቀን ዙዋሪ ፈረሰኞች የሚመጡትን ምግብ ዓይነቱን የሚያስረዳኝ ታሪክ አላጋጠመኝም = ቢሆንም የጊዜያቸውን አብዛኛውን ክፍል በሱባዔ እንደሚያሳልፉት የታወቀ ነው = እነሱም እንደኛው ሥጋ የለበሱ ሰዎች በመሆናቸው መቸም እህል ሳይቀምሱና የተፈጥሮ ፍላጎታቸውን ሳይፈጽሙ ለመኖር አይችሉምና በዙዋሪነታቸው የተነሳ ወጥ ቤት ሳያስከትሉ የዕድማያቸውን አብዛኛውን ደንና በረሃ በሆኑ ሥፍራዎች በመዘዋወር በሚያሳልፉበት ጊዜ የታወቀው መናኛ ምግባቸው በአሁኑ ሰዓት አንተ እንዳቀረብህልኝ ያለ ተራ ምግብ መሆኑን ማወቅ ይገባሃል = ስለዚህ ወዳጄ ሳንቸ እኔ ለማልከፋቸውና ለማላፍር በት ነገር እስከዚህ ድረስ መጨነቅ አይገባህም = ዓለምን ከሕጉ ለማናወጥ፤ ዙዋሪ ፈረሰኞችንም ከተለመደው ኑሮአቸውና ባሕላቸው ለማግረት አትሞክር = ማናቸውም ነገር የነበረበትን ጠባይ ሳይለውጥ መቀጠል እንዳለበት እወትና በአዕምሮህ ቀርፀህ አኑረው” አለው =

ሳንቸም እንዲህ አለ “ስለሞኝነቱ ይቅርታ ያድርጉልኝ፤ ባለፈው ጊዜ እንደነገርኩዎ ጽሕፈትና ንባብ የማላውቅ ደደብ መሐይምን መሆኔ እስከ ዛሬ ድረስ ስለፈረሰኞች ያመጋገብ ሕግ የማውቀው አንዳች ነገር አልነበረም = ነገር ግን አሁን ነገሩ ስለተ

ገለጸልኝ ከእንግዲህ ወዲህ ለርሰዎ ፈረሰኛ ለሆኑት የሚሰግግ ልዩ ልዩ ዓይነት የደረቀ ፍራፍሬ፤ ኩቸሮና እርጋፊ እይዛለሁ = ለኔ ደግሞ ፈረሰኛ ላልሆንኩት የሚበጅ ደምና ላባ ሊኖረው የሚችል ሲሳይነት ያለው የተሻለ ምግብ በቦርሳዬ ውስጥ አስቀምጣለሁ፤ አለ =

ዶን ኪሾትም መለሰ “አይደለም ይህን አድርግ ማለቱ እይምሰልህ፤ ዙዋሪ ፈረሰኞች ከዚህ ከደረቀ ፍሬህና ኩቸሮህ በቀር ሌላ ምግብ ከመመገብ ይወሰናሉ አላልኩህም፤ ነገር ግን የተገኘውን መናኛ ምግብ ዓይነተኛው የችግር ቀን ስንቃቸው ሆኖ ከሱም ጋር እኔም እራሴ የማውቀው በየሚዳውና በየሚካው የሚገኘውን ፍሬና ትጠላቅጠል እየለቀሙ በመመገብ ሕይወታቸውን ያንቀሳቅሱታል ማለቱ እንጂ ነው” አለው =

ሳንቸም እንዲህ ሲል መለሰ፤ “በአሁኑ ሰዓት ይህን የዱር ትጠላቅጠል ተበይነት ማወቅህ በጣም ጠቃሚና ጥሩ ነገር ነው = ምክንያቱም ለወደፊቱ በዚህ አረማመዳችን የቀጠልን እንደሆነ ካንድ ቀን አንድ ቀን ለሚያጋጥመን ችግር አስፈላጊያችን ሆኖ መገኘቱ የማይቀር ይመስለኛል” አለ =

ይህን ከተባባሉ በኋላ ከቦርሳው ውስጥ አለኝ ያለውን ምግብ አወጣና ሁለቱም በሰላምና በመልካም ጓደኛነት መብላት ጀመሩ = ጊዜው ሳይጨልምበቸው ማደሪያ ቦታ ለመፈለግ ተጣድፈው ነበርና ያንን የኩሰስና እርጋፊ ምግባቸውን በችኩላ በልተው ከጨረሱ በኋላ ከብቶቻቸው ላይ ወጥተው ከመጨለሙ በፊት ሰው ወደሚገኝበት መንደር ለመድረስ በቶሉ ጉዞአቸውን ቀጠሉ = ዳሩ ግን ጥቂት ተጉዘው የፍየል እርቢዎች ጓጃ ከሚገኝበት ሥፍራ ሲደርሱ ጀምበሯ ስለጠለቀች ወደተመኙት ገደማ ለመድረስ የነበራቸው ተስፋ ከጀምበሯ ጋር አብሮ ስለጠለቀ ከዚያው ከሚገኝበት ቀበሌ ለማደር ቁርጥ ጋሳብ አደረጉ = ይህም ሲሆን ሳንቸ ወደ መንደር ለመድረስ ሳይችል በመቅረቱ በጣም ከፍቶት ነበር = ጌታው ግን ፍቅር የያዛቸው ፈረሰኞች እንደሚያደርጉት ሁሉ እሱም ይህን የዛሬውን ሌሊት ባልተሸፈነው ሰማይ ሥር ዛፍ ተደግፎ ለማንጋት በመቻሉ ደስ ብሎት ነበር = ምክንያቱም ይህን የመሰለ ሁኔታ ባጋጠመው ቁጥር ለዙዋሪ ፈረሰኛነቱ ፍቱንነት ምስክር የሚሆን ማስረጃ ለማጠራቀም የሚያስችለው ስለሚመስለው ነው =

በደን ኪሾትና በፍየል አርቢዎች መካከል የደረሰው

ሁኔታ ይተረካል ፤

ፍየል አርቢዎች ሁለቱን መንገደኞች በደስታ ተቀብለው በጉጆአቸው እንዲያድሩ ስለጋበዙባቸው ወዲያው ሳንቾ ሮንዚ ናንቲንና አህያውን አራግሮ የተቻለውን ያህል አጥብቆ ከግንድ ላይ ከአስራቸው በኋላ በትልቅ ምንቸት ሞልቶ እሳት ላይ ተጥቶ እየተፍለከለከ ሲገነፍል የነበረው የፍየል መክት ሙማ ሥጋ መረቁ ስለሸተተው በረሀብና በጉምጆት እየተሳበ ወደዚያው ይሄድ ጀመር ። ምንም እንኳን ከምንቸት ወደከርስ ለመጋባት የደረሰ መሆኑ አለመሆኑን ቀርቦ ለማየት በጣም ቢቋምጥ ለጊዜው አላደረገውም ነበር ። ምክንያቱም ልክ በዚያው ሰዓት ፍየልኞች የተጣደውን ምንቸት ከእሳቱ ላይ አውርደው እመሬት ላይ ቆርበት አንጥፈው ማዕዳቸውን በፍጥነት ሰርተው ቅቅሱን ከዘረገፉ በኋላ ሁለቱ እንግዶቻቸው ቀርበው እንዲጋበዙላቸው ግልጥ በሆነ የለጋሥነት ልብ ስለለመኑባቸው ነው ።

በዚያን ሰዓት ከጉጆው ውስጥ የነበሩት ስድስቱም ሰዎች ደን ኪሾትን ካንዲት ባርጩማ ላይ እንዲቀመጥ ግብዝ በሆነ ማቆላመጥ ለምነው አስቀመጡትና እነሱ ደግሞ ዙሩያውን አኩልኩለው በየድብዳባቸው ላይ ተቀመጡ ። ሳንቾ ግን በእጁ የያዘውን ወይን ጠጅ የተጥላ ዋንጫ ለጌታው ለማቀበል ቆሞ ይጠባበቅ ስለነበረ ሲጌታው ቀና ብሎ አይቶት እንዲህ አለው ።

“ሳንቾ ሆይ” ለምን ፈዝዘህ ትቆማለህ? የዙዋሪ ፈረሰኛነት ተግባር ምን ያህል ደግነት በውስጡ እንዳለ አታውቅምን? ወይስ ደግሞ ፈረሰኞች ሲባሉ በየትኛውም ሥፍራ በደረሱ ጊዜ የተገ

ናኙዋቸው ሰዎች ሁሉ በአክብሮትና በመልካም ግምት እንደ ሚጩትቁላቸው አታውቅምን? ስለዚህ እንተም የዚህ ዕድል ተካፋይ ስለሆንክ ከነዚህ ከደጉች ባላገሮች መካከል ገብተህ ከጌጉን መቀመጥ ይገባሃል ። እኔ የተፈጥሮ ጌታህና አለቃህ ስለሆንክ እንተም ከጌ ጋር እንድ አካልና አምላል መሆን አለብህ ። ምግብህንም እኔ ከምበላበት ማዕድ ላይ እየቆረሰህ እንድትበላ ። መጠጥህንም በኔው ጽዋ እየሞላህ እንድትጠጣ ፈትጀልሃለሁ ። ዙዋሪ ፈረሰኛነት ማለት ሁሉን ነገር የሚያስተካክል ያው ራሱ ፍቅር ስለሆነ በፍጹም አትሰቀቅ” አለው ።

ሳንቾም እንዲህ አለ ። “ስለ መልካሙ ሃሳብም በጣም አመሰግንዎታለሁ ። ዳሩ ግን በባኩሌ ለጌታዬ የማስረዳው አንድ ነገር አለኝ ፤ ይኸውም በራሴ ሰዓት የደረሰ ምግብ ካገኘሁ እንዲሁ እንደሚያዩኝ ሆኜ ቆሚ ብባለሁ ተሰማምቶ ይዋጥልኛል ፤ በተረፈ ግን ካንድ ንጉሥ ጉን ተቀምጧ ከመብላት ይልቅ ሰብቻዬ ገለል ብዬ ቆሚ መብላት እጅግ አድርጌ እመርጣለሁ ። እንዲያውም እውነቱን ለመናገር ከሆነ የበዛ ልመናና ቁልምጫ ሳይደረግልኝ እኔም ሳልግደረደር ፤ ያበላል ወግና ስርዓት እንድጠብቅ ሳልገደድ ፤ ምግቡ ሽንኩርትና ዳቦም ቢሆን እንኳ ባንድ ጥግ ብቻዬን ሆኜ ከለላ ይገዢ ያለታዛቢ እንደልቤ ብበላ ደስ ይለኛል አጠግባለሁም ። ከዚህ ሌላ ደግሞ ባንድ አንድ የድግስ ቤት በሚሰናዳው የማዕረግ ገበታ ላይ እንደሚደረገው የግሪክ ዶሮ ጥብስና ሌላም የክቡራን ምጥን ምግብ በያይነቱ ተደርድሮ ተጋባዦቹ በፀጥታ በሚበሉበት ጊዜ በዝግታ ማላመጥ ፤ በለዘብታ መዋጥ ፤ በቀስታ መጠጣት ፤ በየደቂቃው አፍን መጥረግ ፤ በያስፈልገም አለግጥ ጠስና አለማግሳት ፤ ከዚህም በስተቀር ሰብቻና ነፃ ሲሆኑ ግድረግ የሚቻለውን ጉላ ያለ የአስትንፋስ ድምጽ አለማሰግት ፤ ይህ ሁሉ አጥብቆ ክልክል በሆነበት ሥፍራ ቀርቤ ከምበላ ጦሜን ወደ ማደርን እመርጣለሁ ። ስለዚህ ለተወዳጁ ጌታዬ ጋሻጃግሬ በመሆኔ ምክንያት ባገኘሁት ዕድል ለዙዋሪ ፈረሰኛነት አባልና ቤተሰብ እንድሆን ሊሰጡኝ የፈለጉትን ይሆን ታላቅ ክብር ለኔ ሲሉ መልካም ፈቃድም ሆኖ በሌላ ይበልጥ በሚቆመኝ ነገር እንዲለውጡልኝ አለምንዎታለሁ ። ይህ የሰጡኝ ከበሬታ ምንጊዜም የማልወደውና የማይመጥነኝ ስለሆነ ጌታዬን

ደስ ለማለት ብቻ ከኔ ወገን እንደተቀበልኩት ያህል ይቁጠሩትና ይዘላሉት አለው።

“ይህም ባይሆን አለ ደን ኪሾት” በጠባዩ ትሁት የሆነ ሰው ዘወትር የሚመሰገን ስለሆነ ፈቃድ ፈጻሚ ሆኑ በተሰጠህ ሥፍራ መቀመጥ አለብህ” አለውና እጁን ጉትቶ አጠገቡ እንዲቀመጥ አስገደደው።

ናዩል አርቢዎቹም ስለ ጋሻ ጃግሬነትና ስለ ዙዋሪ ፈረሰ ጅነት ሕግ አንዳች ነገር የማይገባቸው ባላገሮች ስለሆኑ እነዚህ እንግዶች የሚያወሩት ዘይቤኛ ንግግር ምን እንደሆነ ምሥጢሩ ሊገለጥላቸው አልቻለም ነበርና እየበሉ ዝም ከማለትና አንዳን ደዩም ደግሞ እንግዶቻቸውን እየተመለከቱ አንጀት በሚያርስ አበላልና አራብን በሚከላ አጉራረስ ቡጤ የሚያክካል የጉመን ቅቅል እያነሱ ከመዋጥ በቀር ሌላ የሚያደርጉት ነገር አልነበረም።

የቅቅሉ ሥጋ እንዳለቀ ወዲያውት እዚያው እቁርበቱ ላይ አንድ ክምር ፍሬ ዘረገፉ። ባጠገቡም እንደኖራ የደረቀ የክብ እኩሌታ አይብ አስቀመጡበት። ይህ ሁሉ በሚሆንበት ጊዜ ዋንጫው ብቻ አልበዛነም ነበር፤ ምክንያቱም እንደ ጉድጓድ ውሃ መቅጃ ባልዲ አንዴ መሉውን አንዴ ባዶውን እየሆነ ያለማቋረጥ እየተፈራረቀ ለየሰዎቹ ለመዳረስ ይዘዋወር ስለነበረ ነው። በዚያን ሰዓት መሉ ሆነው ከሚታዩት ሁለት እርኮቶች ውስጥ አንደኛው እርኮት በአንድ አፍታ ተጨልጦ ባዶውን ቀረ። ደን ኪሾት የተራበ ሆዱን ሞልቶ እንደጠገበ ከደረቁ ፍሬ አንድ እፍኝ ዘግኖ ይዞ ለጥቂት ጊዜ በጥንቃቄ ካስተዋለ በኋላ ቀጥሎ ያለውን ረጅም ሐተታ መናገር ጀመረ።

“ዕድለኛው ክፍለ ዘመን ሆይ፤ የታደላችሁት ዓመታት ሆይ፤ ፍጥነታዊ ሰዎች የወርቅ ዕድሜ ብለው የሰየሟችሁ በዚህ በዛሬው በብረት ዕድሜያችን ውስጥ የተወደደውን ወርቅን ለማንሳት ፈልገው አይደለም። በዚያ በዕድለኛው ዘመን ያለአንዳች ድካ ምና ችግር ወርቅ በቀላሉ የሚገኝ ዋጋው ያነሰ ማዕድን ነበርና። በዚያን ዘመን በሚኖሩት ሰዎች ዘንድ “የኔ፤ ያንተ

የሚባሉት ሁለት የመተዛዘን ታላት አይታወቁም ነበር። በእነዚያ የተባረኩ ዘመናት ማናቸውም ነገር የጋራና የዋጅራት ነበር። ማናቸውም የዱሮ ሰው የዕለት ምግቡን ለማግኘት በሳሉና ጣፋጪ ፍሬ ከተንዘረገበት ከወፍራሙ የሾላ ዛፍ ላይ የፈለገ ውን ያህል ፍሬ በነፃነት አውርዶ ከመሬት የረገፈውንም ለቅሞ ከመብላት በቀር ከቶ ሌላ ድካም አልነበረበትም። ከሰላል ያሉት ምንጮችና ወንዞች፤ በሚያስደንቅ ሲሳይ የሞሉትን፤ በጥራትና በንጽሕና የነጠሩትን ውህዎቻቸውን ለተጠማው ፍጥረት በነፃ እየሰጡ ያረኩት ነበር። ትጉሆችና ታታሪ የሆኑት ንቦች በየዋሻቸው ጉሬና በየግንዱ ፋካ ውስጥ የኅብረት መንግሥታቸውን አቋቁመው ሌትና ቀን ሳያርፉ እየወሩ የመልካም ሞያቸውን ፍሬ ጣፋጪን የማር ወለላ ለፈለገው ሰው ይናጁት ነበር።

ከሰማይ የሚወርደውን ውርጭና ዝናብ ለመከላከል ሲባል በቋሚ ግንዲላ ተዋቅሮ ለሚሠራው የመጠለያ ጉጂ ክዳን ይሆን ዘንድ የሚካው ዛፍችና ሰንበሌጦች ሁሉ ንጽሕና ግልጥ የሆነ ትህትና ለመሥራት ሲሉ ሰፊና ቀላል የሆነውን ቅርፊታቸውን ለማንም ለመስጠት በገዛ ፈቃዳቸው ተራቁተው ይገኙ ነበር። በዚያን ጊዜ ሁሉም ሰላም፤ ሁሉም ተወዳጅ፤ ሁሉም ተፋቃሪ ነበር። የዚያ የጉባጣው ሞፈር ሹል ማረሻ እንኳ የጥንታዊት እናታችንን እርህሩኅ ማገፀን ለመቅደድና ውስጡን ገልብጦ ምስ ጢሯን ፈልፍሎ ለማወቅ አልሆነለትም ነበር፤ ምድራችን ማን እንዳስገደዳትና ማን እንዳዘዛት ሳይታወቅ ኃብታምና ፍሬያማ በሆነው አፈሩዋ ውስጥ በየትኛው ሥፍራ የምታበቅለውን ረድ ኤት በዚያን ዘመን በላይዋ ስፍረው የሚኖሩትን ልጆቿን መግባ ለማሳደግ፤ ለማጥገብና ለማጉልመስ በረከቷን ከመስጠት አልነ ፈገገችም ነበር።

በዚያን ዘመን እነዚያ በራቂዎችና ግድ የለሹት የሆኑት የዘላን ልጃገረዶች እንደዛሬው መሸሞንምንና መሸገን ሳያሻቸው፤ ቁንድላቸውን ሳይሸርቡና፤ ፀጉራቸውን ሳይጉነጉኑ፤ እንዲሁም ጨዋነት ዘወትር እንዲያበቅሉት የሚያዘውን ገላ በጨዋ ደንብ ለመደበቅ ብቻ ከሚያስፈልጋቸው የገመና መሸፈኛ ጨርቅ በቀር ሌላ ቁንጠኛና ቱር ያለ ቀሚስ ሳይለብሱ

ሰሐሚታ ሳይሰጥና ሳይገላመጡ ከቋጥኝ ወደ ቋጥኝ ካፋፍ ወደ እፋፍ እየዘለሉ በየሚዳው እየተረጉሩ በደስታ ሲፈነድቁና ሲቦርቁ ይውሉ ነበር። የሚለብሱትም ልብስ በዛሬው ዘመን እንደሚለበሰው ያለ ይበልጥ የከበረ ከደማስ ከፋይ ጨርቅ ተሰርቶ በዝምዝምና በጥልፍ ያጌጠ፤ ከጥሩ የሐር ድርና ማግ በውቅ የተሠራ፤ ስፊት በልዩ ልዩ ዓይነት እቅድና እቅድ ተዘጋ ጅቶ አስቸጋሪና አስደናቂ በሆነ ጥበብ የተሰፋ፤ በላዩም አረንጓዴ ቅጠልና አረግማ ጥሰት አበባና ፈርጥ የተጠለፈበት፤ የዛ ሬዎቹ የቤተ መንግሥት እመቤቶችና ወይዘሮች ለብሰው የሚታዩትን የመሰለ እጅግ ብርቅና ድንቅ ሆኖ በአዲስ ፈጠራ የተዋጣ፤ ለተመልካች የሚያስቀናና እጅግ የሚያስጉመጅ ቀሚ ስና አልባሳት ለብሰው ተሸልመው እንደሚጀነኑት ያለ ዘመናዊ ልብስ አልነበረም።

በዚያን ዘመን የነፍስን ፍቅራዊ ስሜት ለመግለጥ፤ በዛ ሬው ዘመን እንደሚደረገው ሁሉ፤ ይበልጥ ተሰሚነት እንዲኖረው ለማድረግ፤ በንግግር ዘይቤ መካከንና የማሸርመምንም ፈሊጥ ማወቅ ሳያሻ፤ የመንፈስን ዝንባሌና ያስተያየትን ጥልቅ ዓላማ በሚያፈቅሩት ልብ ውስጥ ለመቅረጽ በቀላሉ ይቻላል ነበር። እንዲሁም የተፋቃሪዎቹ መዋደድ ዘወትር እየፈካና እያበበ ፍላጎታቸውን ለማስተሳሰር እንዲችሉ ቅንነት በተመላ የልብ ገጽ ህና ይኩተኩት ነበር። በዚያን ጊዜ ክንደትና ማታለል ክፋትና ተንኮል መመቀኛችን እንደዛሬው ከእውነትና ከሐቅ ጋር አልተዳቀሉም ነበር። ፍርድም እንደዛሬው ዘመን በወገን ደጋፊነት፤ በዘመድ አጋርነት፤ በጥቅም ፈላጊነት፤ ሳይታጠርና በአድላዊ ነት ሳይወረር፤ መታወክና መሰደድ ሳይደርስበት፤ ሚዛኑ ሳይዛነፍ ለሁሉም እኩልነትን እያካፈለ በማይወላውለው መንበሩ ላይ ሆኑ ይኖር ነበር። በዚያን ጊዜ የሚፈረድበት ሰውና የሚፈረድለት ጉዳይ እጅግም ስለሌለ የፍርድ ሕጋዊነትና የማመዛዘን ችሎታ በዳኞች አስተያየት ውስጥ ገና አልገባም ነበር። ስለዚህ ቅድም እንደተናገርኩት ልጃገረዶችና ከብራቸው ባልታሰበ ሕውከትና ድፍረት ጉዳት ይደርሱባል ብለው ሳይፈሩና ሳይሰቱ ጠጡ ብቻቸውን የትም ለመሄድ ይችሉ ነበር።

ምናልባት ስንኳ በገዛ ፈቃዳቸው ተዳርተው የመደረጉ አደጋ በወድቅባቸው ስህተቱ የማን እንደሆነ ለማግራት ሳያስፈልግ ድርጊቱ ተሸፋፍኖ ሊቀር ይችላል ነበር። ዛሬ ግን በዚህ በማስጠሉው ዘመናችን ውስጥ ወደሱት ገዳም ገብተው በደብቁና ቢጠበቁ ስንኳ ምንም ቢሆን ተሰውሮ ለማምለጥ እርግጠኛ ሊሆን አይችልም። ምክንያቱም አንዳንድ ያልሰከነለት ጥጋቦች ጉረምሳ ባንዳንድ ስርቆሽ በር በኩል ወይም በዚያው በአየሩ ውስጥ ሾልኮ ለመግባት ስለሚችል ተሸሽጎ መኖርንም ከጉዳት የማያስጥል ስደት አድርጎታል። ስለዚህ በጊዜ ብዛት ሀኬትና ተንኮል እየበዛ ሄዶ ሴቶችና አቅመቢሶች እንዳይጠየቁ ለመከላከልና ለደካሞችም ጥበቃ ሲባል የዙዋሪ ፈረሰኛነት አገልግሎት እንዲመወረት ተደረገ። የዚህም አገልግሎት መቋቋም ዋናው ዓላማ ስንኩሎችን ለመጠበቅ፤ የሙት ሚስቶችንና ልጆችን ለማጽናናት፤ ሌሎችንም እርዳታ የሚፈልጉትን ሁሉ ለመርዳት ስለሆነ፤ የዚህ አገልግሎት ኃላፊነት የተሟነበት ሰው ሁሉ ይህን ተግባሩን በሚያከናውንበት ጊዜ ለሚደርስበት አደጋ ጥንባሩን ሳያጥፍ አልፎ መጋፈጥ ግዴታው ነው።

“ስለዚህ እናንተ ወንድሞቼ ፍየል አርቢዎች ሆይ፤ እኔ የዚህ ታላቅ አገልግሎት ባልደረባ ስለሆንኩ በዛሬው ቀን ለኔና ለጋሻ ጃግሬዬ ሳደረጋችሁልን መልካም አቀባበል የማያልቅ ምስጋናዬን አቀርብላችኋለሁ። ምንም እንኳ የተፈጥሮ ሕግ እንደሚያዝዘው በሕይወት ያሉት ሰዎች ሁሉ ዙዋሪ ፈረሰኞችን መቀበልና ማስተናገድ ግዴታቸው ሲሆን እናንተም ይህንኑ ግዴታ ባታወቁትም ሳትዘነጉና ሳታጓድሉ በቅን ልቦና ተቀብላችሁ ስለካደማችሁኝ እኔም በሚቻለኝ ሁሉ ውለታችሁን ለመመለስ ሕሊናዬ ብድረኛ ያደርገኛል” ሲል ንግግሩን አቆመ።

ይህን ረጅም ንግግር (በውነቱ ሊያሳጥረው ይችላል ነበር) ፈረሰኞችን የተረተረበት ምክንያት እነዚያ የዘገናቸው ደረቅ ፍሬዎች የወርቁን ዘመን ስላስታወሱት ብቻ ነበር። ይህን ከጉቱ ሐተታ ለፍየል አርቢዎች ለማስማት ሲል መዘላለድ ቢያስኖውም ከነርሱ በኩል አንዳች ቃል ሳይመልሱለት ንግግሩን በመገረም ፈዝዘው ከማዳመጥ በስተቀር ሰልችተው አላቋረጡትም

ነበር = ሳንቸም ፍሬዎችን እየጠረጠረ አንጻንደው እንዲቀዘቅዝ ከዛፍ ጥላ ሥር የተደገፈውን ሁለተኛውን እርኩት የወይን ጣጅ እያነሳ ይጉበኘው ነበር = ሁሉም እራታቸውን በልተው ከወረሱበት ጊዜ ይልቅ ብዙ ጊዜ የፈጀው የደን ኪሾት ንግድ ስለነበረ ይህ እንዳለቀ ወዲያውኑ አንደኛው ፍየል አርቢ እነሳና እንዲህ ሲል ሀሳቡን ገለጸላቸው =

“የተከበሩት ፈረሰኛ ሆይ፤ በሙሉ ልባችንና በወዳጅነት መንፈስ ተቀብለን ያስተናገድነው ለመሆናችን ይበልጥ እርግጠኛ ሆነው ሊያመሰግኑን እንዲችሉ እሁን በቅርብ እዚህ የሚመጣውን ጓደኛችንን እንዲዘፍን ለምን እንዲያጫውትም እናደርጋለን = ይህም ጓደኛችን ብርቱ ፍቅር ያደረበትና በጣምም ብልህ የሆነ ወጣት ነው = ማንበብና መጻፍም ያውቃል = እንዲሁም ከሚገመተው ይበልጥ ክራር መምታት ይችላል” አለ =

ፍየል አርቢው ይህን ተናግሮ እንደወረሰ ወዲያውኑ ከወደ ውጭ የክራር ድምጽ ጉሰማ ምንም ያህል ሳይቆይ ደግሞ ክራር መቼው በግምት ሆኖ ሁለት ዓመት ዕድሜ ያለው ተክለ መልካም ወጣት ብቅ ሲል ታየ = አጠገባቸውም እንደደረሰ ጓደኞቹ እራቱን በልቶ እንደሆነ ጠየቁት = እሱም አዎን በልቼአለሁ ስላላቸው ያ ቅድም አዘፍነዋለሁ ሲል ለደን ኪሾት ቃል የገባው ሰውዬ ጓደኛውን እንዲህ ሲል ለመነው =

“ውድ አንቶኒየ ሆይ፤ እንግዲህ እንደወትርህ አንድ ጥሩ ዜማ ከክራርህ ጋር አሳልተህ ልትዘፍንልን ትፈቅድ የለም? ይህ የተከበረ ጌታ እንግዳችን በተራራና በሚካም ውስጥ የሙዚቃን ቃና የሚያውቁ ሰዎች መኖራቸውን ቢያውቅልን ደስታችን ስለሆነ የቱን ያህል አዋቂ መሆንክን ቅድም ነግረነው መጥተህ እስኪያይህ ድረስ ቸኩሉ ነበርና ይህ ቃላችን እውነት መሆኑን ለመመስከር ክራርህን እየመታህ ዘፈንህን እንድትሰማን እል ምንገለሁ = እባክህን ተቀመጥና በተለይ በዚህ በእገራችን ውስጥ የሰሙትን ሰዎች ሁሉ እጅግ አድርጉ ያሰደነቃቸውን አጉትህ ቂሱ ያወጡልህን የፍቅርህን ታሪክ የሚያስረዳውን ግጥም በዘፈን አሰማን” አለው =

ወጣቱም እንዲህ ሲል መለሰ፤ “እኚ መልካም ፈቃድ ነው” ካለ በኋላ ከዚህ ይበልጥ ተለግመውኝ ሳይል ካንዲት የግራር ጉቶ ላይ እግሩን አጣምሮ ተቀመጠና ክራሩን መታገት ጀመረ = ስልተን በግጥህድ ጥቂት ከቆየ በኋላ ባማረ መልካም ድምጽ የሚቀጥለውን ግጥም ማሰማት ጀመረ =

የወጣቱ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም

“ምንም ባትነግሪኝ ምስጢርሽን ገልጠሽ
የልብ ዲዳ ቋንቋ በሆነው ባይንሽ
ልብሽ ማዘንበሉን አወቅሁት በርግጥ
ታድያለሁና ወትሮ አንቺን ስመርጥ =
የተረዱት ፍቅር ከፍቶ አይከፋምና
የኛ መነፋፈት አምሮ ከተቃና
እምነቴ ብርቱ ነው ፍቅርሽ እንዲጠና =

ባማረው መልክሽ ላይ ስሜትሽን አንብቤ
ዕድልሽ ከዕድሉ ልብሽም ከልቤ
ተቆራኝቶ አንድነት አብሮ የሚኖር
መሆኑን እውቄ ላንቺ ሳማክር
ሀሳቤ እንደገባሽ ላውቀው ስለቻልኩኝ
ምስጢር ላካፍልሽ ምስጢረኛሽ ሆንኩኝ =

ዕውነት ነው ዘወትር በመደጋገም
እንዲገባኝ አርገሽ ስትነግሪኝ ግጥም
ነፍስሽ ብረት ሆኖ ልብሽም ድንጋይ
ፍቅር ለማያጠብቅ አጉል ወላዋይ
መፍትሔ የሌለው መርዝ የምታበይ
ወይም በጭካኔሽ ቀስፈሽ የምትገይ
መሆንሽን አወቅሁት አፍዛኹ አታላይ =
ይህንን ዘንግቼ ባንኝ ፈተና
ይቅርታ ብጠይቅ ባቀርብም ለመና
ጨካኝሽ በእምቢታ ባሳየሽኝ ኩራት
በግሳጺሽና በጥላቻሽ ምሬት
ጨቁኝሽ ብትይገረኝ ረግጠሽ ከመሬት

የወጣቱ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም ይቀጥላል፤

“አንገቴን ደፍቼ አቅርቅራ ሰለሁ
በተስፋዬ ጥናት የቀረጸሽን ዘርፍ አየሁ።
በጥላቻሽ ምክንያት ያልቆረጠው ልቤ
ወይም በማፍቀርሽ ያልሞላው ሀሳቤ
ቀንም ሆነ ሌሊት ጭንቁን ሳያሻሽል
በተስፋ ፍቅርሽን ሲመገብ ያመሻል፤
እንግዲህ ጉዳቴን ማወቅ ይገባላል።
አንቺ እንደገለጥሽው አይተሽ በጥምና
የፍቅር ጠባዩ ቢሆን ትህትና
አንቺን የሚያስደስት እኔን የሚያጽናና
ለጉዳቴ ካሳ ሲሆን የሚገባው
መስሎም የሚታየኝ ባሳቤም የገባው
ይቅርታን ለማግኘት በለኝ ፍላጎቴ
የኔን ትሕትና ላንቺ በመስጠቱ
ከኔ እንዳልጥደለ ፍጹም ነው እምነቴ
መልካም አገልግሎት ልብን ማግራት ቢችል
የሠራሁት ሁሉ ደክሜ ላንቺ ስል
ምክንያቶቼን ሁሉ በዕውነት ለማስከበር
ምስክርነቱ በቂ ይሆንኝ ነበር።
ካንድ ጊዜ ይበልጥ ልብ አርገሽ አይተሽኝ
እንደሆነ ምናልባት ሳልፍም አማኝተሽኝ
የሰንበቱን ልብሴን ለብሼ በሠርክ
ቲር ብዬ ነበር አንቺን ልማርክ።
ፍቅርና ቲርታ መንገዳቸው እንድ
መሆኑን አውቄ ወደ አንቺ ስሔድ
ዘወትር በፊትሽ ጸድቼ እንድታይ
እጣጣር ነበረ ምንም ብደሽይ።
ምን ጊዜም ላንቺ ስል ያደረግሁትን ቅብጠት
ልነግርሽ አልፈቅድም እንዳይሆንሽ ፀፀት።
የወጣቱ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም ይቀጥላል፤
“የዚያን ሌሊት ዘፈን የዜማውን ቃና
አላስታውሰሽም ይቅር ይረሳና

እንዲያው ለነገሩ ሳነሳው በተለይ
በመጀመሪያው ወቅት በዶሮ ጩኸት ላይ
ሕሊናሽ ሲሸበር መንፈስሽ ሲሰቃይ
በዚህ ያጽናናሁሽ እኔ አልነበርኩም ወይ።

ለውበትሽና ለቁንጅናሽ ዜና
የተቀኘሁትን የግጥም ምስጋና
ከቶ አላነሳውም እንግዲህ ዳግመኛ
ምንም እውነት ቢሆን የግጥሙ አማርኛ
ከወሰን አለፈ በጣም ተቀናጣ
በልክ አልሆን አለ መውደዱ ትጥ አጣ
ለሁሉም መለ አለው የሚያዋጣ ብልህት
ሲሆን የተሳካ ሳይሆንም በመርሳት
ፍቅር አዲስ ሆኖ በሱ አልተጀመረ
ምነዋ አራጀው እስከዚህ ሠከረ
ካልሆነ በስተቀር ፍቅራቸው የጋራ
ድካሙ ከንቱ ነው ጭንቁን አያባራ

ይህን በመስለ አግብእና ሰዋታ
ሰሜን እያነሱ ፍየል ሲያልቡ ማታ
ያላግጡብኛል ብዙ ወጣት ሴቶች
አበዛው እያሉ ምነው የማይሰለጥ።

አንድ ቀን እንግዲህ ሳምንት አንቺን
ቲራዛ ቤርካል አይታኝ ብቻዬን
እንዲህ ብላ አለችኝ በእውነት አስተካክላ
የሴትን ጭካኔ ክፋት አስተውላ፤
“እናንት ወጣት ወንዶች ፍቅር ሲይዛችሁ
“መልአክ መስላ በእካል የምትታያችሁ
“እታላይ ከሐዲ ሴት ጦጣ መሆኗን
አለማወቃችሁ የብልጠት ጠባይዋን

የወጣቱ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም ይቀጥላል፤

“ታላላቅናላችሁ ስትሆኑ የዋጋን።
“ፍቅር የሩቅ እሳት የተሳለ ሠይፍ
“የራቀውን ሲያር የቅርቡን ሲጠልፍ

“ተፈርቶ ይኖራል በጠባዩ ታውቆ
 “ማንም እይደፍረውም እንደዋዛ ንቆ
 “ከልያዘው በስተቀር በጣም ተጠንቅቆ
 “ለውሶ ይጥላል ከመሬት ደባልቆ
 “ነገር ግን እናንተ በተለይ ወንዶቹ
 “እየመሰላችሁ የማይጉዳ ምቹ
 “በመዳራት ብዛት ትጠጉና በውል
 “በትኩስ መፋቀር ስሜታችሁ ሲገልጽ
 “በሴት ሳትና ቀልድ ልባችሁ ሲደለል
 “ፍጻሜው ለቅሶ ነው የኋለኛው ዕድል”
 “የሴት መግኒዝነት የመሳብ ችሎታ
 “ኃይል እየጨመረ አቅሙ እንዲበረታ
 “አለው ብዙ ምስጢር የቅመም ጠብታ
 “ለማይነቃ ድልል ቶሎ የማይፈታ
 “በጌጦቿ ብዛት በአልማዚ በወርቅ
 “በለበጣ ፀጉሯ በፈገግታ ሳቿ
 “በሚጠቅሰው ዓይኗ በሽቶዋ ማዛዛ
 “ባነጋገር ቅቤ በከንፈሯ ለዛ
 “በሀሰት ውበቷ ከተሸነፋችሁ
 “በዋዛ ሽንግላ ከተማረካችሁ
 “አይጠረጠርም ወጥመድ መግባታችሁ
 “በመኳካል ብዛት በጌጥ በመሸለም
 “ፊትን በመወልወል በቅባት በቀለም
 “እንደመስክ አበባ ፈክቶ እንዲለመልም
 “በቀን እንዲያሳሳ በሴት እንዲታለም
 “ልብን እንዲማርክ መንፈስን እንዲሰብ
 “ሆን ብሎ ታስቦ በረቀቀ ጥበብ
 የወጣቱ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም ይቀጥላል
 “የተሰራው ውበት እንኳን ሰዎችን
 “ለያፈዘው ይችላል እራሱን ፍቅርን
 ብላ ብትመክረኝ የልቧን አውጥታ
 እኔም መለስኩላት ወዲያው በቀጥታ

ውሸታም ነሽ እልኳት በሰው ፍቅር ገብታ
 መሠረት የሌለው ምክር በመስጠቷ =
 እሷም በዚህ መልሴ በጣም ተቆጥታ
 ተቀይማኝ ሔደች ከኔ ተለይታ =
 ለሰጠችኝ ምክር ቅጥራ እንደወዳጅ
 ምስጋና እንደማቅረብ እንደመንሳት እጅ
 ባጉል እነጋገር ጠልቆ በሚፋጅ
 መልሱን ከስድብ ጋር መስጠቴም ባይበጅ
 ይህንኑ ሰሞታ ለወንድሟ ልጅ
 ሔዳ ነግራው ኖሮ አግኝታው ከደጅ
 አጋር ሆኖ ለሷ መጥቶ ቢዝትብኝ
 ጠብ ፈላጊነቱን መቅጣት ግድ ሆነብኝ
 ባንቺ የተነሳ ከአብሮ አደጌ ጋር
 ጨክኜ ሰጣላው ይሉኝታ ሳልፈራ
 መንደር እስቲሸበር ወገን እስቲራዳ
 ገላጋይ ሰልችቶት ብዙ ሰው ሲጉዳ
 ምን እንዳደረገኝ ምን እንዳደረግሁት
 መቼም አይተሸዋል ጉድ እንደሠራሁት
 እኔ አንችን ማፍቀሪ ወረት አይምሰልሽ
 ሆን ብዬ ፈልጌ የማሽኩረምምሽ
 አጥምደሽ ሳበቃ በረቀቀ ተንኩል
 የሚያሳዝንሽን እምነቴን በማጉደል
 ልሠራሽ አይደለም ሰው ያልሠራው በደል
 እመኝኝ ከልብሽ እንደሌለኝ በቀል
 አንቺንና እኔን የሚያራርቅ ገደል
 በፍቅር ተክቦ ጸንቶ እንዲደለደል
 የወጣቱ ፍየል አርቢ የፍቅር ግጥም ይቀጥላል I
 “በዕውነት ይገባሽል ስሜቴን መቀበል =
 አንቺ ሰግተሽበት የጠረጠርሽውን
 ይክደኛል ብለሽ የምታወራውን
 ከቶ አልመኘውም ይህንን ለማድረግ
 ስሜቴ ንጹህ ነው ፍጹም የሆነ ደግ =

የፍቅር ግዕዝ የቃል ኪዳን ጽላት
ውሉ የማይፈታ እስካሉ በሕይወት
ቅድስት ቤተክርስቲያን አንድ ገመድ አላት
ከሐር ፈትል ከርሮ የተገመደላት
በዚህ ሽምቅቅ ውስጥ አንገትሽን ካገባሽ
እኔም የኔን አንገት ሳገባው ታያለሽ ።

የዚህም ምሳሌ ሲገለጥ በይፋ
ቅዱስ ጋብቻ ነው የደስታ ተስፋ ።
ይህ ካልሆነ በቀር መሃላዩ ይድረስ
ይበልጥ ለከበረው ለጻድቁ ቅዱስ
ጋብቻ ለማግኘት ካልቻለ የኔ እጣ
ለምንኩስና እንጂ ላላማዊ ጣጣ
ከዚህ ተራራ ውስጥ ከእንግዲህ ላልወጣ ።

እዚህ ላይ ሲደርስ ፍየል አርቢው ዘፈኑንና ግጥሙን አስ
ምቶ ጨረሰ ። ዶን ኪሾትም ወጣቱ ሌላ ግጥም እንዳለው ጨምሮ
እንዲያስማቸው በሁሉም ስም ለምናት ነበር ። ወጣቱ ግን ለጊ
ዜው በቃሉ ያጠናው ይህንኑ ብቻ መሆኑን ገለጠለትና ምናል
ባት የተጻፈ ድርሰት እንዳለ እፈልጋለሁ ብሎ ለመነሳት ሲል
ሳንቾ በንግግራቸው መካከል ጣልጋ ገባ ።

መቸም ሳንቾ ጋንቻ ዘፈን ከመስማት ይልቅ በጸጥታ መተ
ኛትን እጅግ የሚመርጥ ሰው በመሆኑ የፍየል አርቢውን ግጥም
ከቁምነገር አልቆጠረውም ነበርና እንዲህ ሲል ጌታውን መክረ ።

“እንግዲህ ጌታዬ ለዛሬ ሌሊት የሚተኙበትን ሥፍራ
ካሁኑ መፈለግ አለብዎት ። እነዚህ ትሐታን ሰዎች ስለእንግድ
ነታችን ያደረጉልን አቀባበል ከአቅማቸው ጋር ሲተያይ እጅግ
የበዛ መሆኑን የሚገልጥልን ነው ። እነሱም ቀኑን በሙሉ በጣም
በሚያደክም የእረኛነት ሥራ ላይ ሲራወጡ የሚውሉ ስለሆኑ
አሁን ደግሞ በእረፍታቸው ጊዜ ለኛ ምሽትና መንቀባረር ሲሉ
ሌሊቱን በሙሉ እንደ ሠርገኛ ሲዘፍኑ ለማንጋት የሚችሉ አይ
መስለኝምና እንደኔ ቢሆን ባያስቸግሩክቸው የተሻለ ነው ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰለት ፤ “ይገባኛል ሳንቾ
አውቁበዋለሁ ፤ ቅድም ያለ መቋረጥ ስታደርገው የነበረው የኦር
ኩት ጉብኝትህ ሙዚቃና ዘፈን ከመስማት ይልቅ ተኝቶ የማ
ንኩራፋት ፍላጎት በላይህ ላይ እንደሚነብህ ይሰማኛል” አለው ።

ሳንቾም መለሰ ፤ “አምላክ ይክበር ይመስገን ፤ በሰዓቱ መተ
ኛትን ማን ይጠላዋል ፤ እንደኔ ግምት የማይገደረደር ሁሉ በተ
ፈጥሮው እረፍትንና እንቅልፍን እንደሚወድ አምናለሁ ።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል አረጋገጠለት ፤ “ይህንን እኔም
አሌ አልልሁምና ሳንተው እንዳስኘህ ለጉንህ ተመቻችና እንቅልፍ
ህን ለጥጥ ። እኔ ግን የኔን የመሰለ ተግባር ያላቸው ሰዎች
ሁሉ አብዛኛውን ጊዜ ከመተኛት ይልቅ ነቅተው መገኘት ለታላቅ
ክብር የሚያደርሳቸው ነገር ስለሆነ አንተን መስዩና ምክርህን
ተከትዬ መተኛት አይገባኝም ። የሆነው ሆኖ ሳንቾ ሆይ ከመተ
ኛትህ በፊት አስቀድመህ ይህን የጆሮዬን ቁስል ብታካመኝ
እወዳለሁ ። ምክንያቱም ከማልፈልገው ይበልጥ እየቆጠቆጠ
ጤና ነስቶኛል” አለው ።

ሳንቾም እሺ ብሎ ትዕዛዙን ተቀበለና የማከሚያ ቅባትና
ሻሽ ለማምጣት ተነሳ ። ዳሩ ግን ከፍየል አርቢዎቹ አንዱ ወደ
ዶን ኪሾት ተጠግቶ የጆሮውን ቁስል ተመለከተና እንዲህ
አለው “አይዘት አይስጉ እኔ የማውቀው አንድ ፍቱን የሆነ
መድኃኒት ስለአለኝ በሱ አክሚ በቶሎ እንዲድኑ አደርጋለሁ”
ካለ በኋላ ወደ ውጭ ወጣ ብሎ በዚያ በአቅራቢያው መስክ ላይ
በብዛት ከሚገኙት የቆላ ቅጠሎች በየዓይነቱ ቆረጠና አኝኮ
ከጨው ጋር ለውሶ ከቁስሉ ላይ ይመደመላት ። ቀጥሎም ከእን
ግዲህ ወዲያ ሌላ ሕክምናና መድኃኒት ማድረግ ይህኛውን
የሚያረክሰው መሆኑን አስጠንቅቆ የሱን መድኃኒት ፍቱንነት
አረጋገጠለት ።

አንደኛው ፍየል አርቢ ከዶን ኪሾት ጋር ለነበሩት

ጓደኞቹ ያስገኘው ወረ ይተረካል ።

የቤት ጉዳይ ለመገባዩት ከገጠር ወደ ከተማ ሄዱ የነበረ አንድ ጉልላማሳ በዚያን ሰዓት መጣና ፍየል አርቢዎቹን እንዲህ አላቸው ።

“ጉበዝ ዛሬ በቀበሌያችን የደረሰውን ሁኔታ ስምታችኋልን?” ከመካከላቸው አንደኛው እንዲህ ሲል መለሰለት “እንደምታውቀው እኛ ሰሞኑን ወደ ከተማ አልመጣንም እንደምን አድርገን ለመስማት እንችላለን”

ጉልላማሳውም “ዛሬ ጠዋት” ሲል ማስረዳት ጀመረ ፤ እንደምታውቁት ሁሉ ያሰሙ በአገር የተጠራው ጂርሶስተኞች የሚባለው ወጣት ከተማሪነት ወደ እረኛነት ተለውጦ ስለነበረ ሰዎች እንደሚንሸካሸኩት ያቺን ማርቼላ የተባሉትን በዚህ በአካባቢያችን የእረኛ ልብስ እየለበሰች ስትሄድ የምትታየውን የሐብታሙን የጉሊየልምን ልጅ ወደ በሷው ፍቅር የተነሳ ዛሬ ጧት በገዛ እጁ ታገቆ ሞተ እየተባለ ይወራል” አለ ።

“ለማርቼላ ሲል ሞተ” አለ አንደኛው ። “አምን ለሷው ሲል ነው የሞተው” በማለት ፍየል አርቢው ንግግሩን ቀጠለ ። “በእስዋው ፍቅር ምክንያት ከመሞቱም ይልቅ የአገሩን ሕዝብ ሁሉ በጣም ያስገረመው ድርጊት በጸፈው የኑዛዜ ወረቀት ላይ የሰጊር ወንዝ ከሚመነጭበት ከቋጥኙ ጥግ በሚገኘው ጭንጫ ሥፍራ ላይ እንደ እንድ እንሰሳ በድን እንዲቀብሩት መፍቀዱ ነው ። እንደሚወራው ለመጀመሪያ ጊዜ ማርቼላን ያያትና ያፈ

ቀራት ልክ እዚህ ሥፍራ ላይ ነው ይባላል ። ከዚህም በተር ልላ ብዙ የኑዛዜ ቃል ዘርዘር ጽፏል አሉ ። የመንደሩ ቄሶች ግን ጧቹ የተናዘዘውን ቃል መፈጸም የማይገባ ነው መንፈሱ ሁሉ የሚመዘኑት ሰሚት ያለው ስለሆነ እሱ በብስጭት ምክንያት ተስፋ ቆርጦ ይህን የመሰለ አጥል ኑዛዜ ቢናዘዝም እኛ ይሁን ብለን ማጽደቅ አይገባንም በማለት የኑዛዜውን ባለአደራ ተቃውመውታል ። ዳሩ ግን ያ ከሱ ጋር የእረኛ ልብስ ለብሶ ይሄድ የነበረው አምብርጂዎ የሚባለው የነፍስ ባልንጀራው በጣም ይወደው ነበርና ጧቹ ወዳጁ የተናዘዘውን ቃል አንዲት ነጥብ እንኳን ሳያንድል እሱ እንዳዘዘው አድርጎ በትክክል ለመፈጸም የቆረጠ መሆኑን ስላስታወቀ በዚህ የተነሣ የመንደሩ ሰዎች ሁሉ ጉድ ነው እያሉ በነገሩ ታምሰዋል ።

“ይሁን እንጂ የመወረሻው ውሳኔ እንደታወቀው የተብሩ ሥነ ሥርዓት አምርጂዬና ሌሎችም እረኞች ጓደኞች እንደተሰማ መሆኑን ሆኖ ይፈጸማል ስለተባለ ነገ በዚያው በተባለው ሥፍራ በታላቅ ክብር ሲቀብሩት አስከሬኑን ይዘው ይመጣሉ ማለትን ስምታለሁ ። እኔ እንደማምነው ይህ ነገር በውነቱ መታየት የሚገባው አስደናቂ ነገር ስለሆነ ምናልባት ነገ ጠየቅ ወደ ከተማ የሚያስኬደኝ ምክንያት ያላጋጠመኝ እንደሆነ ለዚህ ስል ሥራዬን ፈትቼ ሄጄ ይህንን ድርጊት ለማየት እፈትዳለሁ” አለ ።

ፍየል አርቢዎችም እንዲህ ሲሉ አውካኩ “ግን ይቀራል ብለህ ታስባለህ ፤ ሁላችንም ሄደን ለማየት የምንፈቅድ ስለሆነ ከመካከላችን አንድ ሰው እዚህ ቀርቶ ፍየሎችን እንዲያገድ “እጣ እንጣጣል” አሉ ። አንደኛው አነሳና እንዲህ አላቸው “ኢጥሮስ ደግ ብለህ ነበር ፤ ዳሩ ግን እጣ በመጣጣል ጊዜ ከምት አባክኑና ከምትቸገሩ እናንተ ሄዳችሁ እዩ ፤ እኔ ግን በገዛ ፈቃዴ ቀርቼ ፍየሎቼን አግዳለሁ ፤ ይህንንም ማለቴ ለናንተ ምሾት ስል ወይም ለወሬው ሳልጓን ቀርቼ ሳይሆን ፤ በቀደም ዕለት ፍየሎቼን ከገብታው ላይ ቁልቁል እየነዳሁ ሰርጥ ሚማዬን መሐል ለመሐል በሰቱ የወጣው ጋራጣ ክፉኛ ስላቆሰለኝ አንደኛው አግራ እያነከሰ በጭራሽ አላስኬደህ ስላለኝ ነው” አላቸው ።

ጴጥሮስም እንዲህ ሲል መለሰ፤ “የሚያስቀርህ ምክንያት ይህ የነገርኸን ቢሆንም ቅሉ መቅረትህን ለኛው ምቹት ስትል እንዳይረገጠው ያህል ቆጥረን እናመሰግናለን” አለው።

ዶን ኪሾት ወደነሱ ተጠጋና ሟቹና እረኛይቱ ማን እንደ ነበሩ እንዲነግሩት በተለይ ጴጥሮስን ጠየቀው። ጴጥሮስም እንዲህ ሲል መለሰለት፤ “እኔ የማውቀው ይህ ማቼ ጉልላማ እዚያ ማዶ በሚታዩት ኩረብታዎች አቅራቢያ ባለው መንደር የሚኖር ያንድ ጫዋ ከበርቱ ልጅ መሆኑንና ልጁም ብዙ ጊዜ በሰላማንካ ከፍተኛ ትምህርት ቤት ሲግር ቆይቶ አዋቂና ብልህ የሚያሰኝ የማዕረግ ሰም ይዞ ወደአገሩ መመለሱን ብቻ ነው። እንደሰማሁት የከዋክብትን ቆጠራና እንዲሁም እዚያ ሰማይ ላይ ፀሐይና ጨረቃ የሚሠሩትን ምስጢር ጠንቅቆ ያውቃል ይላሉ። እኔም በበኩሉ እንደማስታውሰው የፀሐይንና የጨረቃን መሳሳም እያየ ሁኔታቸውን በትክክል ለማስረዳት መቻሉ ባገሩ ሰዎች እየተ ወራ ሲደነቅለት እስማለሁ” አለው።

“ወዳጄ ሆይ” አለ ዶን ኪሾት፤ “የፀሐይ መጨለም፤ ሲሉ ሰምተህ ይሆናል እንጂ የፀሐይ መሰላም አይባልም” አለው። ጴጥሮስም ይህን ትንሽ እርማት አላስተዋለም ነበርና እንዲህ ሲል ንግግሩን ቀጠለ፤ “ከዚህም በስተቀር አዝመራ የሚሆንበት ወቅትና የዝናም ጉርፍ የሚቅለጠለጥበትን ጊዜ እየለየ ትንቢት ይናገራል አሉ። ዶን ኪሾትም መልሶ “ዶፍ የሚጥለቀስቅስትን ግለትህ ይሆን” አለው።

ጴጥሮስም መለሰ “መቅለጥለጥ ወይም መጥለቅለቅ ምንም ያህል አይራራቅም፤ ስለዚህ እኔ የምለው ለአባቱና ለዘመዶቼ ሁሉ ዘንድሮ ንብሰ ዝሩ፤ ለከርሞ ንብሰን ትታችሁ ምሥር ዝሩ፤ በሶስተኛው ዓመት የወይራ ዛፍ ስለሚያፈራ ዘይት በጣም ይበረክታል፤ በተከታዩ ዓመት ግን አንድም ጠብታ ዝናም አታገኙም እያለ የሚሰጣቸውን ምክር እየተቀበሉ ስለሚሠሩ በሱ ረዳትነት ዛሬ በጣም ሀብታሞች ሆነዋል” አለ።

“ይህ ዕውቀት” አለ ዶን ኪሾት “አስትሮሎጂ ይባላል።”

ጴጥሮስም መለሰ እኔ በውነቱ ምን እንደሚባል አላውቅም። ዳሩ ግን ወጣቱ ተማሪ ይህን ሁሉና ሌላም ብዙ ነገር የሚያውቅ መሆኑን አውቃለሁ። ስለዚህ ከሰላማንካ እንደተመለሰ እጅግም ወራት ሳያልፈው አንድ ቀን በድንገት የደብተራ ነት ሰናፊሉን አውልቆ ጣለና እንደአገሩ ሰዎች የእረኛ ደበሰውን አጥልቆ ቆመጥ ዳላውን አንምዶ ብቅ አለ። ከርሱም ጋር የትምህርት ቤት ጓደኛውና የነፍስ ባልንጀራው የሆነው አምብሮጂያ የሚባለው ወጣት የእረኛ ልብሱን ለብሶ ተከተለው። እዚህ ላይ ሳልነግራችሁ የዘለለኩት አንድ ነገር አለ፤ ይህ ጂሮስቶምስ ከሌላው ዕውቀቱ በላይ የዘፈን ግጥም በመግጠምና የዘማን ስልት በማውጣት በጣም የተመሰገነ ችሎታ ያለው መሆኑን ነው። ለልደት ሌሊት የሚሆን የውዳሴ መዝሙርና እንዲሁም “የክብር መወድስ እያወጣ የአገሩ ወጣቶችና ልጆች እያጠኑ ይዘምሩ ነበር። ዜማውንና መወድሱን የሰሙትም ሊቃውንት ሁሉ በጣም ጥዑም ነው እያሉ ያጋንኑለት ነበር”።

“ምን እንደገፋፋቸውና ምን እንደነካቸው ሳይታወቅ እነዚህ ሁለቱ ባልንጀራዎች የተመረቁበትን ማዕረጋቸውን ጥለው፤ ደንበኛ ልብሳቸውን አውልቀው፤ የእረኛ ልብስ ላብሰው፤ መታየታቸው የአገሩን ሰዎች በጣም ስለአስገረመ ይህን የመሰለ ድንገተኛ መለወጥ እንዲያደርጉ ያስገደዳቸው ምክንያት ከቶ ምን እንደሆነ ምስጢሩ አልገባቸው ብሎ ብዙ ጊዜ ተቸግረውበት ኖሩ። የጂሮስቶምስም አባት በዚያኑ ሰሞን ሞቶ ነበርና ልጁ እንደደንቡ ያባቱን የደለበ ሀብት፤ የሚንቀሳቀስና የማይንቀሳቀስ ንብረት፤ ቁጥሩ በርኩት ያለ የትልቅና የትንሽ ክብቶች መንጋ፤ እንዲሁም ብዙ ጥሬ ገንዘብ ጭምር ወርሶ ለዚህ ሁሉ ሀብት ተቀናቃኝና ባላንጣ የሌለው ፍጹም ባለቤት ሆነ።

እንደእውነቱ ልጁ ለተራ ሰዎች መልካም ጓደኛና ለፍጡር አዛኝ፤ እሩገሩገ፤ ተወዳጅ ጠባይ ያለው ስለሆነ የወረሰው ሀብት እንዲባረክለት የማይመርቀው ሰው አልነበረም። ከዚህ በቀር ሎጋንቲክ ውበቱ የሚያፈዝ ነበር። እነዚህ ባልንጀራዎች ይህን መለወጥ ያደረጉበት ምክንያት ምስጢሩ ቆይቶ እንደተገለጸው ያገኙ ቅድም ጓደኞችን ስሟን የጠራትን በፍቅሩ ጠንቅ

ለመሞት ያበቃችውን ማርቼላ የምትባለውን እረኛ ወደ እሷት በሚከተለበት ጊዜ በነዚህ ውድማና ደገላ በሆኑት የፍየል መንጋ መስማሪያ ጥቃቶች ውስጥ እንደልብ ለመዘዋወር እንዲ መቸው መሆኑ ሊታወቅ ተችሏል። ይህችም ሴት ማን እንደሆነች ብታውቃት የሚጠቅማችሁ ስለሆነ ታሪኳን ከሥር ጀምረልን። ማራገጫው እፈቅዳለሁ። ምናልባት፤ እንዲያውም ያለ ምናልባት ወደፊት እንደ በትራርክ በዕድሜ ብታረጁ እንኳ በሕይወታችሁ ውስጥ ይህን የመሰለ አስደናቂ ታሪክ ለመስማት እንደማችሁ ትሉ እርግጠኛ ነኝ።

ዶን ኪሾትም ፍየል አርቢው በንግግሩ እየተንተባተበ ቃል ሲዘነጥል ሰምቶ አላስቸል ስላለው እንደ ታትሪያርክ ለማለት ፈልገህ ነውን? አለው።

ፍየል አርቢውም መለሰ “እኛ በትራርክ ማለት ከጀመርን ጊዜው የቆየ ስለሆነ ውድ ጌታዬ በያንዳንዱ ንግግር ላይ ያለፍ ጀታም እየቋረጠ ለማረም ከፈለጉ ታሪኩ ምንጊዜም ሊያልት አይችልም ማለት ነው” አለው።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰ “ወዳጄ ሆይ በማረሚያ ቅርታ አድርገልኝ፤ በበትራርክና በታትሪያርክ መካከል ልዩ ነት መኖሩን ላስረዳህ ፈልጌ ነው እንጂ ያቋረጡህ ለክፋት አይደለም። ከዚህ በቀር ሌላው ንግግርህ ሁሉ ለዛ ያለው ስለሆነ እንከን አላገኘሁበትም። ነገር ግን በትራርክኬ ከታትሪያርክ ይበልጥ እንደሚያረጁ የታወቀ ነው። ስለዚህ ከእንግዲህ ወዲህ አላርምህምና በል ታሪክህን ቀጥል” አለው።

“ውድ ጌታዬ ሆይ፤ ምን ነበር ያልኩት” “ስለማርቼላ የሕይወት ታሪክ” ሲል ፍየል አርቢው ማስታወስ ጀመረ። በዚህ በቀበሌአችን ውስጥ በከበርቲነቱ ከጄሮሶስቶምስ አባት የሚበልጥ ጉሊዬልም የሚባል አንድ ሀብታም ገበሬ ነበር። እግዚአብሔር ከዚህ ሁሉ ሀብቱ በላይ አንድ ሴት ልጅ ሰጥቶት ስለነበረ እናቷ ሕፃኗን እንደተገላገለች ወዲያውኑ በወሊድ ምክንያት ሞተችበት። ይህችም እናት በዚህ በአካባቢያችን ካሉት ሴቶች በታማኝነቷና በሐቀኝነቷ ምክሺ የሌላት ልብ ቅን ሴት

ነበረች። ያ እንደ ፀሐይ የሚያምረውና እንደጨረቃ የሚያስደስተው ገጹ አሁንም በፊቱ ድቅን እያለ ይታየዋል። ከዚህም በቀር በጣም ታታሪና እሩህሩህ፤ የድሆች እናት ስለነበረች በዚህ የበጎ አድራጊነት ምግባሯ ፀድቃ በዚህን ሰዓት ያለጥርጥር በቀጥታ መግግሥት ሰማያት ገብታ እንደምትገኝ አምናለሁ”።

“እንዲህ ያለችው ትኑህና ባለሞያ ሴት ባፍላ ዕድሜዋ ላይ ሕፃን ልጅ ትታ በመቀጫቷ ለባልዋ የመረረ ሐዘን ስለሆነበት በዚሁ ምክንያት እሱም ታመመና ምንም ያህል ሳይቆይ ተከታትሏት ለመሞት በቃ መገርቸላም ጥና ለጋ ሳለች ወላጆቿ ስላለቁበት ለዚያ ሁሉ ሀብት ወራሽ ሆና እዚሁ አገራችን ደህና ትዳር ያለው ቁስ አጉቷ ሞግዚት ሆና ያሳድጋት ጀመር። ሕፃኗም የናትዋን መልክ እየያዘች በጣም ውብ እየሆነች ታድግ ጀመር። ምንም እንኳ እናቷ ቆንጆ ብትሆን ልጅቷ በቆንጆና እንደምትበልጣት ይገመት ነበርና እውነትም እያደገች ሄዳ ዕድሜዋ ከ14 ወደ 15 ዓመት መካከል ሲደርስ አፍላ ቁንጅናዋ እንደተባለው አስደናቂ ሆነ። ያያት ሰው ሁሉ ማንም ቢሆን እንደዚህ አቆን ጅቶ ለፈጠራት አምላክ ምስጋናውን ሳያቀርብ አያልፍም ነበር። ብዙዎቹም ሰዎች ልባቸው እስኪጠፋ ድረስ በውበቷ እየተማረኩ ያፈቅሩዋት ጀመር።

“አጉቷ ይህን ሁኔታ በማወቁ በጣም እየጠበቀና ከዓይን እየሰወረ በደብቅ ማስቀመጥ ግዴታ ሆነበት። ይሁን እንጂ የውበቷ ዝና ጥበቃውን ጥሶ ወደውጭ ስለወጣና በያለበት ስለተዳረሰ ለውበቷም ሆነ ለሀብቷ እየጓጉ የአገሩ ባለፀጋዎች ብቻ ሳይሆኑ ከሩቅ አገርም ያሉት ታላላቅ ሰዎችና መኳንንት ለማጫት እየተሸቀዳደሙ አጉቷን ዳርልን እያሉ በጥያቄና በልመና ልጆች ገበሬዎችም ጭምር ብዛታቸው የቱን ያህል እንደነበረ ብንግራችሁ በውነቱ ትደነቃላችሁ። ከነዚህም ጉልማሶች አንዱ ቅድም እንደተባለው ይህ ያልታደለው ጫቼ ነበር። ስለሱም ሰዎች እንደሚያወሩት ከማፍቀርም አልፎ የመልክባት ነበር ይላሉ። ምንም እንኳ ማርቼላ ይህን የመሰለ ያጃቢዎች ቁራኛና ዓይነ ገብነት ሳይለያት ስድ የሆነ ኑሮ መኖር ብትጀምርም ክብሯንና ጨዋታን የሚያሳማ አንዳች አጠራጣሪ ግምት

አልተባለበትም ፡ ይልቅም ከብረንና ጨዋነቷን በመጠበቅ ረገድ የነበራት ንቃትና ተንቃቄ እጅግ የታረረ ስለሆነ ዙሪያዋን ከብብው ያልፍራች ከሚያጅቧት ወጣቶች መካከል ፍላጎቱን የሚያስደስትበት ቅንጣት ተስፋና ተረቢታ ሰጥታኛለች በማለት ሲመክ የቻለና ወደፊትም የሚችል አንድም ሰው አልተገኘም ፡ መቸም ቢሆን እረኞቹ በማጀብም ሆነ በመከተል በማነጋገርም ሆነ በማሸከርምም አልተለዩዋትም ነበርና ምንም በትህትናና በቁልምጫ ቢያንከባክቧትም ፤ አንዳንዶቹም ደግሞ ከልባቸው ማፍቀራቸውን ገልጸው ቢጋብቻ በኩል ቢጠይቁት ከዚያ ወገን ድንጋይ ወርውሮ እንደመምታት በሚቆጠር መልስ ፊት እየነሳች ታገልገላቸው ነበር ፡ ስለዚህ ይህን በመሰለው የጨመተ መንፈስ የምታደርገው ነገር ሁሉ የፈጠረው ሁኔታ በዚህ በቀበሌያችን ውስጥ የመቅሰፍት በሽታ እንደገባ ያህል የሚያስፈራ ሆኗል ፡ ምክንያቱም የትህትና ዘይቤዋንና የንግግሯን ጥልቃዊነት ፤ የውበቷን ፀዳል በቅርብ ሆነው ያይዋትንና የሰሟትን ሁሉ ልባቸውን እየማረከ በፍቅሯ ውጥመድ ውስጥ ሲያገባቸው ባንድ በኩል ደግሞ ፊት ነጂነቷና አግላይነቷ ተስፋ በሚያስቆርጥ ብስጭት ላይ እየጣላቸው ስለሚታመሙ ለጤና ማጣታቸውም በሽታና መድኃኒት እሷው ብቻ ስለሆነች ነው ፡ ስለዚህ ምን እንደሚሏት ምንስ እንደሚያደርጓት ግራ እየገባቸው ጨካኝና ፍቅር የማይገባት አረመኔ ነች እያሉ ጠባቂዋን በሚያከፋ ስያሜ እያጠፉ ሲሆኑ ይሰማሉ ፡ ክቡርነትም ለጥቂት ቀን እዚህ ቢሰነብቱ ኖሮ እነዚህ ተራራዎችና ሽንተረሮች ያጃቢዎቿን አፍቃሪዎችና የተገፈዎቹን ወጣቶች የመረረ እርግግንና ጭኸት ሲያስተጋቡ ይሰሙ ነበር ፡ ከዚህ እምብዛም በማይርቅ ሥፍራ ላይ በርከት ያሉ ረጃጅም የዝግባና የጥድ ዛፎች ያሉበት ጫካ ይገኛል ፡ በነዚህም ዛፎች በለሰለሰው ቅርፊታቸው ላይ የማርቼላ ስም ያልተቀረጸበት ግንድ አይገኝም ፡ አንዳንድ ጊዜም ስሟ በተቀረጸበት ቅርፊት ከራሱጌው በኩል የአክሊል ቅርጽ ይገኝበታል ፤ የዚህም ምሳሌ በአፍቃሪው ስሜት እንደሚተረጉመው ማርቼላ ከአዳም ልጆች ሁሉ በቀንጅናዋ በልጣ የተደነቀች በመሆኗ አክሊል መድፋት ይገባታል ለማለት የፈለገ ይመስላል ፡”

“ግንዱ በታ አንዱ እረኛ ሲቅበጠበጥ ይገኛል ፡ እልፍ ሲል ደግሞ ሌላው እረኛ እየተገነጠረ ይገኛል ፡ በዚያ በኩል የፍቅር ዘፈን ሲዘፍን ይሰማል ፡ በዚህ በኩል የባሕርይ እንግርጉርና የጭንቅ ማቃሰት ያደነቀራል ፡ አንዳንዱ አፍቃሪ ቀኑን በሙሉ በወደቀ ግንድ ላይ ወይም ወፈጥ ድንጋይ ላይ ተቀምጦ በንባ የራሱትን ዓይኖቹን ሳይከድን አንገቱን ደፍቶ ባሳብና በትካዜ እንደተዋጠ ያደርና ከዚያም ሥፍራ ሳይነቃነቅ የማለዳ ፀሐይ እንደ ተከራመተ ታገኘዋለች ሌላው ደግሞ ለጭንቀቱ ፋታና እረፍት ሳይሰጥ በሚያገባበትም የጌጋ ፀሐይ እየተንቃቃ ቢጋለው መሬት ላይ በደረቱ ተደፍቶ ልክ ጭኸቱ ስማያት ለቅሶውን ሲያሰማ ይውላል ፡ ለዚህም ሆነ ለዚያችው ለነዚህም ሆነ ለነዚያ ውቢቷ ማርቼላ ተገጠኛ ጭንቅ ዘባኔ ልቧን የሰጠች እየመሰለች አጃቢዎቿን እየፋጀች ታተፈች ሳቸዋለች እንጂ አንዱን ለይታ አላፈቀረችም ነበር ፡”

እኛም ይህን ቅጥ የለሽ ሁኔታዋን የምናውቀው ሰዎች ፀሐይ ይህ የማርቼላ ኩራትና መጀነን እንደምን ሆኖ እንደሚያልቅና ይህን የመሰለውንስ ኃይለኛ ጠባይዋን ለመዳኘት ስጦታ የሚናረውና ይህን የመሰለውንም የተሟላ ውበት የራሱ አድርጎ ቀልቡን ለማሳረፍ የሚችለው ዕድለኛ ማን እንደሆነ ለግፁት በናፍቆት እንጠባበቃለን ፡ መቸም ይህ የተረክሁላችሁ ፀሐይ ንጹሕ አውነት ስለሆነ እንዲሁም ስለ ጂሮሶስቶምስ አግግት የተነገረው ሁኔታ ቅድም ጓደኞችን ያጫወተን ወሬ እርግጠኛ እንደሚሆን አምናለሁ ፡ ስለዚህ የቀብሩ ሥነ ሥርዓት መታየት የሚገባው ነውና ክቡርነትም እንዳይቀሩ አጥብቄ እመክርዎታለሁ ፡ ምክንያቱም ጂሮሶስቶምስ ብዙ ዘመድና ወገን ያለው ባለፀጋ ስለሆነ ለሰቅሶ የሚሰበሰበው ሰው እጅግ የበላ እንደሚሆን አይጠረጠርም ፡ የሚቀበርበትም ሥፍራ ርቀቱ ከዚህ አንስቶ ግፋ ቢል ከሁለት መረባ አይበልጥም” አለና ታሪኩን ጨረሰ ፡

ደን ኪሾትም እንዲህ አለ “በውነቱ በጣም ይገርማል ፤ እኔም ሄጄ ለማየት ፈቃዴ ነው ፤ ሆኖም ይህን የመሰለ ጠቃሚ ወሬ በማሰማት ላደረጉልኝ ደስታ አመሰግንዎታለሁ” አለው ፡

ፍየል አርቢውም፡ “ምንም አይደለ” ቢል መለሰና ነገሩን በመቀጠል የግርግላ አፍቃሪዎች የሆኑት ወጣቶች ሁሉ በመጨረሻው እንዴት እንደሆኑ ላውቀው አልቻልኩም ። ላሩ ግን ነገ ጥዋት ወደ ለቅሶው ስንሄድ በመንገዳችን ላይ እንዳንድ እረኞች ሳያጋጥሙን አይቀርምና የተረፈውን ወሬ ከነሱ ጠይቀን እንደምንረዳው ተስፋ አለኝ ። እስከዚያው ድረስ ግን ክቡርነትዎ እቤት ገብተው ተሸፋፍነው ቢተኙ መልካም ነው ። ምክንያቱም በተደረገልዎ መድኃኒት ምንም እንኳ የሚያስፈራም ነገር ባይኖር እውርዎ ላይ መተኛት የጀርዎን ቁስል የሚያብሰው ሊሆን ይችላል” አለ ።

ሳንቶ ፖንቻ ግን የፍየል አርቢው ወሬ ስለመነቸከበት ከቁም ነገር አላገባውም ነበርና እሱም በበኩሉ ወደ ጴጥሮስ ጉጆ ገብቶ እንዲተኛ ጌታውን ይጉተጉተው ጀመር ። ከዚህ በኋላ ዶን ኪሾት ምክራቸውን ተቀበለና ወደ ጉጆው ገብቶ አስነጥሮ ተኛ ። ይሁን እንጂ አንቅልፍ አልወሰደውም ነበርና እሱም የተረፈውን ሌሊት እንደግርግላ አፍቃሪዎች ሆኖ የልቡን እመቤት ወይዘሮ ዱልቺኒያን እያሰታወሰ ሲያሰባት አደረ ። ሳንቶ ግን በዳደኞቹ በሮንዚናንቴና በአህያው መካከል ገብቶ ከተመቻቸ በኋላ እንደተገፋ አፍቃሪ ሳይሆን በርግጫ እንደለፋ ሰው ሆኖ እንቅልፉን ይለጥጥ ጀመር ።

የእረኞቹቱ ግርግላ ታሪክ ፍጻሜና ሌላም የደረሰ ሁኔታ

ይተረካል ።

በወሐይ መውጫ ሰንነት ላይ የማለዳ ጀንበር ራራዋን መፈንጠት እንደጀመረች ወዲያውኑ ከስድስቱ ፍየል አርቢዎች አምስቱ ከእንቅልፋቸው ነቅተው ዶን ኪሾትን ከቀሰቀሱት በኋላ የጀርዕስቶሞስን አስደናቂ የቀብር ሥነ ሥርዓት አፈጻጸም አብረው ሄደው ለማየት ትናንት ባደረጉት ቀጠሮ ዛሬም ሃሳቡን አልለወጠ እንደሆነ ጠየቁት ። ዶን ኪሾትም ከዚህ የተሻለ ነገር ቢፈልግም ሊያገኝ የሚችል አልነበረምና በቶሎ ከመኝታው ተነስቶ “አዎ በደስታ እከተላችኋለሁ” አላቸውና ወዲያውኑ ሳንቶን ጠርቶ ከብቶቹን እንዲጭን አዘዘው ። ሳንቶም በተለመደው ቀልጣፋነቱ ሮንዚናንቴንና አህያውን በትጽበት ጭኖ ካተረበ በኋላ ከብት ያለው በከብቱ፤ እግረኛ በግሩ ሁሉም እየተጣደፉ ጉዞአቸውን ጀመሩ ። ገና ግማሽ መረባ እንኳ ሳይርቁ ካንድ ቀጣና መንገድ መንትያ ላይ ጥቋቁር ደበሎ የለበሱና እንዲሁም በእራሳቸው ላይ ያከርማ እንፋሮና የእበባ አክሊል የጠመጠሙ እያንዳንዳቸውም ወፍራም የከተከታ ዱላ የያዙ ስድስት እረኞች ወደነሱ ሊመጡ በሩቁ አዩዋቸው ። ከነሱም ለጥቀው ሁለት አፄ ከሮች ያስከተሉ ለመንገዳቸውም በሚገባ የተሰናዱ — በፈረስ የተቀመጡ ሁለት መኳንንት ለጥቀው ነበር ። በተገናኙም ጊዜ የተለመደውን የትህትና ሰላምታ ከተለዋወጡ በኋላ አካሄዳቸው ወዴት እንደሆነ ተጠያየቁ፤ የሁሉም ዱካ ወደታሪካቸው ለቅሶ መሆኑን ስለአወቁት ወደዚያ የሚወስደውን መንገድ ይዘው እንድንት ተከታትለው ጉዞአቸውን ቀጠሉ ። በፈረስ ከተቀመጡት አንደኛው አነሳና ዓደኛውን እንዲህ አለው ።

“ወንድም ሺባልዶ ሆይ፤ ይህን አስደናቂ የቀብር ሥነ ሥርዓት ለማየት በጊዜ ሳንደርስ ቀርተን ቢያመልጠን ኖሮ በውነቱ

ሲፀዕተን እንደሚኖር አምናለሁ ። እነዚያ ሰዎች እንዳጫወቱን ለሞቱ ምክንያት የሆነችው የአረኛይቱ ታሪክና የሟቹ ልውጥ ሁኔታ በርግጥ አስደናቂ ነገር ሳይሆን አይቀርም ።”

ቪባልዶም መለሰ “ይህንስ እኔም አምናለሁ ፤ ድርጊቱን ለማይታዩ በጣም ከመናፈቁ የተነሳ እቦታው ለመድረስ እንድትቀን ብቻ ሳይሆን አራት ቀናት እንኳ ባጠፋ ቅር አይለኝም ነበር” አለው ።

ዶን ኪሾት አነሳና ስለማርቼላና ስለጄርሶስቶሞስ ታሪክ ምን ሲባል እንደሰሙ እንዲነግሩት ጠየቃቸው ።

መንገደኛውም “የዚያት ዕለት ጠዋት የዛሬዎቹን የመሰሉ አረኞች አግኝቶ የሐዘን ልብስ ለብሰው በማየቱ ተሰቅጥጦ ፤ በዚህ አኳኋን የለበሱበትን ምክንያት እንዲገልጹለት ጠይቋቸው ስለነበረ ፤ እንደኛው ባለደበሉ የማርቼላን ቅጥ የሌለሽ ባህርይና እንደዚሁም ወደር የሌለውን የውበቷን ዝና ዘርዘር ካስረዳን በኋላ በዚች ልጅ ፍቅር የተሰከፉት እያሌ ጉልማሶች ዱካዋን እየተከታተሉ ሲያጅቧት እንደነበርና በመጨረሻውም አሁን የቀ ብሩን ሥነ ሥርዓት ለማየት የሚሄዱበትን የጀርሶስቶሞስን አግሟት ታሪክ ነገረን” ሲል መለሰለት ። ይህም የተጠየቀው መንገደኛ ካነጋገሩ ቀልጣፋነት የተነሳ ቅድም ጴጥርስ ሲናገር ብዙ ጊዜ የፈጀበትን ታሪክ ባንድ ሰብሳቢ ቃል ለዶን ኪሾት አስረዳው ። የዚህ ንግግር አርእስት አልቆ ሌላ ጨዋታ ከለውጡ በኋላ ያ ቪባልዶ የሚባለው ሰው አነሳና በአማን አገርና በሰላ ማዊ ሕዝብ መካከል በዚህ አኳኋን የጦር መሣሪያ ታጥቆ ለመሄድ ያሰጋው ምክንያት ምን እንደሆነ ዶን ኪሾትን ጠየቀው ። ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰለት “የተግባራ ግዴታ ከዚህ በተለየ አኳኋን ጀሌ ሆኜ እንድሄድ አይፈቅድልኝም አይገባኝም ። ሽርሽርና እረፍት ፤ መዘናናትና መንደላቀቅ የተፈጠሩት ለአውደል ዳዮችና ለሴት አጃቢዎች ብቻ ነው እንጂ ለዙዋሪ ፈረሰኞች አይደለም ። እንዲያውም የዘወተረ ድካምና ያላቋረጠ ንቃት ፤ መግሪያን መታጠቅና በሽም መጠቀምን ማወቅ ፤ ጥንቱንም የተፈጠረው ለነዚያ መላው ዓለም ዙዋሪ ፈረሰኞች እያለ በግጋ

ነገ ለሚጠራቸው አሳረኞች ነው ። ምንም እንኳ በእስተያየት ከሌሎቹ ፈረሰኞች ያነሰኩና ገና ከደረጃው ያልደረሰኩ ብመሰል እኔም የነሱው ባልደረባና የተግባራቸው ተከታይ በመሆኔ ግዴታቸውን ማከበር አለብኝ” አለው ።

መንገደኛውም ይህን አነጋገሩን ሲሰሙ ሁሉም ሰውየው ጤና የጉደለው እብድ መሆኑን ስለገመቱ ጥርጣሬውን ይበልጥ ለማጣራትና ባነጋገሩም ትርጉም ይበልጥ እርግጠኞች ለመሆን ፤ እንዲሁም የእብደቱስ መንፈስ ምን ዓይነት እንደሆነ ለመሰለል ሲሉ ቪባልዶ አነሳና ዙዋሪ ፈረሰኛ ማለቱ ምን ማለት ፈልጉ እንደሆነ ጠየቀው ።

ዶን ኪሾትም በመደነቅ እንዲህ ሲል መለሰ “እንግዲያውስ እርስዎ እስከ ዛሬ ድረስ የንጉሥ አርቱርን የጀግንነት ገድል የተጻፈበትን ስመ ጥርን የእንግሊዝ የታሪክ መዝገብ አላነብ በም ለማለት እደፍራለሁ ፤ እኛ እንኳ በካስቲሊያዊ ቋንቋችን “ንጉሥ” አርቱ “እንለዋለን” እጅግ ጥንታዊነት ያለው በመላዋ ታላቋ ብሪታኒያ የታወቀው የታሪክ ባሕር መዝገብ እንደሚናገረው ይህ ንጉሥ እስካሁን ድረስ አልሞተም ፤ ዳሩ ግን በምትሐት ጋይል ተሠውሮ ባልታወቀ ሥፍራ ይኖራል ይባላል ። እሱም በቁራ መልክ ተለውጦ በሕይወቱ ስለሚገኝ በጊዜ ብዛት ወደ ሰውነቱ ተመልሶ ዘውዱንና ሉሉን ፤ በትረ መንግሥቱን ተቀብሎ ንግሥናውን ይቀጥላል የሚባል ንግርት ስለአለና ፤ ይህም በብርቱ የታመነ በመሆኑ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ የእንግሊዝ ተወላጅ ለሆኑ ሁሉ ቁራ ገደል ተብሎ ሲወራ ከቶ ተሰምቶ አይታወቅም ። ስመ ጥሩው “የክብ ጠረጴዛ” ፈረሰኞች ትሰምቶ አይታወቅም ። ስመ ጥሩው የተፈጸመው በዚህ በጀግናው ንጉሥ ዘመነ መንግሥት መሆኑ በመላው ዓለም የታወቀ ነው ። በዚያን ጊዜም ስለነበረው ሁኔታ በትክክል እንደሚተረከው የባሕሩ ላንቺ ሎቶ የሚባለው ጉብዝ ከንግሥት ጄኔቼራ ጋር የወጠነውን የፍቅር ሁኔታ ያስታውሳል ። ይህችም ንግሥት “የቺንታኞና እመቤት” ተብላ በመጠራት ስሟን አስነስታለች ። በተፈጥሮ ምግባሩዋ የተጣሉትን ሰዎች አስታራቂና ምስጢር ጠባቂ በመሆኗም ከፍ ያለ ግምት ያገኘች ስለሆነች እሷ ያወጣ

ችው በአገራችን በእስፔን ውስጥ ዘወትር እየተከለሰ የሚዘፈነው ቀጥሎ ያለው የማይረሳ ግጥም እንዲህ ይላል።

“ድል ነስቶ ሲመለስ ከእንግሊዝ አገር፤
ሴቶች በእልልታ ከፍ ባለ ክብር፤
እየተቀበሉ የሠገዱለት፤
ወይዘርነት ሁሉ ያገለገሉት።
ምን ጊዜም አልነበር በምድር ላይ ከቶ፤
ጉበዝ ደፋር ጀግና እንዳላንቸሉት”።

ይህንና ሌላም እዚህ ላይ ያልተጻፈውን ግጥም እጅግ በሚያስደስት ዜማ እየዘፈነች ላንቼሎቶን ስለጠንካራው የጀብዱ ሞያውና ስለ ፍቅራዊነቱ ታምግሰው ነበር። ከዚያን ጊዜ ወዲህ ይህ የፈረሰኞች ሕግ እያደር እየተስፋፋና እየተዘረጋ በብዙ ልዩ ልዩ የዓለም ክፍሎች ተዳረሰ። በየአገሩ ከተነሱትም ዙዋሪ ፈረሰኞች ውስጥ ከዚህ ቀጥሎ ስማቸው የተጠቀሰው ፈረሰኞች መታወስ ይገባቸዋል። ጉበዙ የጋውላው አማዲስ ከነልጆቹና እስከነ የልጅ ልጆቹ እስከ አምስተኛው ትውልድ ድረስ ስመጥሩነቱ እንደተወራረሰ ዘልቋል። ጀግናው የኢርካኒያው ፊልቺማርቴና ምን ጊዜም በበቂነት ያልተመሰገነው ቲራንቲ ነጩ፤ የሁሉም መደምደማያ የማይሸነፈው ቆፍጣናው የግሪኩ ዶን ቢሊያኒጄስ የነዚህ የጉበዝ አውራጃዎች ታሪክ በዘመናችን የተሰማና የታወቀ ነው። ለማለት እንችላለን። ስለዚህ አሁን ለርሰዎ ለወንድሜ ለማስረዳት የምፈቅደው ዙዋሪ ፈረሰኛ ማለት በነዚህ እላይ በጠቀስኳቸው ጀግኖች ሲከናወን የኖረ ድፍረትንና ቆራጥነትን፤ መከራ ቻይነትን የሚጠይቅ ጠንካራ ተግባር መሆኑን ነው።

ቅድም እንደተናገርኩት ምንም እንኳ እኔ እስከዛሬ ድረስ እድለቢስነት ባይለየኝና ባይቀናኝም ተግባራ እንዲሆን መርጩ የያዘኩት ይህንኑ አሁን የማከናውነውን የፈረሰኛነት ተግባር ስለሆነ፤ በዚህ ምክንያት ተገፋፍቼ በነዚህ በረሀዎችና ውድማ በሆኑት ቀበሌዎች አጋጣሚዬን ለመፈለግ እየተዘዋወርኩ ደካማዎችን ለማገዝና እርዳታም የሚፈልጉትን ለመርዳት ከንዴንና መላ ሰውነቱን ጋይለኛ ለሆነው አደጋ እያጋፈጥኩ በእድሌ ላይ

እንዲደርስ የታዘዘውን ሳልማረርና ሳልበላጭ ለመቀበል በቂርጠኛ ልብ የተዘጋጀሁ ሁኔታ በመገኘቱ ለዚህ ግዴታ መልካም አፈጻጸም የጦር መሣሪያ መያዝ የሚገባኝ ሆነ።

በዚህ በዶን ኪሾት ግግርና አስተያየት ብርሃን መንገዶች በሙሉ ያላንዳች መጠራጠር እብድነቱን ለማመን ስለቻሉ በመጀመሪያ ጊዜ ተገናኝተው ሁኔታውን የሚመለከቱት ሰዎች እንደሚሆኑት ሁሉ እነሱም ግራ ገብተው ቆይተው በመጨረሻው የእብድነቱን ዓይነት ከተረዱት በኋላ ባነጋገሩና ባኳኋት እጅግ ተደነቁበት።

ቪባልዶ የሚባለውም ሰው በተፈጥሮው ብልጥና ቀልደኛ ስለነበረ ወደ መቃብሩ ሥፍራ ለመድረስ ጥቂት ይቀረዋል የተባለውን መንገድ እስኪጨርሱ ድረስ አጫዋች ወሬ አማኝተው የሚሰማቸውን ድካም ለማቃለል በማሰብ ዶን ኪሾት ያንን የተዘበራረቀ ታሪኩን ድውር እንዲተረትር በማለት እንዲህ ሲል ቀስቄስ አነሳሳው።

“የተከበሩ ዘዋሪ ፈረሰኛ ሆይ እንደሚመስለኝ ይህ መርጠው የያዙት ተግባር ያፈጸሙ ሕግ በምድር ገጽ ላይ ከሚገኙት ጥብቅ ሕግጋቶችና ግዳጆች ይበልጥ የጠበቀ ይመስለኛል። በበኩሌ እንደማውቀው የቼርቶዚን ገዳም ሕግጋት እንኳ እስከ ዚህ ድረስ የሚጠብቅ አይመስለኝም።

ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰ፤ “ከነሱም ሕግጋት ይበልጥ የጠበቀና የከረረ ሊሆን ይችላል፤ እንዲሁም ደግሞ ይህ ተግባር ለዓለም ሰላም አጠባበቅ አስፈላጊነቱና ጠቃሚነቱ እጅግ ከፍ ያለ መሆኑን ለመጠራጠር አልቃጣም። እውነቱን ለመናገር ከሆነ ከሻምበል አዛዥ የተቀበለውን ትእዛዝ በሚገባ የፈጸመ ወታደር ከዚያው ከአዛዥ የሚያንስ አይደለም። ይህንንም የምልበት ምክንያት፤ የገዳም መነኮሳት በረጋ ሰላምና በእረፍት ሥፍራ ተቀምጠው አምላክ ምሕረቱን በምድር ላይ እንዲያወርድላቸው በጾምና በጸሎት ሲለምኑ እነሱ በጸሎትና በጾም ለምነው የሚያስገኙትን ምሕረትና ሰላም እኛ ወታደሮችና ዙዋሪ ፈረሰኞች ደግሞ በከንዶቻችን ጋይልና በጐራዶቻችን ስለት

ጫፍ ጠይቀን ስለምናገኘው ነው። ይህንንም ስናደርግ ለማናቸውም ችግር ዕርዳታና መጠለያ አግኝተን ላይሆን በጠራው ሰማይ ሥር ሁነን፤ የበጋውን ነዳድ ፀሐይና የክረምቱን አንስፍላፊ ውርጭና ብርድ ታግሰን ነው። ስለዚህ እኛ ዙዋሪ ፈረሰኞች በምድር ላይ የምንገኝ የአምላክ ሚኒስትሮችና መሣሪያዎች ስለሆንን ፍርድን ለዓለም የሚያከፋፍለው በኛ በእንደራሴዎቹ አማካይነት ነው።”

“መቸም የጦርነት ጉዳይና እንዲሁም እሱን የሚጠቅሱትና የሚመለከቱት ጉዳዮች ሁሉ ያለድካምና ያለችግር፤ ያለላብ ማገጠፍ፤ የሚፈጸሙ ሰላይዶሉ አምላክ ደካማዎችን እንዲረዳላቸው በማለት በጸጥታ ሥፍራና በረፍት ላይ ተቀምጠው ከሚለጡ ኑት ባሕታውያን ይልቅ የበለጠ ድካምና ፍዳ የሚደርስባቸው የዙዋሪ ፈረሰኞችን ተግባር በሚያከናውኑት ክርታታ ፈረሰኞች ላይ መሆኑ ለማንም ቢሆን የተሰወረ አይደለም።”

“የዙዋሪ ፈረሰኞችን ተግባር እንደመነኮሳቱ ተግባር ምቹት ያለበት ነው ብዬ ለመናገር አልደፍርም። እንዲያውም ትዝም አይለኝም። እኔ አረጋግጦ ለመናገር የምችለው እኔ ራሴ የምስቃይበትን ብቻ ስለሆነ የፈረሰኞችን ተግባር ያለጥርጥር አድካሚ አማቃቂ፤ አማሳኝ አሣሪኛ፤ ለረሀብና ለውኃ ጥም የተጋሰጠ፤ በቱቷም እድፋም መሆኑን ሳስረዳችሁ የምቹቱን ወገን ማመዛዘንና የማናቸን ጉስቆልና እንደሚበረታ ማመሳከር የናገሩት ፈንታ ነው። ባለፉት ዘመናት የነበሩትም ፈረሰኞች በዕድሜያቸው እርዝማኔ ውስጥ ብዙ ሥቃይና ችግር ደርሰዋቸው እንደዛቀጡበት የታወቀ ቢሆንም፤ አንዳንዶቹ በክንዳቸው ኃይል ተነሳሰተው ንጉሥ ነገሥት ለመሆን በቅተዋል። ለዚህም ዕድል ለመብቃት የቻሉት እውነት ይመስክርብኝ ዋጋውን በላባቸውና በደማቸው ከከፈሉ በኋላ መሆኑን እምልበታለሁ። ምናልባት የነዚህ ፈረሰኞች አቃቢ የሆነ የፋቅራና የአስማተኛ እርዳታ ቢጓደልባቸው ኖሮ በርግጥ ቅስጣቸው ተሰብሮ የፍላጎታቸው አቅል ርቆአቸው ተስፋቸውም በከጎደት ተደምስሶ የትም ባክነው ይቀሩ ነበር። ሲል ማስረዳቱን ጨረሰ።”

መንገደኛውም መለሰ፤ “እኔም ይህንኑ አስተያየት ከልብ ደጋፊ ነኝ፤ ነገር ግን በፈረሰኞች ተግባር ውስጥ ሕገ ወጥ በመሆኑ የታዘብኩት አንድ መጥፎ ልማድ አለ፤ ይኸውም አንድ ታላቅና አደገኛ የሆነ ውጊያ ለመጀመር በግጥሚያ መስመር ላይ ሲገኝ ሕይወታቸውን የሚቀስፍ አደጋ እንደሚደርስባቸውና ለመዳንም ዕድል ካላገዛቸው በስተቀር ከመሞት እንደማይተርፉ እያወቁት ማናቸውም ንጹሕ እውነተኛ ሊያደርግ እንደሚገባው ሁሉ የሚጋጠሙበት ነጥብ ላይ የጋጠሉት ሥርሕት ለመለመን ወደ አምላክ መማጠንን በፍጹም አስታውሰውት አለማወቃቸውን ነው። እንዲያውም አፍራሻውን ወደ አምላክ መማጠንን ወደ ጉን ትተው አምላኮቻቸው ይመስል ወደሚያፈቅሩአቸው ሴቶች በመማጠን እጅግ በበዛ ጸሎትና ምልላ ሲማለሉባቸው ይሰማሉ። ስለዚህ በዚህ ረገድ ያለው አደራረጋቸው ሲታይ ከደግነት ይልቅ ከፋዎች የሚያስኛቸውን ትዝብት የፈጸሙ ናቸው።”

“ወንድሜ ሆይ” አለ ዶን ኪሾት፤ “ጉዳዩ ከዚህ በተለየ አኳኋን ሊፈጸም አይችልም። ከዚህ የተለየ ወግና ሥርዓት የሚከተል ዙዋሪ ፈረሰኛ ቢኖር ከፍ ያለ ውርደት ላይ እንደሚወድቅ አይጠረጠርም። ምክንያቱም ይህ አደራረግ በዙዋሪ ፈረሰኞች ሕግ ውስጥ የኖረ ልማድ ስለሆነ ዛሬ እኔ ዘንድ ሲደርስ መሻር አይገባውም። አንድ ዙዋሪ ፈረሰኛ ከፍተኛ የሆነ የጦር ጉዳይ በሚያከናውንበት ጊዜ ዘወትር የወዳጁን መልክ በዓይኑ ብረት ላይ መቅረጽ ስለሚገባው በሚዋጋበት ሰዓት ዓይኑን ቀና አድርጎ በፍቅራዊነትና ባላዛኝነት አኳኋን ባይነ ሕሊናው እየተመለከተ ከዚህ ካልታመነው እርምጃው በሕይወት እንዲመለስላት እንድትጠብቀውና እንድትፈቅደው መለመን አለበት። ይህም ልመናው እንዲለማለት ድምጹን ከፍ አድርጎ ባይናገርም በሙሉ ልቡ በሷ የተማጠነ መሆኑን የሚያስረዳ አንዳች ነገር በጥርሶቹ አፍኖ መናገር ግዴታው ነው። ስለዚህም ጉዳይ በታሪክ ውስጥ የተጻፈ ብዙ ምሳሌዎች ይገኛሉ። ለመጀመሪያ ጊዜ ይህንን ግዴታ ቢያስቀድሙ በእግዚአብሔር ከፍተኛ ጠባቂነት ላይ ማጣት ሊቀሩ ይችላሉ ብሎ መከራከር አግባብ ያለው አይመስለኝም። ይህንንም የምለው በውጊያው ሰዓት ከወይዘሮቻቸው

ጫፍ ጠይቀን በለምናገኘው ነው። ይህንንም ስናደርግ ለማናቸውም ትግር ዕርዳታና መጠለያ አግኝተን ላይሆን በጠራው ሰማይ ሥር ሁኔታ ነበረውን ነጻድ ፀሐይና የክረምቱን አንሳፍሳፊ ውርምና ብርድ ታግስን ነው። ስለዚህ እኛ ዙዋሪ ፈረሰኞች በምድር ላይ የምንገኝ የአምላክ ሚስትሮችና መሣሪያዎች ስለሆንን ፍርድን ለሃላም የሚያከፋፍለው በኛ በአንደራሴዎቹ እማካይነት ነው።

“መቸም የጠርነት ጉዳይና እንዲሁም እሱን የሚጠቅሱትና የሚመለከቱት ጉዳዮች ሁሉ ያለድካምና ያለቅግር፤ ያለላብ ማንጠፍጠፍ የሚፈጸሙ ሰብይዶሉ አምላክ ደካማዎችን እንዲፈጽላቸው በማለት በደገታ ሥፍራናና በረፍት ላይ ተቀምጠው ከሚለምኑት ባሕታውያን ይልቅ የበለጠ ድካምና ፍጻ የሚደርስባቸው የዙዋሪ ፈረሰኞችን ተግባር በሚያከናውኑት ክርኃታት ፈረሰኞች ላይ መሆኑ ለማንም ቢሆን የተሰወረ አይደለም።”

“የዙዋሪ ፈረሰኞችን ተግባር እንደመነካካቱ ተግባር ምቹት ያለበት ነው። ብዬ ለመናገር አልደፍርም። እንዲያውም ትዝም አይለኝም። እኔ አረጋግጦልሁ ለመናገር የምቸለው እኔ ራሴ የምስቃይበትን ብቻ ስለሆነ የፈረሰኞችን ተግባር ያለጥርጥር አድካሚ አማቃቂ፤ አማላኝ አማረኝ፤ ለረሀብና ለውኃ ሞም የተጋለጠ፤ በተቷኛም እድፋም መሆኑን ሳስረዳችሁ የምቶቱን ወገን ማመዛዘንና የማናችን ጉስቁልና እንደሚበረታ ማመላከር የናገሩትን ነው። ባለፉት ዘመናት የነበሩትም ፈረሰኞች በዕድሜያቸው እርዝማኔ ውስጥ ብዙ ሥቃይና ትግር ደርሰዋቸው እንደላቀጡበት የታወቀ ቢሆንም፤ አንዳንዶቹ በካንዳቸው ኃይል ተነሳሰተው ንጉሥ ነገሥት ለመሆን በቅተዋል። ለዚህም ዕድል ለመሳቃት የቻሉት እውነት ይመስክርብኝ ዋጋውን በላባቸውና በደማቸው ከክፈሉ በኋላ መሆኑን አምለበታለሁ። ምናልባት የነዚህ ፈረሰኞች አቃቢ የሆነ የፋቅፊና የአስማተኛ እርዳታ ቢንደልባቸው ኖሮ በርግጥ ቅሶማቸው ተሰብሮ የፍላጎታቸው አቅል ርቆአቸው ተስፋቸውም በካንዶት ተደምስሶ የትም ባከነው ይቀሩ ነበር። ሲል ማስረዳቱን ጨረሰ።”

መንገደኛውም መለሰ፤ “እኔም ይህንን አስተያየት ከልብ ደጋፊ ነኝ፤ ነገር ግን በፈረሰኞች ተግባር ውስጥ ሕገ ወጥ በመሆኑ የታዘብኩት እንደ መጥፎ ልማድ አለ፤ ይኸውም እንደ ታላቅና አደገኛ የሆነ ውጊያ ለመጀመር በግጥሚያ መስመር ላይ ሲገኝ ሕይወታቸውን የሚቀስፍ አደጋ እንደሚደርስባቸውና ለመጥፋት ማፍቸውም ንጹሕ እውነተኛ ሊያደርግ እንደሚገባው ሁሉ የሚጋጠሙበት ነጥብ ላይ የጋጠሙት ሥርዓት ለመለመን ወደ አምላክ መማጠንን በፍጹም አስታውሰውት ለሰማወቃቸውን ነው። እንዲያውም አፍራኸውን ወደ አምላክ መማጠንን ወደ ትን ትተው አምላካቸውን ይመስል ወደሚያፈቅሩአቸው ሉቶኝ በመማጠን እኛም በዚህ አሁኑኛ ምሕላ ሲግለሉባቸው ይሰማሉ። ስለዚህ በዚህ ረገድ ያለው አደራጋቸው ሲታይ ከደግነት ይልቅ ከፋዎች የሚያስኛቸውን ትዝብት የፈጸሙ ናቸው።”

“ወንድሜ ሆይ” አለ ዶን ኪቸት፤ “ጉዳዩ ከዚህ በተለየ አኳኑን ሊፈጸም አይችልም። ከዚህ የተለየ ወግና ሥርዓት የሚከተል ዙዋሪ ፈረሰኛ ቢኖር ከፍ ያለ ውርደት ላይ እንደሚወድቅ አይጠረጠርም። ምክንያቱም ይህ አደራጋ በዙዋሪ ፈረሰኞች ሕግ ውስጥ የኖረ ልማድ ስለሆነ ዛሬ እኔ ዘንድ ሲደርስ መኸር አይገባውም። አንድ ዙዋሪ ፈረሰኛ ከፍተኛ የሆነ የወር ጉዳይ በሚያከናውንበት ጊዜ በወትር የወዳጁን መልክ በዓይኑ ብረት ላይ መቅረፍ ስለሚገባው በሚዋጋበት ሰዓት ዓይኑን ቀና አድርጎ በፍቅራዊነትና ባሳዛኝነት አኳኑን ባይነ ሕሊናው እየተመለከተ ከዚህ ካልታመነው እርምጃው በሕይወት እንዲመለስበት እንድትጠብቀውና እንድትፈቅደው መለመን አለበት። ይህም ልወገው እንዲሰማለት ድምጹን ከፍ አድርጎ ባይናገርም በሙሉ ልቡ በሷ የተማጠነ መሆኑን የሚያስረዳ አንዳች ነገር በጥርስኛ አፍኖ መናገር ግዴታው ነው። ስለዚህም ጉዳይ በታሪክ ውስጥ የተጻፈ ብዙ ምሳሌዎች ይገኛሉ። ለመጀመሪያ ጊዜ ይህንን ግዴታ ቢያስቀድሙ በእግዚአብሔር ከፍተኛ ጠባቂነት ሳይማጡ ሊቀሩ ይችላሉ ብሎ መከራከር አግባብ ያለው እይመስለኝም። ይህንንም የምለው በውጊያው ሰዓት ከወደዛዘርታቸው

መገንደናውም መለሰ ፤ “እኔም ይህንኑ አስተያየት ከልብ
ደጋረ ነኝ ፤ ነገር ግን በሀገር ውስጥ ሕገ መንግሥት
ሆኑ የታሰቡት ጉዳት እንድ ለመጀመር በጥቅሚያ መመስረት
ታለቅና አደገኛ የሆነ ውጊያ ለመጀመር በጥቅሚያ መመስረት
ሲገኝ ሕይወታችውን የሚቀስሩ አዲስ አንደሚያገርበርበር
ደግሞ ዕድል ካላገዛቸው ንድቅ እውነታዊ ሊያደርግ እንደሚችሉ
እያወቁት ማናቸውም ንድቅ እውነታዊ ሊያደርግ እንደሚችሉ
ሁሉ የሚጋጠሙበት ነጥብ ላይ የጋጠሙት ሥርዓት ለመለመን
ወደ አምላክ መመገን በፍጹም አስታውሰውት ለሰማውቃቸውን
ነው ፤ እንዲያውም አፍራሻውን ወደ አምላክ መመገንን ወደ
ሱን ትተው አምላክታቸው ይመለሳል ወደሚያፈቅድላቸው ሴቶች
በመመገንን እጅግ በበለጸገው አባትና ምሕላ ሲገልጹላቸው ይሰማ
ሉ ፤ ስለዚህ በዚህ ረገድ ያለው አደራጋቸው ሲታይ ከደግላት
ይልቅ ከፋውቅ የሚያስገኛቸውን ትግላት የጸጸው ናቸው ።

“ወንድሜ ሆይ” አለ ዶን ኪሾት፤ “ጉዳዩ ከዚህ በተለየ አካላትን ለፈጸም እይቅልም” ከዚህ የተለየ ወግና ሥርዓት የሚከተል ዙዋሪ ፈረሰኛ ቢኖር ከፍ ያለ ውርደት ላይ እንደሚወድቅ አይጠረጠርም። ምክንያቱም ይህ አድራረግ በዙዋሪ ፈረሰኛነት ሕግ ውስጥ የኖረ ለማድ ስለሆነ ዛሬ እኔ ዘንድ ሲደርስ መሻር አይገባውም። እንድ ዙዋሪ ፈረሰኛ ከፍተኛ የሆነ የጦር ጉዳይ በሚያከናውንበት ጊዜ ዘወትር የወዳጁን መልክ በግድነት ቀና ላይ መቅረጽ ስለሚገባው በሚዋጋበት ሰዓት ግድነትን ቀና አድርጎ በፍቅራዊነትና ባብዛኛነት አካላትን ባይነ ሕሊናው እየተመለከተ ለከተ ከዚህ ክልታመነው እርምጃው በሕይወት እንዲመለስላት እንድትጠብቁዎት እንድትፈቅዱ መለመን አለበት። ይህም ልመናው እንዲሰማለት ድምጹን ከፍ አድርጎ ባይናገርም በሙሉ ልቡ በሷ የተማጠነ መሆኑን የሚያሰረዳ እንዳት ነገር በጥርስላቱ ላይና መናገር ግዴታው ነው። ስለዚህም ጉዳይ በታሪክ ውስጥ የተጻፈ ብዙ ምሳሌዎች ይገኛሉ። ለመጀመሪያ ጊዜ ይህንን ግዴታ ቢያስቀድሙ በእግዚአብሔር ከፍተኛ ጠባቂነት ላይማ ጠኑ ሊቀሩ ይችላሉ ብሎ መከራከር አግባብ ያለው አይመስልኝም። ይህንንም የምለው በውጊያው ሰዓት ከወይዘላዊታቸው

[illegible]

“መገናኛም የወርቅነት ጉዳይና እንዲሁም እሱን የሚጠቅሱትና የሚመለከቱት ጉዳዮች ሁሉ ያለድህነትና የላትግር የሌላብ መንገድ ፍጡፍ የሚፈጸሙ ስለሚኖሩት አምላካዊ ርካማዎችን እንዲረዳላቸው በሚለት በጸጥታ ሥፍራነትና በረፍት ላይ ተቆምጠው ከሚለዩት ጎረቤታቸው ያን ይልቅ የበላጠ ድካምና ፍጥ የሚደርስባቸው የኩዋር ፈረንሳዊነትን ተግባር በሚያከናውኑት ክርታት ፈረሰ ገዢ ላይ መሆኑ ለግንኙም ቢሆን የተሰወረ አይደለም” ።

“የዙዋሪ ፈረስኛነት ተግባር እንደመነሳት ተግባር ምጽታ ያለበት ነው ብዬ ለመናገር አልደፍርም። እንዲያውም ትዝም አይለኝም። እኔ አረጋግጬ ለመናገር የምታለው እኔ ጋራ ሆኖ ለታይበት ብቻ ስለሆነ የፈረስኛነት ተግባር ያለጥርጥር እድኩሚ እማቃቂ፣ እማሳኝ፣ እሣረኛ፣ ለረሀብና ለውኃ ሞያ የተጋለጠ፣ በቴጌም እድፋም መሆኑን ላስረዳችኋል የምጽኑን ወገን ማመዘዘንና የማናችን ጉስቀልና እንደሚበረታ ማመከር የናንተ ፈንታ ነው። ባለፉት ዘመናት የነበሩትም ፈረስኛች በዕድሜያቸው እርዝማኔ ውስጥ ብዙ ሥቃይና ችግር ደርሶባቸው እንደሚቀጡበት የታወቀ ቢሆንም፤ እንዳንዶቹ በዝንዳቸው ኃይል ተነሳስተው ንጉሥ ነገሥት ለመሆን በቅተዋል። ለዚህም ዕድል ለመብቃት የችሉት እውነት ይመስከርብኝ ዋጋውን በላባቸውና በደማቸው ከከፈሉ በኋላ መሆኑን እምልበታለሁ። ምናልባት የነዚህ ፈረስ ጥቅ አቃቢ የሆነ የፉቅራና የአስማተኛ እርዳታ ቢጓዳባቸው ኖሮ በርግጥ ቅስጥቸው ተሰባሮ የፍላጎታቸው አቅል ርቆአቸው ተስፋቸውም በዝንዶት ተደምስሶ የትም ባከነው ይቀና ነበር። ስል ማስረዳቱን ጨረሰ።

ተግባሩ እግዚአብሔርንም የሚለምኑበት ጊዜና ፋታ እንደሚያገቡ እርግጠኛ በሆንኩ ነው።

መንገደኛውም መለሰ “አሁንም ቢሆን ከዚህ ፋብላብም ሙስጥ ገና ያልገባኝ እንደ ነገር አለ፤ ይኸውም አብዛኛውን ጊዜ ባነበብኳቸው መጻሕፍት ውስጥ አረጋግጦልኝ እንደተረዳሁት ዙዋሪ ፈረሰኞች ድንገት ተግናኝተው መነጋገር እንደጀመሩ ወዲያውኑ ምክጠሩ ባልታወቀ ምክንያት እንደኛው በቁጣ ትግ ይሉና ፈረሶቻቸውን አዘረው የውጊያ መካከ ሥፍራ ይይዛሉ። ምንም እንኳን ሳያበዙኝ ገላጋይም ሳይጠብቁ የፈረሶቻቸውን ልዝም ለቅቀው ሽምቶ አስነኩትው በጦር ለመዘናጠል በሚመጡበት ጊዜ መንገዳቸው ላይ የሚማጠኑት በሌቶቻቸው ስም ብቻ ነው። ነገር ግን እስከር እንደሚደርሰው ከሁለት እንደኛው ፈረሰኛ በመደረፍው ጦር መሐል ለመሐል ተወግቶ ከፈረሱ ላይ ተዘንዋሮ እመሬት ላይ ዘፍ ሲል ይታያል። ሁለተኛውም መወጋት ስለማ ይቀርሳት እሱም የፈረሱን ጋማ ጨምሮ ይዞ እንገብላለች ከልተደፋ በቀር እንደዚያኛው መሬት ላይ ወድቆ መንከባለሰ የሚቀርሳት ነው። በእነዚህ ይህን ያህል በተጣደፈው ውጊያ መካከል ሚቼ ፈረሰኛ ጊዜና ፋታ አግኝቶ ወደ ጌታው ለመማጠን ቻለ ማለት በውኃቱ ከመታመን እጅግ የራቀ ነው። እንደዚህ ሆነ ግን ለመዘናጠል በሚመጡበት ሰዓት ሌቶቻቸውን ለመማጠን ሲሉ የተናገሩትን ቃል የሚያከብር እውነተኛ የሆነ ሰው እንደ ሚያደርገውና ማድረግም እንደሚገባው ሁሉ አስቀድሞ ለእውነት ቢያደርጉት ኖሮ የተሻለ በሆነ ነበር ባይ ነኝ። ይህንንም ስላልኩ እኔ በበኩል እንደታዘብኩት መቼም ዙዋሪ ፈረሰኞች ሲሳሉ ሁሉም ፍቅር የያዛቸው ስላልሆኑ የሚማጠኑባቸው ሌቶች እንደ ሌላ እርግጠኛ በመሆኔ እንዳገኛቸው ከዚህ ፈተና እንደሚርቁ እንምታለሁ” አለው።

“ይህ ከቶ ሊሆን አይችልም” ሲል ዶን ኪሾት ተከራክረ፤ “የሚያፈቅሩት ሌት ፍልሰው ዙዋሪ ፈረሰኛ ፈጽሞ ሊኖር አይችልም፤ ምክንያቱም በሥነ ፍጥረት ሕግ ሰማያት ከዋክብት እንዳሏቸው ሁሉ እነሱም የሚያፈቅሩአቸው ሌቶች እንዳሉዋቸው የታወቀና የታመነ ነገር ነው። ከዚህም በቀር እስከዛሬ

ደረሰ ከዙዋሪ ፈረሰኞች መካከል ያለሴትና ያለፍቅር የሚገኝ ፈረሰኛ መኖሩን የሚያስረዳ እንደም ታሪክ አይገኝም። በውኃቱ የሚያፈቅሩት ሌት የልሰው ፈረሰኛ ቢኖር ኖሮ በዚህ ምክንያት ብቻ ጥራዝ ነጠቆ ይባላል እንጂ ቱባ ፈረሰኛ ሊባል ባልተገባ ውም ነበር። ወደ ፈረሰኛነት ምሽግ ውስጥ ገብቷል ቢባል እንኳ በፊት ለፊቱ ባር በኩል ሳይሆን እንደልባና እንደመስላታ በምሽጥ ውድሞ ተገጠላጥሎ፤ ወይም ባንድ ቀዳዳ ሾልኮ የገባ ፋዲታ የሚባል ነው። ይህንንም በማድረግ ዘወትር በሐፍረት ሊሸማቀቅ የሚኖርና እንድ ቀን ነው። ሲገለጥበት ተባርሮ ወጥቶ ከውርደት ላይ የሚወድቅ መሆኑ የማይታወቅ ነው።

“ይህም ቢሆን” አለ መንገደኛው። በትክክል አለታው ሰውም እንጂ የጀግናውን የጋው ውለው አማዲሱን ወንድም የዶን ጋላቀርን ታሪክ እንዳነበብኩት በግጥሚያው ጊዜ እንደሌሎቹ በሰሟ የሚማጠንበት እንዲት የተወሰነበት ሌት እንደሌሎች ዝና የሰረዳል። ይሁን እንጂ በዚህ ምክንያት ተነቅሮ የጀግንነቱ ዝና አልተገሠሠበትም። ይልቁንም በዚህ አኳኋን እያመኑና እያሸማገጠውት ስሙ የታወቀና በጀግንነቱም የላቀ ፈረሰኛ ለመሆን ችሏል”።

“ዶን ኪሾትም እንዲህ ሲል መለሰ ወንድሜ ሆይ” እንዲት የገነት ወፍ ብቻዋን ስትባር በመታየቷ ለጸደይ መግባት ምልክት ልትሆን አትችልም ይባላል። ስለዚህ እኔ እንደሚውቀው ይህ ፈረሰኛ ለማንም ባልተገለጸ ምስጢር የጸና ፍቅር አድርጎት ነበር። ከዚህም በስተቀር ይህ ፈረሰኛ በተፈጥሮ ጠባዩ ያያትን ሌት ሁሉ መከጀልና መውደድ ያበዛ ስለነበረ ይህን ጠባዩን ሊታገስ ባለመቻሉ ብቻ የተወሰነበት ሌት የለውም ተብሎ ታምቶ ይህ ናል እንጂ እንደሌሉ የፈቃዱ ፍጹም እመቤት የሆነች እንዲት ሌት እንደነበረችው ሊረጋገጥ ተችሏል። በግጥሚያውም ጊዜ ዘወትር በሲው ስም ሲማጠን ተሰምቷል። ይህም በጣም በጠበቀ ምስጢር የተያዘ ነው እንጂ እንደሌሎቹ በይፋ ሲነገር የተሰማ አይደለም። እንዲሁም የሚሆነው ሁልጊዜ ዓይነፋርና ምስጢሩን ያባቁ ፈረሰኛ በመሆኑ በተቻለው መጠን ስለሚጠነቀቅ ነው።

መንገደኛውም እንዲህ ቢል ጠየቀ “መቸም ዙዋሪ ፈረስ ኞቶ ሁሉ ፍቅር እንዲያደርግቸው ሕጉ የሚያስገደዳቸው ከሆነ እርሷም የዚህ ተወላጅ ባለደረባ በመሆንም ፍቅር አደርገዋል ታል ማለት ነዋን እርሷም እንደደን ጋላም ምስጢርምን ለመደበቅ የማይጩት ከሆነ የሚያፈቅድትን ሌት አገናንና ዘርንና ወብድንና ገልጠው እንዲነግሩን በነዚህ በጉዞ ዳደኞችና በዴም ጭምር እለምንዎታለሁ” ይቸም ሌት የከቡርነትም ሁኔታ እንደሚገልጠው ይህን የመስለ ጀግና ፈረስኛ ያፈቀፉትና የሚያገለግላት መሆኗን ድፍን ዓለም ቢያውቅገት በዕድለኝነቷ የምትደሰት ትሆናለች” አለው።

ሠውረላት የደጋ መጋረጃ የተገናኙ መሆኗን ነው። ስኔ እንደ መለበውና እንደደላመው ውበቷን በጥንቃቄ አስተውሎ የሚመ ለከታት ሁሉ እያጋነነ ያደጋቃቃል እንጂ ከቶ ወደረዥ ሊያገኝ ላት እንደሚችል ላረጋግጥላችሁ እችላለሁ።”።

፲፱፩ ዓ.ም እንዲህ ሲል ጠየቀ “እኛ በተለይ ለማወቅ የምንችው ቤተሰቦቻችንንና የዘርንን ጥንተ መሠረት እኔ ላለሽ ነው” አለ ።

ደጋ ኪሾችም እንዲህ ሲል መለስ “የትውልዱ አፈለሰስ ከተጉቶቹ ክርስታዎችና ከኃይቶቹና ከሮማውያን ሺፒያኖችና የሚመጣ እይድላም፤ ወይም ደግሞ ከነዛሬዎቹ ኩሎናዎችና እርሴኒዎች፤ ወይም ከየጋንዳዎችና ከካታታኑኖች ሬኔኦኦች እይድላማ፤ ወይም ከረቢለስ፤ ከቫሌንታው ቫላኖሲስ ከጋላኬስ፤ ከኃዘብች፤ ከሮክሊርቲዎች፤ ከኮራሳዎች፤ ከሎኖዎች፤ ከአሳጉኖች፤ ከኡሪያዎች፤ ከፎክሶች፤ ወይም ከየአራጐኖችው ጐራዎችና፤ ከእርዳዎች፤ ከማንሪዜዎች፤ ከሜዶላዎች፤ ከየኮኮቲሲያው ጉጉማኖች፤ ከአሕፃ፤ ከሰታሮዎች፤ ከኃሳኖች፤ ከየፓርቲጋላ ሜኔስዎች እይድላም፤ ነገር ግን የግንቻቸው የሚኩሩ ባለፂዜዎች ናቸው። እንዲሁም ለመበዛመዳቸው የሚኩሩ ባለፂዜዎች ናቸው። እንዲሁም ለመጨው ትውልድ ታዳጊነት የሚኖሯቸው የተከበሩ ዘሮች ለማፍራት መሠረት ለመሆን የታጩት እድላኛ ሴት ናት። ከዚህ ማስረጃ የበለጠ በመልሳላ ሌላ ጥያቄ ብታቀርቡልኝ ዘርሲኖ የሚባሉ ለውጀማና በእርዳንዶ መሣሪያዎች ምርኩሳይ ያደረገውን ውልና መልስ በስተቀር ሌላ እየጋቢ መልስ ልለግችሁ አልችልም፤ ይኸውም ውል፤ማንም እንዳይነካት፤

ከእርሻዬ ጋር እጃልዋኝ መላካት ...የግል ነው
አለው።

ያም እንዲህ ሲል መሰለ “ማንም እንኳ የኔ ዝርያ የላልፈተ ተመሳጅ ጊዜ ያላሰው የደሀ መገን ቢሆን ይህንን ክብርነት የጠራልኝን የመሰለ የትውልድ ስም ከዚህ ቀደም ሲጠራ ስምጅ ባለውቅም በሠራተኛ የኔን ዝርያ ከየማንኛው ተሰዞ ጋር

በጭራሽ ላላት ካሉት ስለሆነው አልሞክርም፤ እንዲያውም ይህን በመናገሩ ከድፍረት እንዳይቆጥሩብኝ ይቅርታዎን እለምናለሁ።” አለ።

“ይህም የሚቻልና የሚሆን ነገር ነውና እንጂ አይመስለኝም፤ በውኃቱ አይናገረኝ ለማለት እችላለሁ።” አለ ዶን ኪሾን።

ይህ ሁሉ ሐተታ በሚጉርፍበት ጊዜ ሌሎቹ ሰዎች የንግግናን ፍሬ ለማጠንከር ከፍ ባለ ጥንቃቄ ነቅተው ያዳምኑ ነበርና በንግግናና በሐሳቡ እገልገሉ ብርሀን እንደተረዱት እረኞቹም ሆኑ ፍየል አርቢዎች የዶን ኪሾን ስሜትን ፍጹም የሆነ የአልና ጉድለት ለማረጋገጥ ቻሉ።

ሳንቶ ጋንቻ ግን ይህን ሐሳብ የሚገልጠውና ሐተታውንም የሚያጋርፈው ማን እንደሆነ ከልጅነቱ ጀምሮ በሰሜያውቀውና ጥቂትም ጥርጣሬ ቢገባው ይህን የህል ዘመን በቶባዝ አቅራቢያ ሲኖር ይህን የዘር ስምና ይህንን ልዕልት ሲያገኝበት በፍጹም ባለ መስማቱ የተነሳ የውብቷ ዳልቼኒያን ጉዳይ ለማመን ስለሆነ ከዚህ በስተቀር ሌላውን ጌታው የሚናገረውን ሁሉ የወርቅ ምዝምገታ የህል ቆጥሮት ነበር።

በዚህ ጉዳይ ላይ እየተነጋገሩ በሚጓዙበት ጊዜ በሁለት ረጃጅም ተራራዎች መካከል በሚገኙት ሸለቆዎች አኳያ ጥጃቄር ደብሎ የለበሱና በእራሳቸውም ላይ የእረግ አካለ የጎጥነት ቅደቆም በቅርብ እንደታየው እኩልታዎቹ የዘንባባ፤ እኩልታዎቹ የደደሆ ቅጠል የጠመጠሙ ሃያ የሚሆኑ እረኞች ተከታትለው ቁልቁለቱን ሲወርዱ በሩቁ አዩዋቸው። “ከነዚህም ስድስቶቹ በአ በባና በልዩ ልዩ ለምሳም ቅጠል የተሸፈነ ቃረዛ ተሸክመው ነበር።” እዚህ ካሉት ፍየል አርቢዎች አንደኛው አንሳና ለመገን ደኞቹ እንዲህ ሲል ነገራቸው።

“እነዚያ ቁልቁለቱን የሚወርዱት ሰዎች የተሸከሙት የጃር ስስቶሞስን አስከፊን ነው፤ የሚያገኙትም እሱ ለመቀበር ወደ መሬጠው ከዚያ ከረብታ ግርጌ ወደሚገኘው ሥፍራ ነው። በዚህ ህጌ ጊዜ ሁሉም ቶሎ እስታው ለመድረስ እርምጃቸውን አፋጠኑና እነዚያ አስከፊንን አመራት ሳይ አሳርፈው አራቱ እረኞች

ካንዱ ጭንሚ ሥፍራ ላይ መቃብሩን በሚቆሩበት ሰዓት ደረሱባቸው። በተገናኝም ጊዜ የትራትና በላምታ ከተለዋወጡ በኋላ ዶን ኪሾን የጉዞ ንድፃቹ ወደ ቃረዛው ተጠግተው ሲመለከቱ በአበባና በቅጠል የተሸፈነው የራሳ መልክ ለማየት ቻሉ፤ በድረትም የለበሰው የእረኛ ልብስ ነበር። እድሜውም በማምታ 30 ዓመት የሚሆነው ጉልማሳ በሰሜመስል፤ ምንም እንኳን በመጥቱ ምክንያት ወዙ ተመጥጦ መልኩ በጠወልገ በሐይወቱ ላለ ሰውነቱ ደርቦባና መልክ ቀና እንደነበረ የሚያስረዳ ሎጋንቱ ይታይበት ነበር። በስተጉኑም እዚያው እቃራዛው ላይ እንዳንድ መጽሐፍቱና እንዲሁም የታጠፋና የተገለጠ ጽሑፎች ይገኙ ነበር። በዚህ እኳኝ ዓይኖቸውን ተካለው የሚመለከቱት ሰዎችም ሆኑ እነዚህ ጉድጓዳን የሚቆሩት እረኞች ሌሎችም በዙሪያው የነበሩት ኃዘነተኞች ሁሉ በደጥታና በዝምታ እንገታቸውን ደፍተው በትካዜ መንፈስ ይታዩ ነበር። በመጨረሻው አስከፊንን ተሸክመው ከመጡት ሰዎች አንደኛው እንዲህ ሲል ዝምታውን ከፈተ።

“ወንድሜ አምብሮጂም ሆይ፤ ሚቼ ወዳጄችን የተናዘዘውን ቃል አኩባረን በትካዜል እንድንፈጽም የምትፈቅድ ከሆነ ጂር ስስቶሞስ ለመቃብሩ የመሬጠው ሥፍራ ይህ አሁን የሚቆረረው መሆን አለመሆኑን ደህና አድርገህ ማብራት አለብህ” አለው።

አምብሮጂም መለሰ “አዎ ወንድሜ ሆይ፤ ይኸው ሥፍራ ነው። ያልታደለው ወዳጄ ዘወትር እየተቀመጠ ያደጋውን ሁኔታ ሲያዋጥኝ የነበረው እዚሁ ሥፍራ ነው። ያቺንም የሰው ዘር ደመኛ ጠላት የሆነችውን ሴት ለመጀመሪያ ጊዜ ያያት እዚሁ ቆማ ሳለ ነው። በመጀመሪያ ጊዜ ጂርሶስቶሞስ እውነተኛውን የፍቅር ስሜቱን ለማርቼላ የገለጠላት እዚሁ ሥፍራ ነው። በመጨረሻው ፍጹም ተስፋ ቆርጦ በዱር ለመንከራት ያበቃውን የማርቼላን የአምቢታ መልስ የሰማው እዚሁ ሥፍራ ነው። እሱም ከዚያ ወዲህ በጉስቁልና ኑር ተጨብጦ ብዙ ከተሳቃዩ በኋላ ሕይወቱን ለማሳለፍ ቆርጦ የፈጸመው ከዚህ ከተረገመ ሥፍራ ባገኘው ጠንቅ ነው። በእድሉ ላይ ለደረሰበት ብስጭትና ሥቃይ ኗሪ መታሰቢያ ይህን ዘንድ ዘላለማዊ መረሳት በሚገኝበት

ምድረ በዳ በሆነ ሥፍራ ለመቀበር የመረጠው እርሱ እራሱ ነው።
“ብሎ ካረጋገጠ በኋላ ንግግሩን በመቀጠል ፊትን ወደ ዶን ኪሾ
ትና ወደ መንገደኞቹ መለሰና እንዲህ ቢል አስረዳ።

“ከብራን ጌቶችና ወንድሞቼ ሆይ፤ ይህ በሚያካዝን አስተ-
ያየት የምትሰጡት ሰውነት እምላካችን የደጋውን እጅግ
ከፍ ያለ ድርሻ ያናረቡትን ረቂቅ ነፍስ መልሶ ያስረከበ በድን-
ነው። በብልህነቱና በትሑትነቱ፤ በደግነቱ እምሳል የማይገኝለት
የተወዳጁ የጄኔሮስቶሞስ አካላት ይህ ተንጋልሎ ለመፍረስ ተዘ-
ጋጅቶ የምታዩት ነው። በወዳጅነቱ ወላገነ፤ በቸርነቱ ሚዛን
የሌለው፤ በጭምትነቱ የታፈረ፤ በተጨማሪነቱ የተወደደ፤ በጠቅ-
ላለው ደግሞ ብሩክ ሰው የሚያስገኝት ባሕርያት ስብስብ የያዘ
ጐልግላ ነበር እንጂ ሌሎች ሰዎች በምቀኝነት እንደሚሉት
ደግነት ቢበዛ ጅልነት ያስኛል በተባለው አነጋገር የሚተረጎም
አልነበረም። በገፈቅር ተጠላ፤ በያመልክ ተነቀፈ፤ እንዲሁ፤
አውራ ለመነ አልሰማችውም፤ ድንጋይ ልቧን ተማጠነ አሳዳ
ነችውም፤ ነፍሷን ተከተላ አልደረሰባትም፤ በበረሃ ውብጥ ጮኸ
ሰሚ አላገኘም፤ ለውሳታ ቢሷ አንሰገላ አልተባረከለትም፤ ለዚሁ
ሁሉ ድካሙ የተቀበለው ዋጋ ነፍ ልጅነቱን አስጊጠ ሳይጨርስ
በሞት ወጥመድ ውብጥ ገብቶ ባቋር መቀጫት ሆነ። የሞቱ
ምክንያት የሆነችው እንዲት ወደ ገብ እረኛ ናት፤ ታሪክ በስ-
ዎች ዘንድ መታሰቢያነቱን እንደያዘ ለዘላቂታው እንዲኖር ለማ-
ድረግ የሚቼ ዋና ምኞት ነበር። ዳሩ ግን እራሳው ተቀብሮ ግባ
መራቱ እንደተፈጸመ ወዲያውኑ በእሳት እንዳቃጥላቸው በመጨረሻ
ቃሉ ባያስምላች ኖሮ እነዚህ በአጠገቡ ተባታትነው የምታዩዋ-
ቸው ወረቀቶች የእረኛይቱን ጭካኔ ጐምግዛነት የቱን ያህል
እንደሚያገነፈግፍ ያከምኗችሁ ነበር” አላቸው።

“ከባልዶም እንዲህ ቢል መለሰለት” ከወረቀቶቹ ባለቤት
ይልቅ እንተ ባላደራው በበለጠ ጭካኔና በማይገባ ጥብቅነት
ትእዛዝ ለመፈጸም በመዘጋጀትህ ስህተተኛ ሊሉህ የምትባቃ ነህ።
ምክንያቱም ማናቸውም ቆሚ ወይም ሚች ዘመድ ከሚገባው
አድራረግ ውጭ የሆነ አድራ እንዲፈጸምለት ሲጠይቅ እሱ ያለ
ውን ተከትሎ መፈጸሙ ከአድራ ጠባቂነት ወይም ከትካክለኛ

ነት ማስቆጠሩ ቀርቶ ግብዝነቱን የሚገልጥበት ይሆናል። መላ
ከታዊው ማንቶባኖ እንኳ በታዛዚው ላይ የተረገፈው ቃል ሁሉ
እንዲፈጸምለት ባላደራው ንጉሠ ነገሥት አውጥሰጢኖስ ፈቅዶ
ቢሆን ኖሮ በውኃቱ ትክክለኛ ነገር እንዳላደረገ ተቆጥሮ ታሪኩ
እስከ ዛሬ ድረስ ሲነቀፍ በኖረ ነበር። ስለዚህ እንትም ብትሆን
ወንድሜ እምብርጂያዝ ከልብ የምሰጥህን ምክር ትቀበላች እንደሆነ
የወዳጅህን አስከሬን ከቀበርህ በኋላ ለሰሙ መጠሪያ ገዝሮ የሚ-
ሆኑትን ድርሰቶችን ብታቃጥላቸው ይቅርታ የሌለው ጥፋት ግድ-
ረግህ ስለሆነ በሃላብህ እንዳትገፋብት እከሰክልሃለሁ። እንፋብ
ታለሁ ብለህ የምትእመር ቢሆን ግን እራሱን በሞኝነት እስከ
ምቶ ታሪካህን ደግሞ በበደለኛነት አስመዝግቦ ለዘላቃለም ሲያ-
ስወቅስህ የሚኖር ተግባር መፈጸምህን አውቅህ ግባበት።

“ሚቼ ወዳጅህ በሕይወቱ ላለ የደረሰበት የፍቅር ጭቆና
እንገናግርት ሕይወቱን እንኳ ሳይመርጥ ሰውቶ ላንተ ለንደኛው-
ደግሞ ይህን አደራ በመሐላ አጠንክሮ ቢጥልብህም አንተ ባሕ-
ሰተየቶትህ አመዛዝነህ ማሻሻልና ተግባራዊ መፍረድ አለብህ።
እንዲያውም ያላንዳች ማመንታት አንተ ማድረግ የሚገባህና
ለወዳጅነትህም በቂ ምስክር ሊሆን የሚችለው ድርሰቶችን በክ-
ብር ሥፍራ አስቀምጦህ ቢቻልህም በማሳተም አራብተህ የወዳጅ-
ጠላት የሆነችው የማርቴላ መራሮ ጭካኔ የቱን ያህል አስቃቂ
እንደነበረ ላገር በማሳወቅ ታሪክ ለዘላቃለም እንደተጠላኛ እንደ-
ተሰደበ እንዲኖር ብታደርግ ነው። ይህም አድራረግህ የወዳጅህን
ምቶ እንደተባቀልህለት የሚያስቆጥር ሊሆን ለመጨውም ትው-
ልድ ደግሞ በተሰይሞ ለጐልግሳምቶ መቀጣጫ ሆኖ ይህን
ከመሰለው የፍቅር ጠንቅ ከሚያስከትለው የመከራ አዘቅት
ውስጥ እንዳይጠልቁ የሚያስጠነቅቅ ምሳሌ ሆኖ አቸው ይኖራል።

“ታሪኩን ለማወቅ ያህል እንደሆነ እኔና ሌሎችም እዚህ
የሚገኙት ታዛቢዎች ሁሉ በፍቅር የነደደውና ተስፋ የቆረጠው
ወዳጅህ የምትባሉትን ምክንያት በጥልቅ ተረድተነዋል። የእንተ-
ንና የሱንም የጠበቀ ወዳጅነት እናውቀዋለን። ከመሞቱም በፊት
የሰጠህን ትእዛዝና ያስማሰህንም መሐላ ስምተናል። በዚህ በሚ-
ያሳዝነው ታሪክ ብርሀን የማርቴላ ጭካኔ የቱን ያህል የሚያሳቅቅ

እንደነበረ፤ የጄኔራላትቶቹም ፍቅር የቱን ያህል የጋለ እንደነበረ፤ አንተም የወዳጅህን ፍቅር በማጥበቅ ረገድ ያላየኸው መታመንና ቁም ነገራምነት የቱን ያህል የተቀደሰ እንደሆነ በቀላሉ ለመረዳት ችለናል። ስለዚህ የፍቅር ማዕበል ያናወጸው አዕምሮአቸው የገመተውንና ትክክለኛም መስኩ የታዩቸውን በመከተል ያለልንም የሚጋልበት እንዳገድ የከንፍ ስዎች የሚሰጡትን ትእዛዝ መፈጸም በውኅቱ ታላቅ ጅልነት ነው።

“ትናንትና የጄኔራላትቶቹን መጥቶና በዚሁ ቀበሌ መቀበር ስምተን ለወረው በመጓጓት ብቻ ሳይሆን በጋዘን ስሜት ተገፋፋተን ወራውን ከእረኞች ስንሰማ እጅግ አድርጎ ያሳዘነን ታሪክ እስታውላይ ተገኝተን ሁኔታውን በዓይናችን ለማየት ስንል የመንገዳችንን አቅጣጫ ትተን ወደዚህ መጣን። ይህን በማስብ ወዳጄ እምብርጄዎ ሆይ፤ በዚህ በጎ ስሜታችንና እንዲሁም የሚቻለን ቢሆን ወዳጅና ዘመዶቹን ለማጽናናትና የሀዘኑ ተካፋዮች ለመሆን ሳይረብን ጽኑ ፍላጎት ካሳይሆነን ዘንድ በበኩል አጥብቄ የምለምንህ መልካም ፈቃድህ ሆኖ እነዚህን ድርሰቶች እንዳታቃላቸውና እኔም ከነሱ መካከል ጥቂቶቼን መርጪ እንደወሰድ እሺ እንድትሰኝ ነው”። ካለ በኋላ የእረኛውን መልስና የተሰማሚነት ፈቃድ ሳይጠብቅ እጁን ለደደናቅርብ ከሚገኙት ድርሰቶች እንደኛውን ጥራዝ እንስቶ ወሰድ። አምብርጄዎም ይህን አወሳሰድ ተመለከተና እንዲህ አለ።

“ወንድሜ ሆይ፤ ለፍላጎትህ የሚጠቅምህ ከሆነ ያንኑ ያንሳኸውን እንድትወስድ ፈቅጄልህለሁ፤ ዳሩ ግን የተቀሩት እንዳላቃላቸው በማለት ያቀረብሁልኝን ለመኖ እንድፈጽም ማስብህ ከንቱ ምኞት ነው”፤ አለው።

ኪባልዶም ድርሰቱ የሚለውን ለማወቅ በጣም ቸኩሱ ነበርና፤ እንዲን ገደ ገልጦ ሲያነብ “የብስጭት እንጉርጉር” የሚለውን አርእስት ተመለከተ። አብርጄዎም ይህን እንደሰማ እንዲህ ሲል አስረዳ። “ጌቶቹ ሆይ፤ በዚህ አርእስት ሥር የተጻፈው ግጥም ሚቹ ወዳጄ በመጨረሻው ጊዜ የጻፈው ነው” ህድሰ ቢሰነቱ ወደየትኛው አደጋ ላይ እንደጠለሰው እሱ ላይ ተጽፎ

ታገኝታላቸው። ካለ በኋላ ሁሉም ለመስማት እንዲችሉ ደም ጽህን ከፍ አድርግና እንብብላቸው፤ መቸም ጉድጓዱ ተቆፍሮ እስኪያልቅ ድረስ በቲ ጊዜ ስላላቸው እሱን እየሰማቸው ለመጠበቅ ትችላላቸው አላቸው።

ኪባልዶም “መልካም ፈቃድ ነው አላና ለማንበብ ተዘጋጅ “እነዚያም ዙሪያውን ከብዘው ንግግሩን የሚያዳምጡት ሰዎች የሁሉም ፍላጎት እንድ ዓይነት ነበርና በድርሰቱ ላይ የተገጠመውን ሃሳብ ለመስማት ሲሉ እንብብረው ከመካከል አድርገው ክባቸውን አጥብቀው ቆሙ። እንብብረውም ድምጹን ከፍ አድርጎ ቀጥሎ ያለውን ግጥም ማስማት ጀመረ።

የሚቺ እረኛ የጂርሰስቶም የብስጭት ግጥም የሚሰማበትና ልሎችም የትካዜ ሁኔታዎች በሰፊው የሚገለጡበት ታሪክ ።

የጂርሰስቶም እንግሮጉሮ

“እንቺ ጨካኝ እውሬ ታሪክሽ የከፋ፣ ትፋቅጂ ይሆናል ዝናሽ እንዲሰፋፋ። ጐምዛዛው ትከታሽ ከፊት የመረፈው ደስ ይልሽ ይሆናል ቢሰማልሽ ወፈው ከአፍ ወዳፍ ዘምቶ ካገርም ወዳገር በቅብብል ዘልቆ እስከ አጽናፍ ቢነገር ያስመካሽ ይሆናል ይህ ያንቺው ድርቅና መጠኑ ያልታወቀ ሚዛን የለው ቄና እኔ ባከትምልሽ ዓለም ባንቺ ቀርታ የምታደርገውን አዳዲስ ሁኔታ ለመሰማት ስጠብቅ ነቅቼ በርጋታ የህገም እሳት የስቃይ ቦታ ተላላኪ ሆኖ የልቅሶሽን ድምጥ ያሰማኛል ለኔ የፃርሽን ምጥ የተከዘው ልቤም ፃርሽን ቢሰማ ይበልሽ አበጀ እያለ በዜማ ምስጋና ያቀርባል ምንም ሳያቅማማ ሰሜቱን ይገልጣል የበቀሉን መንፈስ እንቺን ለማሳረር እስከቻለ ድረስ ። ጐርሮዬ ዝገጐ ድምጹ ቢጐረገግ ልሳኔም ቢዘጋ ትንፋሼም ቢታፈን ለማዜም አይሰገናም የደስታ ዘፈን ።

የሴን ሕማምና ያንቺንም መከራ ለአድማጮች ሊናገር ስለሚም ሊያወራ

የጂርሰስቶም እንግሮጉሮ ይቀጥላል

“ከሚበረታታው ፍላጐቱ ጋራ ትክክል ጐልምሰ አብር የሚገጠራ ያስደንጋው ድምጹ ነጐድጓድ ልጆች መሆኑን እወቂው የመብረቅ መጓት ። በደሉን ስናገር በበለጠ ቁጣ ያልታደለው ልቤን በንጥቂት ሲመጣ ነበልባል ቃጠሎ ሆኖ እየጓደደ ጣንቺ ላይ ይወርዳል እየተጐረደ ። እንግዲህ አድምዲኝ ጆሮሽን አንቂና ነገር ግን እይደለም የደስታ ቃና ይቅርታን የሚሰጥ እንቺን የሚያድና እርግማን እንጂ ነው ላይረግሼው ከሀደት ተገዶ የወጣው ከከሰው ደረት የኔን መቁለፍ ያንቺን አቁሳይነት አፍርጠ የሚናገር መስከር በውነት የኔው እራታ ነው የሚገቁ እንፋሎት ። ምሳሌ ስሰጥሽ ምንም ሳላሰሰት ተወዘቺ እንግዲህ በልቤ ፍም እሳት የአራዊታት ንጉሥ የእንበሳው ግጥን የከፋይቱ ተኩሳ አስደንጋው ልጆች የእብብ ሰላካካው የሚቀፈው ፋጩት የሚያስፈራው ቄራቅ ዘግናኙ ማቅራራት የገደቢሱ ወፍ የቁራ ማሟረት ያልታመነው ባህር ያነሳው ማዕበል ሁከቱ ጸጥ እንዲል ከነፋስ ሲታገል በኃይል የሚሰማው የሞገድ ጅውታ ተሸናፊው ኩርማ ሲያጓራ በማታ ከአውራ ተነጥላ ብቻዋን የቀረች ዕርግብ ስታላዝን እየተማረረች

ይልቀናው ገጥታም በብስቃት ዜማ
የተመቀኙትን አማርኛ ቢያስማ

የጄርሰስቶፎስ አንጉርጉር ይቀጥላል ፤

“በገሀንም እሳት ገብተው የታገሩት
የጥቁር ሰይጣናት ዋይታና ልጆች
የነፍሱን መንሰቅሰቅ ለቅሶና ትካዜ
እነዚህ ያጅቡት ያድምቁት በባዜ
ሰሜን ግራ ይግባው ጆሮዎቹ ይደንቁ-
ድብልቅልቅ ያድርጉት ይሸበር አገሩ

ጤና የነሳኝን መርዘኛ ቁስል
ሰዎች እንዲያውቁልኝ ለማሳየት ስል
አዲስ ዘዴ ለኛ ያነጋገር ፈሊጥ
ጭንቁን መከራዱን አሳፊን የሚገልጥ
ይህ ነው የመረጥሁት ከሁሉ የሚበልጥ ።

የአባ ታጐ አሸዋ የበረሃው ወገን
ወይም ስመጥሩው (የቤቱ) ወደራ ደን (ኦኒ
ይህን የመስለ ድብልቅልቅ ሙሽት
የገደል ማሚቶ ቢያስተጋባለት
ለመሰማት እይቸልም ምንም ቢሆን ከቶ
ዋይታው ቢበዛ ልጅሽቱ በርዝቶ ።

ተሰፋ ቢስ የሆነው ይህ የኔ ቢቃይ
በአሸዋው ክምር ውስጥ በአናጉሳ ዓይ
ወይም በጠላቱ አረንቋ ውሳጥ ገብቶ
ተመጥቦ ቢቀርም እልም ብሎ በክቶ
በሞተች ምላሴ የተናገርኩት ቃል
በአየር እየዋኘ እንዲህ አለ ቢባል
ድምጹ ሕያው ሆኖ ዘላለም ይኖራል ።

ወይም ደግሞ እንዲሁ ይኸው ድምጹ ዘልቆ
በደረቁ ሚዳ በችፍግ ሸለቆ
ጭው ባለው በረሀ በሚያስፈራው ዱር
የደብ ምልክት ወይም የሰው ዘር

የጄርሰስቶፎስ አንጉርጉር ይቀጥላል ፤

«ጭራሽ በሌለበት ምድረ በዳ ውስጥ
ፀሐይም ብርሃኒን ምን ጊዜም ሳትሰጥ
ልሳማ ነግሦበት በሚቀፈው ሥፍራ
ወይም በነጭ አባይ ሚዳና ተራራ

በመርዘኛ እራጂት መኖሪያ መካከል
በዳር በደገላው በጆረት በገደል
እየተላለፈ ሲሰማ እንደደመል

ማጣራት ያልቻለው ደንቆሮው ማሚቶ
የሕመሙን ልጅሽት ስልቱን እስተጋብቶ
በተቻለው መጠን እበጥሮ ቃኝቶ
ያገኛን ጨካኝነት ምክንያቱን አጉልቶ

መላልሶ ያስማል ያሳፊን ስሞታ
ላጭሩ ሕይወቱ እንዲሆን ውሳታ
እስከ አጽኖፍ ተዳርሶ በሠፊው ምድር
ሲያስታውስ ይኖራል የኔን ብርቱ ገር ።

ግቀትም ይገድላል ልብን በማሸፈን
መጠራጠር ደግሞ በውነት ወይም ባስት
እስከጣራ ድረስ ያስጨርሳል ትእግሥት
ቅናትም እንዲሁ አንጉልን አናውጦ
ልብን አከማችሮ መንፈሰን በጥብጦ
አፍርጦ ይገድላል በዛ ጭካኔ
ይቅርታ የሰውም የሚያስታግብ መጥኔ

ተለያይቶም መኖር ለረዘመ ርቀት
ነፍሰን ያስጨጋቃል ወጥሮ በኖፍቆት
የመረሰሰትም ፍራቻና ሥጋት
ለተቀን በመሆን ከሌት እስከ ግጋት
ጸጥታ እየነሳ በቅዥት ማስዋኘት
ሥራው ስለሆነ የጠባዩ ዓይነት
የተሻለ ዕድል በቶሎ ለማግኘት
ተሰፋን የሚያጽኝና እይሆንም ደጋፊ
ያሳብሳል እንጂ እየሆነ ገፊ ።

የጃርቦስቶፎስ እንጉርጉር ይቀጥላል !

ጭህ ዑሉ መጥሮ እጣ ተከማቸቶ እንድት
ከቶ የማይቀረውን እርግጠኛውን ሞት
ያመጣል በራስ ላይ ጉጉት በገመድ
ማንም እያስጥሰው ወዳጅ ወይም ዘመድ "
እኔ ያልታደልኩት አሣረኛውን ግን
በቅናት፣ በርቀት፣ በንቀት፣ በበግን
ለሚገድለኝ ጠላት ለልብ ጥርጣሬ
ዓላማ ሆኜለት በመነጣጠራ
መመከት እቅቶኝ ዝቆ ተገብረ
ናለዬ ተናገውጦ ባከፈ ተወጥረ
ዕድሌን ሲጠብቅ ከነን ከዛሬ
አዋቅ ዝግጁ ሆኜ በመኖሪ
እነሆ እገኘሁ የጠበቅሁትን
አንቺም ደስ ይበልሽ ባታውቂው ሞቱን "
ከሰዓታት ልዋት ዝግጁ ሆኜ በመኖሪ
እነሆ እገኘሁ የጠበቅሁትን
አንቺም ደስ ይበልሽ ባታውቂው ሞቱን "
በሐይወቴ ባለሁ ተነቅራ ብጣል
የልቤ ፍም እሳት በመንገድ ሲቃጠል
በብዙ ስቃዮች በጭንቅም መካከል
የኔው እስተዳዩት የተስፋፍም ጥላ
ሸሽቶኝ በሰላም እጋልጠኝ ከኋላ
ላየው ሳልቸል ቀረሁ ብሮኖ በቸካላ "
እኔም በበኩሉ በመቆረጠ ተስፋ
ምንም አልፈልገው ላየውም አልሰፋ
እንዲያውም ጭራቸን በሐመማ ውስጥ
በውል ለመዘፈቅ ቆርጦኝ ስሮኖ
ተሰፋን ለዘላለም ለመሸሽ አጥብቄ
ተነሳስቻለሁ አምርሪ ታጥቄ "
እረ ለመሆኑ ምናልባት ተላምዶ
በላተስፋ መሆን ወይም በቁርጥ ከደ ምቀረኝ
የጃርቦስቶፎስ እንጉርጉር ይቀጥላል !
«ሁሉንም ግንድ ጊዜ ማድረግ ይቻላል ?
እኔስ እይመከሰኝም አላምንም በውል »

ወይስ ደግሞ እንዲሁ የመቆረጡ ምክንያት
ይብልላ ተረጋግጦ ሲሆን የሚያምኑበት
በዚያን ጊዜ ማድረግ ይቻላል ይሆን ይሆን?
እንጂ ግራ ገባኝ በዚህም አኳኋን "
የሚያስጠርቅ ቅናት ከራቴ ሲደቀን
እሱን እንዳላየው አይኔን ለመጨረግ
በነፍስያዬ ላይ በተከፈተው
ከሺህ ቦታ ቆስቶ በተነደለው
በኩል አሸልኬ በእኔያው ሳየው "
አብሸቂ ሁኔታ በጉልህ እያዩ
የመናቅን ወርደት ሁሉ እየገበዩ
ሥወር ጥርጣሬ በልቡ እየጋዩ
አወይ ከቶ እድል መራራ ሥወር
ግራ የሚያጋባ የሚያደናግር

ሐቂ እድረረግ ንጹሁ ዕውነት
ተለውጦ ሲገኝ ተውጦ ባስት
እረ ማነው ደፋር መካኝ ፈት ለፈት
ወሰን ባልተሰጠው ጠንካራ ትእግሥት
በፋን ላቶ ክህደት ፈጥሮ የማይከፍት?
ቅናት ሆይ ጨካኙ ክረመኔው ነብር
በፍቅር ግዛት ውስጥ አምጸህ የምትኖር
እባክህን ስጠኝ ጨቢህን መዘህ
ወይም ገመድ ስጠኝ አትገራግ አይዘህ
የልባህ እንዲደርስ ደስም እንዲልህ
ነገር ግን ወየውኔ በጨካኝነት ድል
ያገተው መታብቢያ የኔውም መበደል

የጃርቦስቶፎስ እንጉርጉር ይቀጥላል !

«እንዴን ሌላው በልጦት ተረቺው ታግቶ
ተሸገፎ ይቀራል ተደምስሶ ጠፍቶ
ከኔው ጋር እንድትገኙ እመቃብር ገብቶ "
እንግዲህ ሳርፍ ነኝ ሞቼ ነፍሴ አልፋ
በሞት ወይም በሐይወት የደስታ ተስፋ

ምን ጊዜም ሳይኖረኝ እስከ ዘላለም እንደማይታ ጥላ እንደሌሊት ሕልም እንደ ትኩስ ወረት እንደ ቀላቂቱ ስም ብኩኝ ምኞት ሆኖ ይበተን የትም ያፈቀርኩበት ቀን በጥቱ ይረገም።

እንግዲህ የምለው አውጥቼ አውርጄ ለማፍቀርም ምክንያት እንዳለው ፈርጄ ዛሬ ተገላግላ ነጻ የወጣች ነፍስ ለጨካኝ ጠላት ለፍቅር ስታለቅስ ይራራል በማለት በተሰፋ እየሰፋች ተረማጣ ተገዝታ ቢረዳ ሆኖ ኖረች። ያቺ የዘወትረ ገዳጹ ጉብል ነፍሷም እጅግ ውብ ናት እንደአካላ ምላሳ ከሀሳቤ ጋራ አለመግባባት ጥፋቱ የኔ ነው በሁሉም ሀኔታ መርጫለሁና ሞትን በቀጥታ

እንዲህ በመሆኑ ጥፋትን ወርሼ ከዚህ ዓለም ስቃይ ጣጣዬን ጨርሼ ዳግመኛ ላለመጣ መቸም ተመልሼ ለስንብት ሰኔድ ቸኩዬ በብርቱ ፍቅር በዚህ ሰላም በሆነው ግዛቱ የሚያውከው ላይኛ ጸጥታ ማግኘቱ ታላቅ እረፍቱ ነው ሥጋት የሌለበት ባላጋራው እኔ ከተወገድኩለት።

የጄኔራላት ሞት እንጉረጉሮ ይቀጥላል፤

አጉራ ጠኝኝ ብዬ በዚህ መረታቱ የጣመድ ማተቢን አግባቼ በንገቱ ያለማወላወል ሽምቅቱ በጣቱ የአልፈቱን ሰዓት በቶሎ አጣደራ ጸራን ሳለዘዛ ፈጥኜ አልፈሁ ለከርሳሙ መሬት ሥጋዬን ጋብገፎ ባንኔ ስጠፋ እንደገና ተገዛፎ በፈቃዴ እንጂ ነው እይደለም ታገዛፎ።

ለመጨውም ዘመን ክብርኝ ምስጋና ለስሜ መጠሪያ ሊታረኬም ዜና ፍቅርን ድል ለመንሳት ሳይኖረኝ እድል በረቂቅ መሣሪያው ልቤን ሲነድል መድኃኒት አጥቼ ለመከላከል

ከዚህ መጥፎ አደጋ ለመገላገል አስገዳጅ ሳይኖረኝ እራሴን ስገድል የበረቱ ጉንጉን የዘንባባ አካለል በራሴ ሳልደፋ በቀም ሳልታጀብ እንዲያስጫጭቀው በድኔን ተኩሳና ጅብ መርጨው ነቢረ ምስጢራን ለውራ ጭራሽ እንዲታየኝ ያቺ ጨካኝ አውራ

ይህም ሳይሆን ቢቀር ምናምንቱ ሆኜ ማለቅ ይገባኛል እንደ ጢስ በንጂ። አንቺ ግን ክፉይቱ ባየላ ጭነኔ ሕይወቴን ለማጥፋት ምክንያት ሆኖ ለኔ የሚያስነድድኝን እራሴን ለመግደል እጅግ እያበዛሽ የሠራሽኝ በደል በጣም አስመርፎ አሳጣኝ መድረሻ መታገሥ አቃተኝ እስከ መጨረሻ የቆሰለው ልቤ ጤና ስለነሳኝ ሕይወቴን ለማጥፋት ምንም አላሰሰኝ

የጄኔራላት ሞት እንጉረጉሮ ይቀጥላል፤

«የልቤ አቆላሰል ሆኖ ምስክር በቀስትሽ ተወግቶ ደሙ ሲንዘር የቆምኩበት መሬት ጨቅይቶ ነቢር እንቺ ግን ክደሽው በመከራከር ሐሰት ነው ትያለሽ ይህንን ነገር ማን ይማገታሽል ከማመን በቀር። ይህን ልተውና የእን ጉዳት ላውጋ በጭካኔሽ ምክንያት ላገኘኝ አደጋ በደስታ ለከፍል ይህን የደም ሞጋ

ይገባዋል ስትይ ምናልባት መዝኝሽ ብትመለከቱኝ በርሀራይ አስተውላሽ ጸጹት ቢግርከሽ ሕሊና ቢወቅሰሽ በኔ መሞት ምክንያት ግይዮችሽ ቢያስቅሱ በደም እንባ አብጠው ለመፍረጥ ቢደርሱ በሕልምሽ መሞቼ መግፈሰሽ ቢታወክ ሰውነትሽ ቢርድ ልብሽ ቢብረከረክ ለማልጠቀመው የሰማይ እንግዳ ከእንግዲህ አልሻም ካሳ ካንቺ ዘንዳ ተይው እንዳትግባ ለኔ ብለሽ ዕዳ ።

ነፍሴ ምንቺ ግዳይ ሆና እንድትቀር ፈርደዋለሁ ባልፈራና ባልቸር ደስ አይልኸምና ይህ ካልሆነ በቀር እንዲያውም ይግረምሽ የቀብረ ሥርዓት በሚፈጸምበት ልክ በዚያን ሰዓት ውፍረ ዝፈኝ ተቀቢ ተኳይ እስከስታ ወረጃ ፈንድቂ እልል በይ

ይህን ስታደርግ አይቶ የታዘበሽ ጠላትሽም ቢሆን ወይም ደግሞ ወዳጅሽ ለዋቀሮሽና ለፈንግታው ላቅሽ ላደረሳሽ ስሜት የሚሰጠው ትርጉም መሆንሽን ይገልጣል ልቦ ክፉ እርጉም ።

የጄርሰስተሞስ እንጉርጉር ይቀጥላል ፡

«በደረሰ ቁጥር የዘመን አውዳሙት የደስታ በዓል ሆኖሽ የኔ መሞት ነኩሩን እያበረሸ በየድግስሽ ዕለት እንድትደሰቹ እመኛለሁ በውኃት ።

ይህን ምክር ላንቺ መስጠት ቢይገባም ምክንያቱን ልንገርሽ ስሚኝ አንቺ ተርባም ሕይወቴ ተፋጥኖ ፍጹሜ እንዲያገኝ የምትጠብቂው ዋናው የፍርድ ይግባኝ

መሆኑን አውቃለሁ በርጉሞ አሳምረ መቸም ቸኩልሻል እንቺ ጨካኝ አውራ ፋሎ ለመጠቀም በሚጠፋው ከብረ ወዶ አብዶ ሞት ብለሽ በማምራት አገር እንዲያውቅልሽ ዝናሽን ለማኮራት ዓላማሽ ይኸው ነው የክቡ እምብርት ሄዶ የሚወጋው የደገንሽው ቀስት

እንግዲህ ፋሎ ይምጣ ደርሷልና የወቅት ታንታሎ ከሲኦል ከእንጦርጦስ አዘቅት በርሀብ ተንገብግቦ አፋን ይከፈትና ተረክቦ ይዋግት ነፍሴን ዘይመና ። ሲሲፎም ይከተል በደፍጣጭ ከባዴ ታንታሎ ሳይውጣት ሳያገባት ሆዴ ነጥቅ በመገንጠል ያገኘውን ብልት እንዲፈጠው በከራንቻው ሹለት ቲስዬም ጀቢራውን ይዞ እየመራ አሲዩኔም እንዲሁ ግይኑን እያበራ መከራከር አግሩን እያገከባለስ ቅርሜ እንዲያመልጠው ጥርሱን እንዲጋለ ነፍቱ እያዳፋ ቅደሚ እያለ የዘለለም ድካም ሥቃይ ተቀባዮች የሆኑትን አምባ እህቅማማቾች

እድቅቆ

አድቅቆ

የጄርሰስተሞስ እንጉርጉር ይቀጥላል ፡

« አሰልፎ ይጠብቅ ነፍሴን ለመቀበል ተቀራምተው ይብሳት በደራጉን በቀል ሁሉም ተብብስበው አንድነት በብዛት በጭቅጭቅ አድርገው ቆርከው ይካፈላት ።

አስጨንቆ ገዳይ የሥቃይ ያዕረ ሞት ይግባና ከልቤ አርፎ ይቀመጥበት ። ተስፋ በቆረጠ መግፈሰ ተብብሳሮ በትካዜ ዶማ ልቡ ተቆፋሮ በፍቅር አለንጋ ተግርፎ ለደማ በነጣቂ ጠላት ነፍሱ ለተቀማ

ፍትሐት ይገባል ተብሎ ቢፈረድ በፈለዩ ዙሪያ ዘፈን ይረገድ በሰዛብታ መሾ በሰላሳ ዜማ ይገባታል ግንዛቤ ጎልቶ ሳይሰማ ።

ይህም ይህን ተብሎ ቢደረግ ምናልባት እንዲት ቁራጭ ከፈን ተነፍቶ ያላባት ወደቆ የሚቀረው የተጣለው በድኔ ማንንም እንዳይወቅስ ገዝቼአለሁ እኔ የገነንም እሳት ጠባቂው በፈኛ ባለሦስት ጭንቅላት ቀላፊው መጋኛ እንደ ሺህ ከይሲዎች እንደ ሺህ ጋኔዮች ነበር ጭፍራዎቹን ዋና ተከታዮች በሰልፍ ተራ አግባብ ሁሉን በማንጋጋት ነፍሱን አስጨንቀው በሃዘን ያጅቧት ።

መቼም ቢሆን ሕገ ግንብን ሲመሠረት በፍቅር ተነድፎ በጠንቄ ለሚሞት ከዚህ የተሻለ የመቃብር ሥረጌት የሚቻል አይመስልም የሚፈጸምለት ።

የጄርሶስቶሞስ እንጉርጉር ይቀጥላል ፤

እስካሁን የኖርከው አብረዝኝ ሳትለይ «የሰባቶ ግጥም» ወዳጄ ልቢ ሆይ እንግዲህ ልምከርህ ስማኝና ልሙት ከዚህ ከሰባቶ ከኔ ጓደኝነት ስትነጠል በግድ ተገንጥህ ስትቀር በለቅሶ አትገሰቅሰቅ እይዞህ በርታ ድፈር ።

እንዲያውም ልገነርህ አንተ እንድትፈጠር ያደረገችው ሴት ሃሳቧ ሲጀመር የኔ አለመታደል እያከፋ ሲብስ የሷ ደስታ ግን ፋፍቶ በመታደስ ይበልጥ እየጎሳ የሚያስፈነድቅ እንዲሆን ጥረቷ መሆኑን አወቅ ።

ስለዚህ የምልህ አሁንም ደግሜ በመቃብራ ላይ ብትሆንም መንድሜ ፈትህ ፈንግ ይበል ይደናና ልብህ የተካካኑት መልክ አይታይብህ ።

የሚለው ድርሰት ተነብስ ተፈጸመ ።

ይህን የጄርሶስቶሞስን እንጉርጉር ሲያዳምጡ የነበሩትም ሰዎች ሁሉ የሰማቱ እንላለጥ አስደሰድቸው ነበር ። እንባቢው እንደሚለው ግን ይህ በግጥሙ ላይ የጐረፈው ወቅሶ ስለ ማርቼላ ጠባይ ጭምትነትና ስለአብነቷ በሌሎች ሰዎች ዘንድ ሲወራ ከተሰማው ዝናዋ ጋር ሲተያይ በጭራሽ የሚመሳሰል አይደለም ፤ ምክንያቱም በዚህ እንጉርጉሮው ውስጥ ጄርሶስቶሞስ የገለ ጠው የብስጭት ስሜት ስለቅናት ፤ ስለጥርጣሬ ፤ ስለ መራራቅ ፤ መበደሉን ስለሆነ ፤ ይህ ሁሉ ብስጭቱ ማርቼላ የገበዮችውን መል ካም ስምና መልካም ዝና ዝቅ እድርጐ የሚያስገምትባት ሲሆን አይቻልም በማለት የግል ትችቱን አሰማ ። እምብርጂዬም የባ ልንጀራውን የጠበቀ ልባዊ ምስጢር ጠንቅቆ የሚያውቅ ሰው ነበርና እንዲህ ሲል ለትችቱ መልሱን ሰጠ ።

« የተከበራችሁ ጌቶቼ ሆይ ፤ ይህ አሁን የሰማችሁት የግ ጥም ድርሰት በውኃት የሆነ ነገር መሆኑን አምናችሁ ያደረጋችሁን ጥርጣሬ ለማስወገድ ትችሉ ዘንድ ያልታደለውና አሳረኛው ወዳጄ ይህን ድርሰት የጻፈው ከማርቼላ እርቆ በሚገባበት ጊዜ መሆኑን ብታውቁት እመዳለሁ ። በገዛ ፈቃዱ የራቀባትም ምክንያት ሆኖ ምናልባት ይህ ከሷ ርቆ መኖሩ የተላመደውን የማስረሳት ጠባይ ሊፈጥርበት ይችል እንደሆነ ለማየት ነበር ። መቼም ርቆ የሚኖር አፍቃሪ በፍፍቆት የሚያስጨንቀው ትዝታና በቅናትም የሚያገነባበው መጠራጠር ሊደርስበት መቻሉ የሚቀር ነገር ስለሆነ ጄርሶስቶሞስንም የሚታሰብ ቅናትና የሚያስፈራ ጥርጣሬ እውነት እንደሆነ ያህል በትውበታው እየተደቀነ ይገጠጥጠው ነበር ። ስለዚህ በማርቼላ አብነት ላይ የታወጀው የሰመ ጥሩነት ዝና እውነተኛነቱ ከዚህ ከሰማችሁት ድርሰት ጋር የተያያዘ ነው ። ይህም ሲሆን ከጨካኝነቷ በስተቀር

ጥቂት ትዕቢተኛና በጣም ሰው ናቱ በመሆኑ ይህ የሚመ ቀንቱ ባህሪዋ ከዚህ እልፍ ያለ ሌላ ግደነት ስሜትና ጠባይ ሊኖረው የሚችል አይደለም ።

«እንግዲያውስ ይህ ከሆነ እውነት ሊሆን ይችላል» ቢል ቪቫልዶ መለሰ ፡ ቀጥሎም ከዚያ ከመቃጠል ካተረፋቸው ወረ ቀቶች ውስጥ ሁለተኛውን ቅጠል ለማንበብ ቢዘጋጁ በአንድ አስደናቂ በሆነ ትርጓሜ ተቋረጠ ፤ በእርግጥም አስደናቂነቱ እንደ ተለዎሮ የሚቆጠር ነበር/ ወዲያውቅ ይህ ትርጓሜ ለአስተያየቱ ተከስተለት ።

ከግርጌው መቃብሩ ከሚቆረርበት ካንዲት ካረቢታ ሚና ላይ እረኛይቱ ማርቼላ ብቅ ብላ በታየች ጊዜ የመልካ ማማር እጅግ አድርጎ የሚያስደነግጥ ስለነበረ ይኸው ውበቷ የተወራ ውን ዝናዋን በጣም ልቆ የሚበልጠው ሆኖ ተገኘ ። በመቃብሩ ሥፍራ ከተሰበሰቡትም ከሁን ቀደም አይተዋት ከማያውቁት ለዎች መካከል የመደነቃቸው ብዛት በዝምታ ፈዝዘው ያስተ ወጧት ጀመር ። እነዚያ ዘወትር ሲያይዋት የከረመትም ቢሆን ከሳይዋት ለዎች በላነሰ መገረም ማስተዋላቸውን አልተውም ነበር ። ዳሩ ግን አምብሮጂም የሚባለው እንደተመለከታት ወዲ ያውን ግልጥ በሆነ መቀየም እንዲህ ቢል ተናገረች ።

«የነዚህ ተራራዎች ባለቤት የሆንኸው እንኛ ከቀይቱ ገቢሉ ሆይ! አሁን የመጣኸው ምናልባት ያንኛ እዚህ መገኘት ከዚህ ካልታደለው ጧች ቁስል ውስጥ ትኩስ ደም የሚገባረብ መሆ ኑን ለማየት ነውን? ወይስ የማይደካኝው ጠባይኸኛ የልካኝነት ተግባርሽ ባከነኝው ውጤት የተሰማሽን ደስታና ኩረብት ለመግ ለጽ ነውን? የመጣኸው? ወይስ ደግሞ እዚህ ከራብታ ሳይ ቆመሽ እንደ እርህራዜ ቢሱ እርን ዳግማዊት ሆነሽ የሮማሽን የቃጠሮ ነበልባል ለማየት ነውን? ወይም ውሳኔቢህ ልጅ በአ ባይ ቢታርኩይኛ በድን ላይ እንዳይረገገው ሁሉ አንኛም ይህን ያልታደለውን በድን በቁካኔ ስመረጋገጥ ነውን? እይተሽ! ተብ ረታችና የመጣኸበትን ምክንያትና ፍላጎትሽም ምን እንደሆነ ተናገረ ። የጂርላስ ቶሞስም ሐሳብ በልይወቱ ላለ ያንኛን ፈቃድ ለመፈጸም ምን ጊዜም ያልበዛ መሆኑን እኔም እራሴ አሳምረ

በልማውቀው ዛሬ ሞቶ ቢለገም ወዳጆቹ ተብለን የምንጠራው ለዎች ሁሉ የምትሰጠውን ትእዛዝ በእርሱ ሆነን ለመቀበል ዝግጁዎች በመሆናችን ፍላጎትሽን ከመግለጥ አትዘግይ» ብሎ ንግግሩን ጨረሰ ።

«አምብሮጂም ሆይ! እኔ እዚህ የመጣሁበት ዋናው ምክ ንያት አሁን እንተ ከተናገርኩቸው ውስጥ እንደኛቸውንም ግፍ ለማድረግ አይደለም» ብሎ ማርቼላ መልሷን መስጠት ጀመረች።

«የኔ አመጣጥ ግን በእጃርሳስ ቶሞስ መስቀየትና መሞት እኔን በደለኛ አድርገው ስሜን በዘቶ የሚያነሱትን ለዎች ሁሉ ለማስተባበልና በልምነታቸውም እጅግ የተሳሳቱ መሆናቸውን አስረድቼ ተከላክዬ እራሴን ከደሙ ንደሐ ለማድረግ ብቼ ነው ። መቸም ቢሆን ትክክለኛ አልምሮ ላላቸው ለዎች ሁሉ እውነትን ቆልጭ አድርጎ ለማስረዳት ብዙ ጊዜና ብዙም ቃላት የማይ ፈጅ ስለሆነ እዚህ ያላቸውት ለዎች ሁሉ የማስረዳቸውን እንደ ትክክለኛ አሳምጠኝ አሳምኜ እለምናችኋለሁ ።

«እናንተው እራሳችሁ መስከራችሁ እንደተናገራችሁት ሁሉ በዚህ ግለም ላይ ቆንጆ ሆኔ ተፈጥረኩለሁ! ይህም ቁንጅናዬ ያለ መጠን ያስደነቀ በመሆኑ ምክንያት አይታችሁ ለመተው በማ ትችሉበት አኳንን እንደትከፈቁኝ በልታወቁ ኃይል ተገድዳ ቸኋል ። እናንተ በቁንጅናዬ ብርቅነት ተገድዳችሁ ለገለጣችሁ ልኝ የፍቅር ስሜት እኔ ደግሞ ለውጡን እናንተን በማፍቀር እን ድመልስ መገደድ እንደሚገባኝ የምትጠይቁ ሆናችኋል ።

«እኔ የትውልድ አጋጣሚ ሆኖ በተሰጠኝ ሐተራጥሮ ብል ህነቱ እንደሚውቀው ማናቸውም የተዋባ ነገር ሁሉ በአላዊ የመ ውደድ ሲጠታ እንዳለው አረጋግጣለሁ ። ይህን እንጂ በውበት ማራኪነት መወደድን ያገኘው ነገር ሁሉ ሲፈጠር ተወዳጅ በመሆኑ ብቻ ለተቀባው የመወደድ ፀጋ ብድሩን በመውደድ እንዲመልስ የሚገደድበት ምክንያት ከቶ ሊገባኝ አልቻለም ። አብዛ ኛውን ጊዜ እንደሚደርሰው ያ ውበትን የወደደው ሰው ምና ልባት መልክ ጥቶ ቢሆን ኖሮ መቸም አስቅያሚ የሆነው ሁሉ የመጣት እድል ስላለው «እንኛ ቆንጆ በመሆንሽ አፈቀርኩሽ

እኔ ግን ምንም መልክ ጥፋ ብሆን ልታፈቅረኝ ይገባኛል። ብሎ የሚጠይቅ በው በኖር በአውነቱ መጥፎ እነጋገር በሆነ ነበር።

በዚህም በስተቀር ተመሳሳይ ቁንጅና የላቸውም ሰዎች ቢሆኑም እንኳ በዚህ ምክንያት ብቻ የመፈቀር ዝንባሌያቸው አጣ ከፍላቸው አኩል ሊሆን አይችልም። ምክንያቱም እንደገዱ ቁንጅና ላይን ሲያስደሳት ፍላጎትን የማይማርክ ሆኖ ስለሚገኝ የሚታዩት ቁንጅናዎች ሁሉ ከፍቅር ላይ የሚጥሉ ስልሳው ነው።

ቁንጅናዎች ሁሉ ፍቅር ላይ የሚጥሉና ፍላጎትን የሚማርኩ ቢሆኑ ኖሮ የሰው ሁሉ ፍላጎት በየትኛው ቁንጅና ላይ ቀልቡን ለማሳረፍ እንደሚችል ቅጡ ጠፍቶት የሚጨብጠውን በማጣት የተሳካረና የባዘነ ይሆን ነበር። ምክንያቱም ቁንጅናዎች የበዙትን ያህል ፍላጎቶችም ያንኑ ያህል የበዙ ስለሚሆኑ ነው። በዚህ ሁኔታ አስገዳጅነት በተፈጥሮ ሕግ ውስጥ የመፈቀር መንፈስ በሥውር ጥምር ተደንግጎ የሚገኝ ሆኗል። እኔም በእድሜ ከበሰሁት ሰዎች እነጋገር እንደሰማሁት እውነተኛና ዘላቂ ፍቅር ሊሆን የሚችለው የጋራ ፍቅር ሲሆንና የላንዳች አስገዳጅ ነገር በውዴታ ፈቃድ የተቀበሉት ሲሆን ብቻ ነው ይላሉ።

ይህን አስተያየት የምታምነብት ከሆናችሁ እናንተ እንደ ምትሰት እኔን በስቁንጅናዬ በመውደዳችሁ ምክንያት እኔ ደግሞ ያለውዴታዬ ፍላጎቱን ለፈቃዳቸው እንዳስገዛ የምትእስገድ ዱኝ ስለም ነው? አስተ ላስፈርዳችሁ። በዚህ ዓለም ላይ ቁንጅ ሆኜ እንድታይ የሠራኝ እምላክ ምናልባት መልክ ጥፋ አድርጎ ሠርዶኝ ቢሆን ኖሮ እናንተ ላታፈቁኝ ቀረኝሁ ብዬ ብማርርባችሁ ትክክለኛ ምክንያት ይኖረኝ ነበርን? በሌላ በኩል ደግሞ ልትሰማኝ የሚገባችሁ ጉዳይ አለ! ይህን የኔን ቁንጅና እኔ እራሴ ጠይቄና ለምኔ ወይም ተሻምዬ ያገኘሁት? አይደለም። ነገር ግን እንደዚሁ እንደምታዩኝ እኔ ሳልጠይቁና ላልመርድ የጊዜው ታሪክ በፈቃዱ ይሁን ብሎ በወጋው የሰጠኝ መሆኑን ነው። በእዚህ እባብ ነድፋ እንድትገድል ተፈጥሮ በስጣት

የመርዝ መሣሪያዎ ልትወቀስበት የማይገባትን ያህል እኔም በቁንጅናዬ ምክንያት ጉዳት ባስከትል በደላኝ ሆኜ ልወቀስ የማይባኝ መሆኔን አረጋግጥላችኋለሁ። የጨዋ ሴት ቁንጅና ረቢውን አይሰይፍም። የልደረስበትን አይፈጅም። ከብረና ከተነት የነፍስ ጌጦች ናቸው፤ እነዚህ ያልኖሩት አካል ቆንጆም ቢሆን መስሎ ሊታይ አይበቃም። እንግዲህ የሰው ልጅ ጨዋት አካላትንና ነፍሱን ከሚያስጌጡትና ከሚያሳምሩት አብነቶች አንዱ ሲሆን እንዲት ቆንጆ ሴት በቁንጅናዋ ምክንያት ሲል ባለው ኃይልና ባለው ጥበብ ከብረኝና ጨዋትን ለመመላት ፈና የሚደክመውን ሰው ፍላጎት ለመፈጸም ስትል መብደት መስዋዕት ማድረግ ይገባታልን?

ይህ ከቶ የማይደረግ መከራ ነው። እኔ ወትሮም ስወላድ ነፃ ሆኜ ስለሆነ ይህንን ነፃነቱን ለማንም ሳለስክ ለመኖር እንደችል ይህን ጭር ያለ ኑሮ የሚገኝበት ቀበሌ መርጨ መጥቼአለሁ። እነዚህ ተራራዎች ያበቀሳቸው ዛፎች ንድፃቸው ናቸው። እነዚህ ወንዞች የጠሩ ውሃዎች መስታወቶቹ ናቸው። ምስጢሬን የማከፍላቸውና ቁንጅናዬንም የምጋብዛቸው ለዛፎችና ለወጅናዬ ተማርከው ያፈቀሩኝን ሰዎች ሁሉ በተናገርኳቸው ቃል ሁሉ ተስፋኝ እየተመገበ የሚኖር የነፋስ መታወቂያን አረኝኝ አንዳች ነና ከኔ በኩል ለጂርሶስ ዳሞስም ሆነ ለሌሎች አረኝኝ አንዳች ተስፋ ሳልሰጥ በቁርጠኛ ቃሌ ፀንቼ ስገኝ በመካከሉ ይህን የመሰዎች ሁሉ የሚገድላቸው ከኔ መልካኝ ይልቅ የዛዛ እራሳቸው በተስፋ መታመቅና ደካማነት ነው። እነዚያ አፈቀረናት የሚሉት ሰዎች ነሳባቸው ቁም ነገርና ጨዋት ያለው ሆኖ በዚህ ካቢራባኝ ቢባልም እንኳ ከኔ በኩል እዚሁ አሁን የጂርሶስ ቆሞሽን መቃብር ከሚቆረቆሩ ሥፍራ ላይ ተገናኝተን እሱ የሰማችን ቁርጠኝነት በገለጠልኝ ጊዜ የኔ ቁርጠኝ ስሜት ደግሞ

ለዘወር ድንግሳዊት ሆኔ መኖርንና ከብዙኛነቱም የማበቃለ ውን ፍሬና የቶንጅናቱን አበባ ለምድረቱ ብቻ መስጠትን መሆኑን አረጋግጦልኩ ነበር።

እሱ ግን ይህን ቁርጠኛ ማስጠንቀቂያዬን መቀበል አቅቶ ከተሰጠው ጋር ለመተናነቅ ሲፈልግና በነፋስም ላይ ለመገሰፍ ሲሞክር ወድቆ በችላ ባይነቱ ሐይቅ ውስጥ ሰጥሞ ሲቀር ማገን ሲያስደንቅ ይችላል? እኔ ፊት ሰጥቼው ለእያዘመነ ብዬው ሲሆን ኖሮ ሐሳዊት እሆን ነበር፤ በድህላ ሸንግፎውም ሲሆን ኖሮ እጅግ የምወደውን ስሜቱንና ከብሬን እንደገደልሁትና እቅድን እንደፈረስኩት ያህል ይቆጠር ነበር። ዳሩ ግን ይህን ሁሉ ስለደርግ ፍጹም ተስፋ ያስቆረጥኩት መሆኔን በበኩሉ ለመረዳት ባለመፈለጉ ብቻ ከፊት ተስፋ ጋር ታገለ። ሳይጠላም ሳይወደድም በከንቱ ተበሳጪ። ይህን ሁሉ ሁኔታ ከተመለከታችሁ በኋላ በሱ ላይ ለደረሰው ሥቃይና ሞት እኔ ኃላፊ ሆኜ በበደለኛነት መወቀስና ጥፋት በኔ መታየት የሚገባው መሆኑን አለመሆኑን ፍረዱኝ።

የተካደ ሰው ሊበሰላም ይገባዋል። ተስፋ ተስጥቶት ቃሉ ሳይጠበቅላት የቀረ ሰው ሊያዝን ይገባዋል። መልካም አቀባ በልና ቀረቢታ ከኔ ያገኘ እንዳለ በተስፋ ሊጽፍና ይገባዋል። የጋባዥነት ስሜቱን የገለጥኩለት ሰው እንዳለ ሊመከበት ይችላል። ዳሩ ግን ተስፋ ወይም ከሀይት ወይም መልካም አቀባ በበል ወይም የስሜቱን ዝንባቤ ከኔ ያላገኘ ሰው ጨካኝ ነች፤ ነፍሱ ገዳይ ነች፤ ብሎ ሊጠራኝ በፍጹም አይገባውም።

የኔ ዕድል ለፍቅር እንዲያዝብል እስካሁን ድረስ ፈጣሪዬ አልፈቀደልኝም። በእነዚህ በገዛ ውዴታ ፈቃዴ ለማፍቅር እንደሚባኝ ማመን ታላቅ ስልት ነው። ይህ በጠቅላላው የም ሰጠው ማስጠንቀቂያዬ በልዩ ልዩ ስሜታቸው እየተገፋፋ ጤና ለሚነሱኝ ሁሉ ገደብ ሆኖ እንዲያግዳቸው አመኛለሁ። እንዲሁም ከዛሬ እንስተ ወደፊት ሌላ ሰው በኔ ስም አካባቢ ቢሞት አሚግቴ በቅናትና በመናቅ አለመሆኑን ለማገም እንዲታወቅ ቅልኝ አስምቼአለሁ። ምክንያቱም ማገንም የማታፈቅር ሴት

በማገም ዘንድ ቅናት እንዲፈጠርበት ለማድረግ አትችልም። ተስፋ ማስቆረጥም ከንቀት ጋር ሊታሰብ የሚገባው ነገር አይደለም። እውሬና ገበኛ የሚሉኝ ሁሉ እንደመጥፎና እንደአደገኝ ነገር ቆጥሮ ይፈቀኝ ይተውኝ። ውሳታ ቢሰ የሚሉኝ ሁሉ አይከተሉኝ፤ ምክንያቱም ይህች አውሬ ሲሆን እስከት ሲሆን ውሳታ ቢሰ ሲሆን፤ ጨካኝ ይህች ሰውነትና በርግም በዳቢዎቿን ለመፈለግ አትፈርሳቸውም። እንልግሎቿንም አትጠግቻቸውም። ልታውቃቸውም አትሻም። በማናቸውም አካላት አትከተላቸውም ነው። የነዛ እፈላት ትእግሥት ማጣትና የነዛ እፈላት የጋላ ምክልና የጨመተ ጠባቱን መገቃቂያ ይገባልን? በጫካ ዛፎች መካከል እየኖርኩ ንጽሕናዬን ለመጠበቅ ስችል ከስዎች ጋር ተቀላ ቅዬ እንድናር በመፈለግ ንጽሕናዬን ለማሳደፍ ለማን ይጠጣሩልኝል? እንደምታውቁት እኔ ለፊት የተገረፈፈ ዓለማዊ ፅጋ የታደልኩ ስለሆነ የሌሎቼን ሃሳቦችና ብልፅግና የምፈልግ አይደለሁም። ነፃ ስለሆንኩ ማገም እንዲገዛኝ አልሻም። ማገንም አልጠላም ማገንም አልወድም። ይህኛውን አታልዬ ያኛውን አይዘህ አልልም፤ ካንዱ ጋር ቀልድና ድሪያ አላደርግም። ከሌላውም ጋር የደስታው ተካፋይ አልሆንም። እኔን የሚያስደሉትኝ በነዚህ ቀበሌዎች ዘወትር የማገኛቸው ባልንጆራዎቼ ልጃነረዶች የሚያሰሙኝ ሸር የሌለበት ጨዋታቸውና የፍየሎቼ መንጋ ጥቢቃ ብቻ ናቸው። የኔ ፍላጎት ይህን ተራራ አልፎ አይሔድም። ምናልባትም ቢያልፍ እንኳ የሰማያትን ጌጥና ማማር ለማስተዋል ነው። ይህም ነፍሱ ወደ ጥንታዊው መኖሪያዬ ለመመለስ የምታደርገው እርምጃ እየመራት ነው።

ማርቼላ ይህን ተናግሮ ስታበቃ ሌላ መልስ ለመስማት ሳትጠብቅ የሚመስከቷትም ሰዎች ሁሉ ስለ እእምሮዋ መራቅቅና ስለ ቁንጅናዋ አስያናቂነት በመገረም እንደፈዘኩት ታታቸው ጀርባዋን አዞረችና ከቅርቧ ወዳለው ችፍግ ጫካ ውስጥ ገባች። እንዳንዶቹ ሰዎች ከሚያምኑት ግዴታዎቿ ቀፅላ በተወረወረው ኃይልኛ ቀስት ተወግተው ያገን በቅርቡ ያሰማቻቸው ውን ግልጥ የሆነ ማስጠንቀቂያ በመዘንጋት ሊከታተሉት ቃጥ ድቸው ነበር።

ዶን ኪሾት እርህራሄ ከሌላቸው ያንጓዳችኋል ጋር በደረገው ግጭት የወደቀበት መጥፎ እደጋ ይተረካል ።

ሊቁ ደራሲ ሳይድ አህመድ በኒንጃላ እንደሚተርከው ዶን ኪሾት በጄርሳስ ቶሞስ ሥርዓተ ቀብር ላይ የተገናኝባቸውን ለቀ ስተኞችና እንዲሁም በተለይ ትናንትና በጉጆአቸው አሳ ድረው ያስተናግዳትን ፍየል አርበኞች ፣ እነዚያን በማጽናት እንዲያው እረኛይቱ ማርቼላ ስትገባ ወደ ታዋቂነት ጫካ ውስጥ ከጋሻ ጃግሬው ጋር አብሮ መግባቱን ትነግሯል ። በጫካው ውስጥ ሁለቱ ከርታታዎች ማርቼላ የሄደችበትን ዱካ ተከትለው በየቦታው እየፈለጉ ከሁለት ሰዓት ይበልጥ ላይና ታች ተንገዋለው በፍጹም ሊያገኙት ሳይችሉ በከንቱ ከደከሙ በኋላ በስተፈታቸው በኩል የለመለመ የግር ቡቃያ የሞላበትና በመ ካከሉም ኩለል ያለች ቀዝቃዛ ምግጭ ውሃ አቋርጣ በምትፈ ስበት መስክ ላይ ደረሱ ። የመስኩ ልምላሜና ማግር 1 የም ገፋፋ ውሃ ጥራት የዛፎቹ ጥላ በራድነት በዚያን ሰዓት እየ በረታ የሚሰማውን የፀሐይ ግለት ከጥላ ሥር እረፍት አድር ገው እንዲያሳልፉ ከመጋበዝም አልፎ የሚያገነድላቸው ሆኖ አገኙት ። ስለዚህ ዶን ኪሾትና ሳንቾ ጋንቻ ከዚህ ሥፍራ እረ ፍት ለማድረግ ሰንድ ዓይነት ሃሳብ በመስከታቸው ከየከር ቻቸው ላይ ወረዱና ከባቶቻቸውን በመስኩ ላይ በብዛት የበ ቀሉትን ሣሮች እንዲግጡ ነፃ ከሰቀቋቸው በኋላ እነሱም ተር በው ነበርና ወዲያውን የሰንቅ በርሳቸውን አውርደው በጌታና በአሽከር መካከል እምባዛም መግደርያር ሳይደረግ በመልካም ዓደኝነትና በፍቅር መገፈስ እየተገባበቱ ያንቱ ያገኙትን ተካ ፍለው ይበሉ ጀመር ።

ብዙ እጋጣሚዎች እንደልብ የሚገኙበት ከሲቪልያ የበለጠ ከተማ የትም ቢሄዱ አያገኙም» እሱት ። ዶን ኪሾትም እነዚህ ሰዎች አስበው ለሰጡት መረጃና ስለትህትናቸውም ስለ ግብ ግቸውም ጭምር ካመሰገናቸው በኋላ በዚህ አሁን በሚገኙ በት ቀበሌ አካባቢ ያሉት ደኖች በወንበዴዎች የታጨቁ መሆ ናቸውን ወሬ ሰምቶአልና ተራራዎችንና ሽለቆዎችን ሁሉ አንድ ባንድ እየበረበረ ወንበዴዎችን ጠራሮቱ ከመጨረስና ቀበሌ ውን ሰላም ከማድረጉ በፊት ለጊዜው ወደ ሲቪልያ መሄድ የማ ይገባውና እሱም የማይፈቅድ መሆኑን ገለጠላቸው ። ሁለቱም መንገደኞች ይህን በመስለው ታላቅ ሃሳብ መካከል ገብተው እቅዱን ለማስለወጥ በላልፈቀዱ አንደገና ተሰነብተው ወደ አሰኘው ሥፍራ እንዲሄድ ይቅናህ ብለውት ጉዞአቸውን ቀጠሉ ። በጉዞአቸውም ላይ የማርቼላና የጄርሳስ ቶሞስ የፍቅር ታሪክ የዶን ኪሾትም ጥረኝነት እየሄዱ ለሚያደርጉት ጭውውት በር ከት ያለ የወራ አርዕስትና ምንጭ ያፈልቅላቸው ነበር ።

ለመጀመሪያ ጊዜ ዶን ኪሾት የማርቼላን ዱካ ተከታትሎ ለመፈለግና ሲያገኝትም እራሱም ጭምር እንዲጋይዋ ሆኖ ለመ ፍር ቁርጥ ተሳብ አድርጎ ነበር ። ዳሩ ግን ለዚህ ለሁለተኛው ክፍለ ታሪክ እዚህ ላይ ፍጻሜ ሲሰጠው በተከታዩ እውነተኛ ታሪክ ላይ እንደሚገለጠው ማርቼላን ለመፈለግ የወጣነው ሃሳብ እንደተመኘው ሳይሆን በሌላ ብርቱ በሆነ ምክንያት ተቋረጠ በት ።

ሮንዚናንቲን ከብዘው እየደበደቡ ግማሽ ሬሳ ሆኖ እስኪወድቅ ድረስ አበራዩት ይሆንንም በሮንዚናንቲ ላይ የወረደውን የዱላ ነጐድጓድ የተመለከቱት ዶን ኪሾትና ሳንቶ ፖንቻ በንድቅ ግለው ቅንፋቶቻቸው እስኪቆረጥ ድረስ እየሮጡ ለዕርዳታ ለመድረስ በማይደረቡት ጊዜ ዶን ኪሾት አንዱ ሳንቶን እንዲህ አለው።

« የምወድህ ሳንቶ! እኔ እንደማየው እነዚህ ለግብጫዊ የምንፈጽላቸው ሰዎች በሁኔታቸው ዝቅ ያሉ መደደዎች እንጂ ፈረሰኞች አልመስሉኝም ። ስለዚህ የሌሎችን ጉዳት ለመጠበቅ ሕይወታችንን አሳልፈን ለመስጠት የተዘጋጀን ሆነን ሳለ ሳይኖሩት እያየ በሮንዚናንቲ ላይ የጣሉትን አደጋ ለመበቀል አንተም ያሳንዳች መታገድ ልትአግዘኝ ትችላለህ »

« ለመሆኑ ምን ዓይነት በቀል እንድንበቀልሉት ነው የሚፈልጉት? ሲል ጠየቀ ሳንቶ » ሰዎቹ ከሃያ የሚበልጡ ናቸው ። እኛ ግን ሁለት ብቻ ነን ፤ እንዲያውም እኔ እቅጫን ስለማውቅ አንድ ተኩል ነን ለማለት እደፍራለሁ »

« እኔ ስለመቶ ሰው እቅጠራለሁ » ሲል መለሰ ደፋሩ ዶን ኪሾት ። ከዚህ ሌላ ትርፍ ቃል ሳይኖር ጐራዴውን መዘዘና በምንዳባቹ ላይ ተከመረባቸው ። ሳንቶም የኔታው ደፋርነት አር አያ ሆኖ ወኔውን ሲቀላቀስው እሱም ይህንን ዓይነት ድፍረት ተስምቶት ከጌታው ጐን ተለሰፈ ። በመጀመሪያው ግን ሚያ ዶን ኪሾት ጐራዴውን ሰንዘሮ እንደኛውን ጋሪ ነጂ ቢሰነድባው የለበሰውን የቆዳ ኩት ከሁለት ላይ ተርትሮ ከቅክሻው ላይ ደህና አድርጎ ጠረበለት ። የቀሩት ሰዎች ብቻቸውን ገጠሙባቸው ። ጓደኞቻቸውን በማቆላቀስው እፍረት ስለተሰማቸው ያንን ዘንዘና የሚያሳል ሽመሳቸውን እየመዘገጡ ዙሪያውን ከብዘው መካከል ካገቧቸው በኋላ እንደ ልግመኛ አሁን ይነርታቸው ጀመር ። በሁለተኛው የዱላ እርምጃ ላይ ሳንቶ ማጅራቱንና ጎፋውን ከቆኛ ስለተመታች እያቃሰተ እመራት ላይ ተዘረጋ ። ምንም እንኳ ዶን ኪሾት እጅ ፈጣንና ቀልጣፋ ልብ መብቱ ጀግና በሆነ ያንድ ብርቱ የለውምና እሱም በሰብተኛው እሩምታ ሳይ

ይህም ሲሆን ደጉ ሮንዚናንቲ እጅግ የረጋና ፍላጎቶቹ የሰነዘሩትን ሳንቶ ከብዙ ጊዜ ጀምሮ ስለሚያውቀው የጐረደሻ ሚዳ ባዝራዎች በሞላ ተሰብስበው በያሽኩረምሙት እንኳ ወደ ቅብጡት ፈተና ሊያገቡት እንደሚችሉ አረጋግጦ ነበርና በዚህ እምነት የሮንዚናንቲ እግር በጠፍሩ ሳይሰነክል እንዲሁ ስድለቶቹት ነበር ። ዳሩ ግን የመጥፎ ዕድል መሪ እና ዘዋሪ የሆነው ዲያብሎስ ምንጊዜም ለተጓዦል ሥራ የማይታኛ በመሆኑ ነው ዲያብሎስ ምንጊዜም በዚህ መስክ ባሻገር የምንጓዝ ጋሪ ነጂ ምክንያት እንዲጋጣሚ በርኩት ያሉ የጋሊሲያ አገር የፈረሰ መንዎች የሚጠብቁቸው እንዲገኙበት አደረገ ። እነዚህም ጋሪ ነጂ ጋዎች ተሠማርተው እንዲገኙበት እየለዩ ፈረሰቻቸውን አላዎች ዘወትር መቀቱ የሚበዛበት ሰዓት እየለዩ ፈረሰቻቸውን ምቹ ርፈው ለማጋጥና ለማጠጣት ግርና ውሳ የሚገኝበትን ምቹ ሥፍራ እየመረጡ ይዘዋወሩ ስለነበረ በዚህ ምክንያት ይኸው ዶን ኪሾት ያረፈበት መስክ ለምርመራቸው የተሰማማ ሆኖ በማግኘታቸው ፈረሰቻቸውን አስማርተውበት ነበር ።

መቼም በሆነ የፍጥረትን ባሕርይ መልኩን ለይቶ ለመወለን የሚያስችባር ነገር ስለሆነ ያ ጭምት ነው ሲባል የነበረው ሮንዚናንቲ አሁን ባሁን ጠባቂን ምን እንደለወጠውና ምን እንደገፋፋው ሳይታወቅ ድንገት ነገሰው አንገቱን ቀና አድርጎ ጠረን ከነላ በኋላ ፍላጎቱ ስለተቀላቀሰበት ከፈረሰ ወይ ሳይሆን ጋር ለመዳራት ከጅሎ የኔታውን ፈቃድ ሳይጠይቅና ካዘርት ጋር ለመዳራት ለመግለጥ ሲል በንቃት መንፈስ ሳይፈቀድለት የልቡን ሰሜት መካከል ተቀላቀለ ። እነዚያ ፈረ እያሰመሰመ ሄደና ከፈረሰቹ መካከል ተቀላቀለ ክጃሎት ሰች ግን በአኳኒነቱ መታወክ ሳይችል እንደታዩት ከሌላው ክጃሎት ይልቅ ያሳንዳች መታወክ ሳይችል እንደታዩት መታወክ የመጣውን ለፀጥታ ማሳለፍን መርጠው ኖሮ ሊተዋውቃቸው የመጣውን ለደብ እንግዳ በተህትና በመቀበል ፈንታ በእርምጃ እየመቱ በጥርሰቸው እየነከሱ ያጣድፉት ጀመር ። በዚህን ጊዜ ምንም ያህል ሳያቆዩት የቅናቱን ጠፍር ያስከተለው ጠንቅ ጐረቀሩት ። የባሰውን ደግሞ ከባድ ጉዳት ያስከተለው አሁን ያላወጣቸው ቀድሞ በእርጋታ ሲግጡ የነበሩት ከብቀቻቸው ስለተባሁን ጠና አጥተው መተረግመሳቸውን በማየታቸው ስለተኖሩ ወፍራም ሽመሳቸውን መዘዘው በሩጫ ደረሱና በተሰደ

ተወቅጦ ለመድቀቅ በታ = ያጋጣሚው ከፋት ደግሞ ዶን ኪሾት ተሸንፎ የወደቀው እስካሁን ድረስ ካልተነሳው ከርንኪናንቱ እግር ሥር ስለሆነ ከፋላው ይበልጥ ያሳዘነው ጉዳት በዚህ አወ ዳደቁ የተሰማው ውርደት ነበር = እንግዲህ በነዚህ ከርታቶች ላይ በደረሰው አደጋ ብርሃን እንደሚታየው በተናያዱ ባላገርቶ እጅ የተወሰደ ሽመል በምን ዓይነት አወካከንና በምን ያህል ክብደት እንደሚሰነዘርና የቱን ያህል ጉዳት እንደሚያመጣ ለመረዳት እያቅትም = ያንዳሰኝም ይህን ያደረጉትን ከባድ እደጋ በተመለከቱ ጊዜ በተቻላቸው ፍጥነት ፈረሶቻቸውን ሰብስበው እየነጹ ሀብቱን አጋጣሚ ፈላጊዎች ከሰውነታቸው ጉዳት ይበልጥ መንፈሳቸውን በቲም መርዘው እንደወደቁ ትተዋቸው ተጓደኑ = ለመጀመሪያ ጊዜ ነፍስ ዘርቆ ለመንቃት የቻለው ሳንዱ ስለ ሆነ ከጌታው ጉን ወድቆ ይገኝ ነበርና በቀሰሰተኛና በተጓዘመ ድምጽ እንዲህ ሲል ተጣራ = «ጌታዬ ዶን ኪሾት ፣ እህ፣ ወይኔ ጌታዬ ዶን ኪሾት» =

ዶን ኪሾትም የድምጽ ቀሰሰተኛነት ከሳንዱ ሳንሰ ነገር ግን ጎዴት በገቀውና በጋግርት እነጋገር » ምን ትፈልጋለህ ወዳጄ ሳንዱ ሲል መስለሱት =

ሳንዱም የሚፈልገውን በማስረዳት «የሚቻልዎትና የሚገኝልዎት ቢሆን ከዚያ የሰውነት ግሽጊያ ከሆነው መድኃኒት ሁለት ጉንጩት በያጠጡኝ ፈቃድ ነበር = መቼም ቁስልን ለግ ዝር የሚረዳ አብነት ከሆነ የእጥንትንም ስብራት ሳይጠግን የሚቀር አይመስለኝም » =

«ወይኔ ዕድላ በሱ» ሲል መለሰ ዶን ኪሾት = ይህን ተአ ምሪዊ መጠጥ አሁን እዚህ ኖሮኝ ቢሆን ኖሮ ሌላ እንዳቸ ነገር አይቻላለኝም ነበር = ዳሩ ግን ከዛሬ አንስቶ ሁለት ቀን ኮግ ለፋ በፊት ምናልባት ዲያብሎስ እንደ ጅራት ተከትሎ ያለሰ ናክለን እንደ ሆነ መጠጡን አሰናድቼ ከእጄ የማለወጣው መሆኔን በፈረሰኝነት ከህነቱ እምልላለሁ = ይህን ባላደርግ ጥን እጃዬ ሽባ ሆነው ይቅሩ » አለው =

«አረ ለመሆኑ ከዚህ ሥፍራ (ካሉበት ኮንዲሽን) ትለን ለመነሳት ምን ያህል ጊዜ የሚፈጅብን ይመስልዎታል ሲል ጠየቀ» ሳንዱ =

«በውነቱ እንጂ እንግዲህ ምን ያህል ጊዜ እንደሚፈጅ ብን፤ እንደኔ አስተያየት ከሆነ ግን በዚህን ቀን ብዬ ልነግርህ የምቻል አይመስለኝም» ሲል ከተኛ የተደቆሰው ፈረሰኛ መለ ሰለት = ጎግጥናን በመቀጠል «የሆነው ሆኖ ስህተቱ የኔ መሆኑን አልጠራጠርም፤ ምክንያቱም እንደኔ የተካኑ ፈረሰኞች ባል ሆኑት መደዴ ሰዎች ላይ ጐራደዬን መምዘዝ የማይገባኝ መሆኑን አያወቅሁ ዘንግቼ በመምዘዝ የፈረሰኝነትን የግጥሚያ ደንብ ስለአፈረስኩ የውጊያ አምላክ ይህን ከባድ ቅጣት እንድንቀበል መፍረዱን አምናለሁ» ስለዚህ ወዳጄ ሳንዱ አሁን አጠነከረ የምስጥህ ምክር ለሁሉታችንም በጉነት በጣም የሚጠቅም ቅም ነገር ስለሆነ ከዛሬ ጀምረህ በልቦኖህ ቀርቦ ልትይዛው ይገባ ሃል = ይኸውም ወደፊት በምናደርገው ግጥሚያ ላይ የዛሬዎ ጅን የመሰሉ የተካሰቡ ወርባሎች አንዳች አደጋ ሊጥሉብን ሲሠ ናዱ በየሃቸው ጊዜ እኔ መቼም ቢሆን አላደረገውምና ጐራዴ ውን በነሱ ላይ ይመዝዛል ብለህ እኔን እንዳትጠብቁኝ = እን ተው ራስህ ጐራዴህን መዝዘህ የተሻለ መሰሎ በታየህ አካላትን እንዳሰንህ ልትቀጣቸው ትችላለህ = ምናልባት ደግሞ እነዚህን ወርባሎች ለግንዝ የተካኑ ፈረሰኞች ረዳት ሆነው የመጡ እንደ ሆነ ይህ ተግባር እኔን የሚመለከት በመሆኑ በዚያን ጊዜ ያለ ጥን ኃይልና ብረታት ለጌታዬ የተካላካይነት ግዳጄን ለመፈ ጽም አልፈ መጋፈጡን አውቅበታለሁ = መቼም እስካሁን ድረስ አብረኸኝ ሰትዛር እኔ ባደረግኳቸው ግጥሚያዎች ላይ ሁሉ ያልተ ለዩሽኝ በመሆኑም የዚህ የኃይለኛው ቀኝ ክንድ ብርታትና ጀግ ነነት ወደየታችው ወሰን እንደደረሰ በኒህ በሚቆጠር ማስረጃና ፈተና ያዩኸው ስለሆነ ለጥቃትህ ተበቃይ አጣለሁ ብለህ የም ትሰጋ አይመስለኝም =

ምስኪኑ ፈረሰኛ ቢስከላያውን ካሸነፈ ወዲህ ልቡ ተብቶ መጉልበቱ ተስምታት በጣም ጉረኛ ሆኖ ስለነበር ይህን የተ ናገረውን የዚያን የግጥሚያ ድል መርከፊያ በማድረግ ነው =

«ወዳጅ ሳንቶ» ሲል መለሰ ደን ኪሾት «የዛብ ራረ ሰዎች ሕይወት ለሺህ እድገት ለሺህ መጥሮ ዕድል የተገኘው መሆኑን ልታውቀው ይገባል። በሌላ በኩል ደግሞ ታሪካዊ ውሳኔ አጣርቼ በማውቀው በብዙዎቹ ረቀቀው ሳይኖሩት ሁኔታ እንደሚገልጠው ዙዋሪ ረቀቀው ዘመን የረቀቀው ወደ ንጉሥነት ወይም ወደ ንጉሥ ነገሥትነት ደረጃ ሳይሆን ደርሳቸው በሚችል አፋፍና አቅራቢያ ሳይሆን «የሁኔታ መሪ» ራያም ሆነ መውረጃ በልዩ ልዩ እድገት መከራ ውስጥ ሲረቱ ተኩ ከቆዩ በኋላ በከንቶች ብርታትና ጀግንነት ብቻ ተራምደው ከፍ ብሎ ወደጠቀሰው ታላቅ ግዕዝና ደረጃ ሳይሆን ድረስ የበቂትን በግርግር እየጠራሁ አስረዳህ ነበር። ይህን እንጂ ባህት ሁኔታዬ የአንዳንዶቹን ረቀቀው ብቻ ታሪካዊውን ባቋሩ ልተርክላህ እችላለሁ። ለምሳሌ ጀግናው የጋውላው አግዲስ በደመናው ጠላቱ በአርካባም እጅ ገብቶ በነበረበት ጊዜ ተረጋግጦ ሲታወቅ እንደተቻለው ይኸው ጠላቱ እሥረኛው አድርጎት ሲል በመኖሪያ ግዙብ መስክ ሳይ ከሚገኘው ምስላ ጋር የራሳችን አሥር በገዛ ረራሱ የልዩም ዛብ ሁለት መቶ ግርፋት ገርፎታል። አንደኛው ደግሞ እጅግ ሃይማኖተኛ የሆነው የምስጢር ደራሲ እንደሚተርክው የረቀቀው ረቀቀው አንድ ተገዳሪ ግንብ ውስጥ ገብቶ በመገኘቱ ምክንያት ከእግሩ ሥር ድንገት በተከረተው ተዳዳ ውስጥ ቁልቁል ሾልኮ ካገኘ ጠላቱ ጉድዳድ ውስጥ ከወደቀ በኋላ ግን እንዳሰረውና ግን እንደተበተነው ሳይታወቅ እግሩና እጁ ታሥሮ በላተገኘ እዚያው እንዳለ የበረዶና የጠጠር እጥበብ በሚባለው ግብታያ አናጥን ክፉኛ ሲያስወቅቱት እንደነበርና ይህም አሳዛኝ ሥቃይ በታላቁ ወዳጁ ባንድ ብለህ እርዳታ ባይታደሰትና በምትሰጡት ተገትቶ ከተደገድ ውስጥ ባይወጣ ኖሮ ያልታደሰው ረቀቀው በመረረጣር ሕይወቱ ያልፍ እንደነበረ ሲረጋገጥ ተቅላል። ስለዚህ እነዚህ ህግ የመሰሉ ጆሮ ሰዎች በዘመናዊው የተቀበሉትን ሥቃይና መከራ እኔም መቀበል እንደሚገባኝ አውቁ መታገስ አለብኝ። እንዲያውም አሁን እኛ ተስቃይተናል ብለን ከምናግርረው ይበልጥ በነሱ ሳይኖረው ሥቃይም በጣም የሚያመጣን ነው። ከዚህ ሌላ ደግሞ ባጋጣሚ ምክንያት በእጅ

ንያት የሆነው ሮዜናንቱ በመሆኑ ምንም እንኳ ሊታዘገብለት ሳይገባ እሱንም ተረዳድተን እናንሳው። በውነቱ እንደኔ ንፁሕና የረጋ ሰው እድርጎ ስለምገምተው ምን ጊዜም እንዲህ ያለ የጠብ እዳሪነት መገደብ ከሮዜናንቱ ጠባይ ይመነጫል ብዬ አልጠበቅሁም ነበር። የሰውን ጠባይ በትክክል መርምሮና ለይቶ ለማወቅ ረዥም ጊዜ ያስፈልጋል የሚሉት ሊቃውንት እዚህ ሳይገደቡት አላቸው። በዚህ አኳኒን ሲታይ በዚህ ዓለም የራሱን እንጂ የሌላውን ሁኔታ አውቃለሁ በማለት ምን ጊዜም እርግጠኛ ሆኖ ለመመስከር አይቻልም። ከቡርካትም ያንን ያልታደሰውን ዙዋሪ ረቀቀው በግርግር አራግበው ከጠላት ወዲህ ምንም ያህል ሳንርቅ እንደዚህ ተፋጥኖ እንዲህ ያለ የዱላ ነጉድጓድ ወርዶ በጀርባችንና በታፋችን ሳይ ይዘንብብናል ብሎ ከመካከላችን ያለበ ግን ኖሮአል?

«እርባህን ሳንቶ ያንተን መገዳት ተወው አታንሳው።» ሲል መለሰ ደን ኪሾት «ያንተ ገላ ብዙ ጉስቆልናና የቅጣር እሮ ተላምዶና ደድሮ ያደገ ስለሆነ እንዲህ በቀላሉ ሰዱላ የሚበገር አይደለም። የኔው ግን ከሆላንድ ሸግና በምቼ ፍራሽ ተቀማጥሎ እና ተላላልሶ ያደገ ስለሆነ የዚህ ደብዳቤ ሕመም ይበልጥ እንደሚሰጣው ግልጥ ነው። እኔ እንደሚመስለኝ ምን እንደሚመስለኝ እላለሁ እንዲያውም በርግጥ እንደሚመስለኝ ይህን የመሰሉት እንቅፋቶች ሁሉ ከጠረገኝነት ተግባር ጋር በጥብቅ የተያያዙ ሆነው የደረሱ መሆናቸውን ባልረዳው ኖሮ መደረፋችንና መጠቃታችንን ሳስብው በንድትና በእፍረት ብቻ ሳልሞት አልቀርም ነበር።»

«ገገቶ ሆይ»፣ ሲል መለሰ ጋሻ ጃግረው «መቸም እነዚህ እድገታዎች ሁሉ የረቀቀነት ተግባር የሚያረፍታቸው ፍሬዎች ከሆኑ የተወሰነ የግለሰብ ዘመን እንዳላቸው ወይም ደግሞ በየቀኑ የሚለቀው እንደሆነ እስቲ አጣርተው ይገነባሉ። በእስተያየት ግን ከእንግዲህ ወዲህ ይህን የመሰለ ሁለት ምርት ያመረጥን እንደሆነ በስስተኛው ምርት አምላክ በግልጽ የሚሆኑ ካላተረገ በስተተር ወደገተረ መከተታችን የማይቀር ይመስለኛል አለ።»

ንፍት የሆነው ርዝሃት በመሆኑ ምንም እንኳ ሊታዘንበት ባይ ገባ እሱንም ተረድሮትን እናንሳው። በውኃቱ እንደገና ንፁህና የረጋ ሰው እድርጌ ስለምንምተው ምን ጊዜም እንደህ ያለ የጠባ እውነት መንፈስ ከርዝሃትነት ጠባይ ይመነጫል ብዬ አልሰጠ በቅህም ነበር። የሰውን ጠባይ በትክክል መርምሮና ለይቶ ለላግ ወቅ ረገጥም ጊዜ ያስፈልጋል የሚሉት ሊቃውንት እዚህ ላይ እውነት አላቸው። በዚህ አኳኝን ሲታይ በዚህ ዓለም የራሱን እንጂ የሌላውን ሁኔታ እውቃልሁ በማለት ምን ጊዜም እርግ ጠኝ ሆኖ ለመመስከር አይቻልም። ከከርገኝም የግን ያል ታደሰውን ዘዋር ፈረሰኝ በጥራጹ አራግበው ከባሉት ወዲህ ምንም ያህል ሳንርቅ እንደዚህ ተፋጥኖ እንደህ ያለ የዱላ ነጉ ድንጋጭ ወርዶ በጀርባችንና በታፋችን ላይ ይዘንብብናል ብሎ ከመከላከል ያለበ ማን ርድክል?

«አባባህን ሳንቶ ያንተን መጥፋት ተወው አታንሳው» ሲል መለሰ ዶን ኪሾት «ያንተ ገላ ብዙ ንብቃልናኝ የታገር ኦሮ ተላምዶና ደድሮ ያደገ ስለሆነ እንዲህ በቀላሉ ለጹላ የሚ በገር አይደለም። የኔው ግን ከሆሳንድ ሸማኖ በምቼ ፍራሽ ተቀ ማግሎ እና ተላላልሶ ያደገ ስለሆነ የዚህ ድብደባ ሕመም ይበ ልሮ እንደሚሰማው ግልጽ ነው። እኔ እንደሚመስለኝ ምን እንደሚመስለኝ አልሁ አንዲያውም በርግሞ እንደማምነው ይህን የመስሎት እንቅፋቶች ሁሉ ከጠረኝነት ተግባር ጋር በጥባቅ የተያያዙ ሆነው የደረሱ መሆናቸውን ባልረዳው ኖሮ መደራቸንና መጠቃቸንን ሳስባው በግድቅና በአፍረት ብቻ ስለሞት አልቀርም ነበር።

«ኢታዬ ሆይ» ሲል መለሰ ጋሻ ጀግናው «መቼም እነ ዚህ አደጋዎች ሁሉ የፈረሰኝነት ተግባር የሚያፈራቸው ፍሪ ዎች ከሆኑ የተወሰኑ የማለቂያ ዘመን እንዳላቸው ወይም ደግሞ በየቀኑ የሚለቀሙ እንደሆነ እስከ አጣርተው ይገነባኝ። በኔ አስተያየት ግን ከእንግዲህ ወዲህ ይህን የመስላ ሁለት ምርት ያመረኩን እንደሆነ በሰብተኛው ምርት አምላክ በማያልቀው ምህረቱ ከላተረፈን በስተቀር ወደጉተሩ መከታታችን የማይ ቀር ይመስለኛል አለ።

«ወዳጄ ሳንቶ» ሲል መለሰ ዶን ኪሾት «የዘዋር ፈረ ሰኝኝ ሕይወት ለዚህ አደጋና ለዚህ መጥፎ ዕድል የተጋለጠ መሆኔን ሊታወቀው ይገባሃል። በሌላ በኩል ደግሞ ታሪካቸውን አጣርቼ በማውቀው በብዙዎቹ ፈረሰኞች ላይ የደረሰው ሁኔታ እንደሚገልጠው ዘዋር ፈረሰኞች ዘመቅር የሚገኝት ወደ ንጉሥነት ወይም ወደ ንጉሥ ነገሥትነት ደረጃ ላይ ሊያ ደርሳቸው በሚችል አፋፍና አቅራቢያ ላይ ነው። ያሁኑ ሕመሙ ታግሰላኝ በብዙ ለመናገር የሚፈቀድልኝ ቢሆን ኖሮ መጀመ ሩኔም ሆኖ መጨረሻ በልዩ ልዩ አደጋና መኪ ውስጥ ሲፈ ቅኑ ከቆዩ በኋላ በከንዳቸው ብርታትና ጀግንነት ብቻ ተራም ለው ከፍ ብሎ ወደጠቀስብላህ ታላቅ ማዕረግና ደረጃ ላይ ለመ ደርሶ የበቅትን በዝርዝር እየጠራሁ አስረዳህ ነበር። ይሁን እንጂ ባሁኑ ሁኔታዬ የእንዳንዶቼን ፈረሰኞች ብቻ ታሪካቸውን ለማሳ ለተረክልህ እችላለሁ። ለምሳሌ የግናው የጋውላው አግ ላለ በደመናው ጠላት በአርካዎ እጅ ገብቶ በነበረበት ጊዜ ሕድርጉት ላለ በመናፈያ ግንቡ መስክ ላይ ከሚገኘው ምስክ ራዊ የፊጥኝ አሥር በገዛ ፈረሶ የልጁም ዛባ ሁለት መቶ ግር ቆች ገርፎታል። አንደኛው ደግሞ እጅግ ሃይማኖተኛ የሆነው ልምጠር ደራሲ እንደሚተርከው የፈለሰው ፈረሰኝ አንድ ቀን ሞትን ደግሞ ግንብ ውስጥ ገብቶ በመገኘቱ ምክንያት ከእግሩ ሥር ፍንገት በተከራተው ቀዳዳ ውስጥ ቁልቁል ሾለክ ካንድ ጠላት ሞረዳድ ውስጥ ከወደቀ በኋላ ማን እንዳሰረወና ማን እንደተበ ገባው ሳይታወቅ እጥና እጁ ታሥር ስለተገኘ እዚያው እን ገላ የበረዶና የጠጠር እጥበቅ በሚባለው ግብቃያ እናሳን ከፋኛ ሆኖ ለባወቁት እንደነበርና ይህም አሳኛ ሥቃይ በታላቁ ወላጁ ግድ ብለህ እርዳታ ባይታገድለትና በምትሰኙ ተጉቶቱ ከጉ ግድ ውስጥ ባይወጣ ኖሮ ያልታደለው ፈረሰኝ በመረረ ጣር ለመው ያልፍ እንደነበር ሊረጋገጥ ትችላል። በእዚህ እንኪ ግን የመስሎት ጀግና ሰዎች በዘመናቸው የተቀበሉትን ሥቃ ግን መኪ እኔም መቀበል እንደሚገባኝ አውቋ መታገብ አለ ኝ። እንዲያውም እሁን እኛ ተስቃይተናል ብለን ከምናግ ራው ይበልጥ በነሱ ላይ የደረሰው ሥቃይም በጣም የሚያመ ነው። ከዚህ ሌላ ደግሞ ባጋጣሚ ምክንያት በእጅ

ላይ በተገኘ መግሪያ ተመቅቶ መቀበል ከዘርን የሚቀንስ ጥቃት ሆኖ መቆጠር የለበትም። ይህም በረረሰኝነት ደንብ ውስጥ በጣም ግልጽ በሆነ ደንጋጌ ተጽፎ ይገኛል። ለምሳሌ አንድ ሚማ ሰፊ በእጁ የያዘውን የሚማ መስጦች ወርውር ጓዶ ኖረውን ቢመታው ምንም እንኳ መስጦችው ከእንጨት የተሠራ መሆኑ ቢታወቅ በዚህ ምክንያት ብቻ የተመታው ሰው በጸላ ተደብድቧል ለማለት አይቻልም። ይህንንም የምልህ በዚህ አም ባንሮ ውስጥ ክፉኛ መደብደባችን ቢሰማንም ከብራችንን የሚ ቀንስ ጥቃት ተፈጽሞብናል ብለን እንዳናስብ ነው። ምክንያ ቱም እነዚያ ወርቦች እኛን የደበደቡበት መግሪያ ያው በእ ጃቸው ይዘውት የነበረው ሽመል ነው። እንጂ እኔ እንደማስ ስታውሰው ከመካከላቸው ጉራዴና ሰይፍ ወይም ጨቢ የያዘ አንድም ሰው በሌለባቸው ነው። አለው።

«ለኔ ግን» አለ ሳንቶ ሰዎች የያዙትን መግሪያ ለይቼ የማ ያበት ጊዜ አልሰጠኝም ነበር። ምክንያቱም እኔ ሾተሉን ገና ከመጨበጤ አንዴ እንኳ ለመሰንዘር ሳልቻል ወዲያውኑ በሽ መላቸው እርምታ ጀርባዬን ስለቀደሱት ማያዬን ከዓይኔ አው ልቀው ብርታቱንም ከተልበቱ ነጥቀው እስካሁን ድረስ ወድቄ ከምገኝበት ሥፍራ ላይ ስለዘረጉኝ እንኳንስ መግሪያቸውን ልቆ ጥርና እስከነመፈጠሪያው አላውቅም ነበር። አውንም ቢሆን ይህ የሽመል ድብደባ ትርጉሙ ጥቃት ወይም ንቀት መሆን አለመ ሆኑን ሳላውት መቅረቱ አልጨነቀኝም። እኔን የጨነቀኝ የሰ ውነቱ መድቀትና እንዲሁም የድብደባው ኃይል እስከ ዘላለም የማልረሳውና ለንበርና ቁባል ከትውለታዬና በጀርባዬ እን ዲሁም በታፋዬ ላይ አትሞብኝ መቅረቱን ሳለሰው ብቻ ነው።

«እይዞህ! ሰንቶ እንደታጋሽነትህ ተጽናና» ሲል ዶን ኪሾን መጨነቱን ቀጠለ። «እኔ የማያስረሳው የመከራ ቀንና ሞት የማ ደደመሰሰው ሕመም ክፉ በዓለም ላይ አይገኝምና ውሉም ጋላ ፈና ጠፈ መሆኑን ተረድተህ መቻል አለብህ» አለው።

«በውነቱ እስካሁን ድረስ ሳይነግሩኝ የቀረው ይህ የእ ሁኑ ምክር ብቻ ነበር» ሲል መለሰ ሳንቶ አረ ለመሆኑ በዚህ

አነጋገር ሊያስረዳኝ የሞከሩት ከፋ ምን ይሆን? በጊዜ ጥቂት ከሚያልፍ መከራና በሞት ከሚጠቃለል ደዌ ይበልጥ የከፋ ልዌ ምን ዓይነት አደጋ በዓለም ላይ ሊኖር የሚችል ይመስለኛል? ይህ በኛ ላይ የደረሰው አደጋ ያስከተለው ሕመም በተላል ሕክ ምናና በጥቂት መድኃኒት የሚድን ነገር ቢሆን እንኳ ጉዳቱ ያነሰ በሆነ ነበር። ጻፋ ግን እኔ እንደማየው በዚህ አደጋ ላይ የቀሰለውን ገላችንንና የተሰበረውን አጥንታችንን አከሞና ወገኛ ለማዳን በረልግ ያንድ ሆስፒታል ሐኪሞችና መድኃኒቶች እንደ ማይበቃው ለማረጋገጥ እደፍራለሁ።

«እባክህን እርሳው ሳንቶ» ሲል ቀጠለ ዶን ኪሾን፤ ራት ህን አጨፍግገህ መንጫንዎህን ተወውና ለመጥር ዕድል መልካም ፊት ለማሳየት ሞክር። እኔም እንደዚሁ አደረጋለሁ። ላውን ግን እስቲ ተነስተን ርዘናንቱም እንዴት እንደሆነ እንየው። መቸም ይህ ያልታደለው እንስሳ እንደበት ኖርት ለመናገር የሚ ችል ቢሆን ኖር ከሁላችንም ይበልጥ መደብደቡን አይደብቅ ንም ነበር።

«ይህን ምንም አያስደንቀንም» አለ ሳንቶ፤ እሱም በበኩሉ ዙጥሪ ፈረሰኛ ከሆነበት ጊዜ ጀምሮ ድርሻውን ግግኘት ይገባዋል። ይልቁንስ እኔን በጣም ያስደነቀኝ እኛን እንዲህ አድርገው አጥመዎለው ሲጥሉን የኔይቱ አህያ አንዳች ነገር ሳይ ነካት በሰላም መቅረፏን በማየቴ ነው።

«የግንቱ» ሲል መለሰ ዶን ኪሾን፤ መጥሮ ዕድል ከግ ናቸውም አደጋ ውስጥ ለመዳን የሚቻልበት ዘዴ እንዲገኝ አንድ የመሸሉኪያ በር ዘወትር ከፍታ ትተዋለች። ይህንንም ግለቱ ይህች ጥሩ ከብት በአሁኑ ጊዜ እኔን ተሸከማ በማገንዝ ቁስ ሌን ለመታከም ወደ ምቹልበት ወደ አንድ ግንብ ሊታደርሰኝ በመቻላ የርዘናንቱን ተድለት መጠገኗን ሳስገነዝብህ ነው። እንዲህ ያለውን የከብት አቀማመጥ ፈሊጥ በሞራሽ ከወርደት ልቀጥረው የማልቻልበት በቂ ምክንያት አለኝ። ይኸውም ለደስተኛው የሩዝ አምላክ የቲበስ ከተማ አስተግሪ የሆነው ያ ደጉ ሽማግሌ ሲሉና ባለመቶ በር ወደሆነችው ከተማ ይገባ

ጊዜ መልካም ፈቃዱ ሆኖ ባንዲት በምታምር እህያ ላይ ተቀምጦ እንደነበረ ያንበብኩትን ታሪክ አስታውሳለሁ።

«ምናልባት እርስዎ እንዳሉት ሊሆን ይችላል ይሆናል» ሲል መለሰ ሳንቹም ዳሩ ግን እኔ እንደሰማሁት ይህ ሽግግራው ሲልና የተቀመጠው በደንበኛው አቀማመጥ ስለሆነ ከርሱ ጋር ለመመሳሰል ከመፈለግም በፊት በእህያ ላይ ተቀምጦ መሄድና በጆንያ እንደተከተተ ፍግ አግድም ተጭኖ መነዳት እጅግ የተራራቀ ልዩነት ያለው መሆኑን ማወቅ ይኖርብዎታል» አለው።

«አቀማመጡን የለወጠው የቁስሉ ሕመም ስለሆነ በኔ አይፈረድም» ሲል ደን ኪሾት ማስረዳት ጀመረ። ይህም ቢሆን በውጊያ ላይ የተገኘ ቁስል የቆሳዩን ክብር ይበልጥ ያስገጠዋል እንጂ አያገድፍበትም። ስለዚህ ወዳጄ ፖንቻ ክርክሩን ትተህ ቅድም እንዳልኩህ ተነስና በመሰለህና ባሰኘህ አኳኝ ባህያህ ላይ አስተምጠኝ። ከዚያም በኋላ ጊዜው ከመጨረሱ በፊት ይህን ውድማ ተበሌ ለቅቶን እንሂድ አለው።

«ዘገነት እንዴ» ሲል እስታወሰ ሳንቹ ዙዋሪ ፈረሰኞች ሁሉ የዓመቱን አብዛኛውን ወራት በውድማ ቀበሌና በበረሃ ውስጥ ማደር ይገባቸዋል፤ እንዲያውም ይህን ለማድረግ የቻሉ እንደሆነ ከታላቅ ዕድል ይቀጥሩታል፤ አላሉኝም ወይ? ብሎ ጠየቀው።

«አዎን ማለቱንስ ብዬህ ነበር» ሲል ደን ኪሾት መለሰላት። ዳሩ ግን በበረሃ ውስጥ የሚያድሩት ሌላ ማደርያ ቦታ ሲያጡ ወይም ፍቅር የያዛቸው ሲሆኑ ነው እንጂ ባሁኑ ሁኔታ ላይ ሲገኙ አይደለም። ለአደራረጉ እርግጠኛነት እንደሆነ ግን አያሌ ዙዋሪ ፈረሰኞች ሴቶቻቸው ምንም ሳያውቁላቸው ሁሉ ቱን ዓመት አከታትለው በአለት ደንጊያ ላይ ተኝተው ለፀሐይ ለጨለማና ለቁር ተጋልጠው እንደሚኖሩ የታወቀ ነው። ከነዚህ ፈረሰኞች አንዱ አማዲስ ስለሆነ ስሙን «በልቴኔብርዝ» አሰኝቶ በትክክል አላስታወሰውም እንጂ ለስምንት ዓመት ይሁን ወይም ለስምንት ወር ጊዜ ምክንያቱን አጣርቼ ባላውቀውም ወይዘሮ እረያና አበሳጭታው ሱባዔ ገብቶ መኖሪያውን

ፔኛፖብሪ ውስጥ በተባለው ጽዋኝ ላይ አድርጉ ነበር ይባላል። የሆነው ሆኖ ሳንቹ ላሁን ይህን ታሪክ ወደጉን ትተን በርንዚናጉቲ ላይ የደረሰውን ዓይነት አደጋ ተደግሞ በእህያይቱ ላይ እንዳይደርስ እባክህን ፈጠን ብለህ ተነሳ።

«ይህ ብቻ ነበር የቀረው» አለና ሳንቹ፡ ይህን የደቋቆሰውን አደጋ ያመጣበትን ሰው እያመረረ ሰላሳ ጊዜ አቃሰቶ፤ ሌላ ጊዜ አምጦ፤ መቶ ሃያ ጊዜ ተሳድቦና ተራግሞ ለመነሳት ቀና ብሎ አጋማሽ ላይ ሲደርስ ፈጽሞ ለመቆም ሳይችል እንደደጋን ጉብጦ ቀረ። ሆኖም በዚህ በሚያስቃይ ሁኔታ እንዳገኘበት ሂዶ አህያይቱን መጫን የማይቀር ዕዳ ሆነበት። አህያይቱም ሳሯን በነጻነት ስትኩመኩም በመዋላ ጠግባ ቆማ ነበርና እሷን ለማምጣት ሩቅ ከመሄድ አድናዋለች። ቀጥሎም ርዚናጉቲን ጉት ጉቱ አነሳው። በውነቱ የብስጭት ሰሜቱን የሚገልጥበት አንድ በት ቢኖረው ኖሮ ርዚናጉቲም ላይ የደረሰው አደጋ በጌታውና በሳንቹ ላይ ከደረሰው የሚበልጥ በመሆኑ በዝምታ እንደታረነ የሚያስቀረው አልነበረም። መከረኛው ሳንቹ ደን ኪሾትንም ደግሮ አነሳውና በሆዱ በኩል ደፍቶ በአህያይቱ ላይ ከጫነው በኋላ ርንዚናጉቲን ከኋላ ደጀን አድርጉ አህያይቱን በሉኮዋ እየሳበ ወደ አውራው መንገድ የሚያገባ መስሎ የታየውን አቅጣጫ ይዞ ጉዘውን ጀመረ። ይህም ሆኖ አንድ መረባ የሚሆን መንገድ እንደሄደ ዕድሉን ከመጥፎ ወደ ደህና በመለወጥ ለማቃለል የሚረዳው ዕድሉ እየመራው ወደ አውራው መንገድ ለመድረስ ቻለና ጥቂት እንደተራመደ ደግሞ እሱ እንደሚያውቀው አንድ የመንገድ ዳር ሆኖ ተከላተለት። ለደን ኪሾት ግን ይህ ሆኖ በግዴታ የመስፍን ግንብ መሆን ነበረበት።

ሳንቹ ይህንኑ አውቆ ሆኖ መሆኑን አበክሮ አስጠነቀቀው። ጌታው ደግሞ የመስፍን ግንብ ነው ብሎ ድርቅ አለ። በዚህ አኳኝ ክርክራቸው እየተራዘመ ስለሄደ ከመቆረጡ በፊት እሆኑ ሆኖ ለመድረስ ጊዜ አገኘ። በዚህን ጊዜ ሳንቹ በብስጭቱ ላይ ይህ አጉል ክርክር ተጨምሮ እራሱን ስለሆነው ሆኖ መሆኑን ለጌታው ለማረጋገጥ ሲል ከብቶቹን ከነጭነታቸው እያግተላተል ወደ ሆኑሉ ገባ።

ብሉይ መከፋፈል ሲሆን ደጋ ከሹት አቡ የመስፍን ግንብ ብሎ በበየመው ሆኑል ውስጥ የደረሰበት ሁኔታ ይተረካል።

ደጋ ከሹት በአህያ ላይ በሆዱ ተደፍቶ አግድሞ ተቋና ሲመጣ ሆኑልኛው እንደልማዱ እንግዳ ስመቀበል ወጥቶ እየ ውና ምን ግደነት አደጋ እንዳገኘው ሳንቶን ጠየቀው።

«ምንም አይደለ ቀላል ጉዳት ነው፤ ሲል መሰብ ሳንቶን አንገር ሊጋኝ ከረጅም ቆጥኝ ደንጋይ ላይ ወጥተው ላለ ድንገት እኔ ልጢቸው ተገነባለሁ ስለወደቁ ታፋቸውን ወላም ብሏቸዋል» አለው።

የሆኑልኛውም ሚስት እዚያው ቆማ ስታዳምጥ ነበረችና ይህን የመስሐውን የሆኑልኛነት ባልትና ማደራዳቸው አድርገው ከሚናሩት ሴቶች መካከል በጣም የተለየ ጠባይ ያላት በመ ስሎቿ ላይ በደረሰው አደጋ ከልብ የምታገኝ እርህሩህና ደግ ሴት ስለሆነች ወዲያው በፍጥነት ደጋ ከሹትን ተቀብላ ከደብ ረችው ልጅዋ ጋር እየተረዳዳች ታስታምመው ጀመር። «ልጄቷም የደብ ደብ ያላት ደግሞ ብላቴና ነበረች።»

እንዲሁም ደግሞ በዚህ ሆኑል ውስጥ ተቀጥራ የምትል ገለግል አንዱን የአስተራፆ ተወላጅ የሆነች ገረድ ነበረች። የራቷ ቅርጽ ሠራ፤ አንገቧ ጠፍጠፋ፤ አፍንጫዋ ደፍጣጣ ፤ አንዱ ግድግ ሸውራራ ሆኖ ሁለተኛው ደግሞ የተጠናገረ በሆንም የቀረው ሰውነቷ አፈጣጠር ደንደርነት ሌላውን ልንደን ሁሉ የሚከስ ላት ነበር። ይህም ሆኖ ከአግርዋ አንስቶ እስከ እራሷ ድረስ ቁመቷ ከበባት ጋት የማይበልጥ ድብልብልብ ስለሆነች ትከሻ

— 204 —
ኤን ግኒኝ

የም መጠነኛ ገቢጠት የተጫነው ስለሆነ ይህ ቁነት እየከ በደቅ ከማትፈልገው ይበልጥ ግደኒን ወደ መሬት አቀርቅራ እን ድታይ አስገድዷት ነበር። ይህች ዶላዝ ገረድ ከብላቴናይቱ ጋር በመተጋገዝ ሁላት ሆነው እሆኑሉ ውስጥ ከተሠራው ከቆጠ ላይ አንድ የሚደረባ አልጋ ለደን ከሹት ዘረጉላት። ይህም ቆጥ በደረው ጊዜ ለብዙ ዓመት የገረራ ማከማቻ ሆኖ ማገልገሉን የሚያስረዳ አንዳንድ የጉድፍ እርጋፊ ምልክት ሆኖ ይታያል ታል። እንዲሁም ደግሞ አንድ ነጋዴ እዚህ ቆጥ ላይ ለማደር መንታውን ከደን ከሹት አልጋ ጥቂት ፈቀቅ እድርጉ እን ጥር ነበር። ምንም እንኳ የነጋዴው ምግብ የተነጠፈው በበ ቅጥው ጤቅና መደላደል በሆነ በምቹነቱ ከደን ከሹት አልጋ መቶ እጅ የሚበልጥ ነበር። ምክንያቱም የደን ከሹት አልጋ የተሠራው በአራት ቆሚና በሁለት አግዳሚ እንወጡ፤ በጥ ቂትም እርብረብ ስለሆነ ከአሠራሩ ልልነትና ከአቋቋሙም ተዛ ነፍነት የተነሳ እግሩ እየተወናገረ የሚዋልል ስለሆነ ነው። ፍራሹም የመሳሳቱ ብዛት ዲራት የሚመስልና በውስጡም የተገባብንቡው ነገር በጣም የደደረ ከመሆኑ የተነሣ በግዳንድ ቸርቸር በኩል አፈት ልኮ የወጣው ጠጉር ባይታይ ኖሮ በእጅ ሲነኩት አጉረባበጡ በውስጡ ያለው ከጠጉር ይልቅ ጠጠር የተሞላበት ይመስል ነበር። ገላ ነኩ ንጣፍ ደግሞ እንደ ቆዳ የከቸረ፤ ብርድልብሱም ዘርዛራ በመሆኑ ድርና ማጉ አንድ ባንድ የሚቆጠር ሽክሽክ ነበር። ይህም ሆኖ ደን ከሹት ሌላ ማማረጫ ስለሌለው በዚህ በተ ነጠፈለት መጥፎ አልጋ ላይ ወጥቶ ጋደም አለ።

ከዚህ በኋላ ሆኑልኛይቱና ልጅዋ ሆነው ቄስሉን እየፈለጉ መደጋገት እየቀቡ በሻሽ ሲያስሩላት ማሬቶረጊዝ የምትባለዋ አስተራዊት ደግሞ መብራት ይዞ ቆማ ነበር። ሆኑልኛይቱ የደን ከሹትን ቄስል በምታስርበት ጊዜ በሰውነቱ ላይ ከቄስል ይልቅ የበለዘ ሰንበር በዝቶባት ስለአየች ይህ አቆሳሰል ከው ድቀት የተገኘ ከመምላሉ ይልቅ ይበልጥ ወደ ድብደባ ይጠ ጋል ስትል ጥርጣሬዋን ገለጠች።

«የሰም ድብደባህ አይደለም» ሲል ላንቶ ተከራከረ ጌታዬ የወደቁበት ቆጥኝ ከስሩ በጣም የሸለና ጉጥ የሞላባቸው ድንጌ

ጊያዎች ስለነበሩ ወደቀው በሚንከሰሱበት ጊዜ ሰውነታቸው ከየቡላትና ከየጥጡ ጋር በመጋጨት ምክንያት ይህን ምልክትና ለንባር አደረገባቸው በማለት ከብረዳ በኋላ ንግግሩን በመቀጠል እስከሞ የኔ እመቤት ይህን ዓይነት ሕክምና የሚያስፈልገው ሌላም ሰው አይታገባምና ከሻቸና ከመድኃኒት ቀንሰው ያስተርቱ ይህንንም ማለት እኔም ጀርባዬንና ታፋዬን ውስጡን እየነበረ ይቆረጥመኛል አለ።

«እንግዲያውላ እርሱም ወደቀዋል ማለት ነዋ? ስትል ሆኑለኝይቱ ጠየቀችው።

«የለም መውደቅስ አልወደቅሁም» ቢል ሳንቼ መለሰ። «ኣግ ጌታዬ በኃይል ተምዘግዝገው ሰውደቱ በማየቱ ደን ግጭ ሰውነት ክፉኝ ስስተብቀጠጠ ከዚያ ወዲህ እኔም ሰውነትን ነዘረኝ። በዱላ እንደተደበደብኩ ያህል ሁሉመናዩ ቁስል ሆኖ ያመኛል። አላት።

«ይህ በርግሥ ሊደርስ የሚችል ነገር ነው» አለች ብለ ትናያይቱ፤ ለምሳሌ በእኔ ላይ ብዙ ጊዜ እንዲህ ያለ ነገር ደርሶብኝ እንደነበረ ስለታወቅለሁ። ይኸውም ዘወትር ሌሊት በሕልሜ ረጅም ሰዓት ላይ ወጥቼ ይመስለኛል ከዚያ አንሽ ፈቶኝ ቁልቁል ተወርውረ እየወደቅሁ በዱዱም መሬት ለመንካት ሳለችል ጅው ብዬ ስወርድ እንደደቅኩት ሆኖ እየታየኝ በድንጋጤ ባንኔ ሰነቃ በእወነት እንደወደቀው ያህል ፈቱ ፍም መስሎ ሰውነት ሁሉ ድቆቅ ብሎ አሞኝ አንገዋለሁ።

«አዬ የኔ ወይዘሪት» ቢል መለሰላት ሳንቼ። «መቼ እንቺ እንደልሽው በሕልም የደረሰ ሆነና እንዲህም ቢሆንልኝ ኖሮ መልካም ነበር። እኔ ግን ሕመሙ የተሰማኝ በፍጹም ሳልተኝና እንዳት ሕልም ሳላይ ዓይኔን አወግቼ እያየሁ ቀን ለቀን በደረሰብኝ ድንጋጤ ነው። ያውም እንደሁኑ ሳልፈገዝ በጣም ነቀቼ በምንኝበት ጊዜ ከጌታዬ ከድን ኪሾች ጥቂት አነስ በሚል መጠን ሰውነት ለመግጠብ በቃ» አላት።

«ለመሆኑ ፈረሰኛው ግን ይባላል» ስትል አስተረያይቱ ማርቶርሊስ ጠየቀች።

«ስሙ የማንቻው ደን ኪሾት ይባላል» ቢል መለሰ ሳንቼ። «ብዙ ጊዜ ወዲህ በዓለም ላይ ከታዩት ከምርጠኛና ከብርቱ ምቹ ዘዋሪ ፈረሰኞች መካከል አንዱ ነው።

«ዘዋሪ ፈረሰኛ ማለትሳ ምን ማለት ነው?» ብላ ጠየቀች ገረድቷ።

ሳንቼም እንዲህ ቢል መለሰላት፤ ለሁኔታ ሆይ! እስከ ዛሬ ድረስ ይህን ነገር አለማወቅሽ ከዚህ ዓለም ብርሃን በጣም ርቀሽ ወደ ጨለማው ወጥን የምትገኝ ፍጹም እንግዳ በመሆንሽ ገረመኝ። ስለዚህ በበኩል ከታሪኩም ከተግባሩም ጠቅሼ ባጭሩ በሁላችሁና በሶስት ቃላት ለብረዳሽ እችላለሁ። ዘዋሪ ፈረሰኛ ማለት አንዳንድ ሰዎች በድንገትና በቅጽበት ዓይን በዱላ ተደብደቦ ወድቆ ሲያቃስት የሚገኝ ወይም ደግሞ አፍራሽውን በድል አድራጊነት ስሙ ተገብሶት ንጉሠ ነገሥት ለመሆን የሚችል መሆኑን ነው። ዛሬ ግን ይህ ፈረሰኛ ከነጋሻ ጃግራው በመሳው ዓለም ላይ በጣም ዕድልሲስና መከረኛ ሆኖ ይገኛል። ነገ ወይም ተነገ ወዲያ ደግሞ በዱላ እየተጠለከ አብርቶ ለማቀቀውና በታማኝነት ሳገለገለው ጋሻ ጃግራ የሚሰጠው ሁላት ወይም ሶስት የሚሆኑ ሰፊ ግዛቶች ይኖሩታል አላት።

«ነገሩ እንዲህ ከሆነ ሆኖ ምንው እርሱም እንዲህ ላለው ደግ ጌታ ጋሻ ጃግራ ሆነው ሳለ በሁኔታው እንደ ሚገመተው ቢሆንስ ቢያንስ የምስላኝነት ሹመት እንኳ ያገኝ አይመስለኝም» ስትል ሆኑለኝይቱ ጠየቀችው።

«ከተግባሩን በጣም ቅርብ ጊዜያችን ስለሆነ በችኮላ የሚደረስበት ነገር አይደለም ቢል መለሰ ሳንቼ። «አጋጣሚያቅንን ለመፈለግ ዙሪት ከጀመርን ገና አንድ ወራችን እንኳ አልሞላንም። በዚህም ጊዜ ውስጥ እስካሁን ድረስ ይህን የመስለውን ማዕረግ ሊያስገኛልን የሚችል ዕድል አላጋጠመንም። አንዳንድ ጊዜ እንደሚደርሰው አንድ ደህና ነገር ለማግኘት ሰንመኝ ሌላ ያልታሰበ ክፉ ነገር ከተፍ ብሎ ይገኛል። ይሁን እንጂ እውነት ሆኖ ጌታዬ ከዚህ ቁስላቸው ወይም ወለምታቸው የላኩልኝ እንደሆነ እኔም ከድንጋጤ ባንጉሁት ሕመም ለስላሴም ሽባ ሆኜ እንኳ

ጀለ የታፋው ሕመም ግን እንቅልፍ ነብቶት እየተማረፈ የታ ስት ነበር። ዶን ኪሾችም በበኩሉ የሚሰማው ከባድ ሕመም እያሰቃየው ዓይኖቹን እንደ ጥንቸል እንዳፈጠጠ ተጋደሞ ነበር። በሆቴሉም ውስጥ ታላቅ ፀጥታ ነግሦ ዙሪያው ጭር ብሎ ስለ ነበረ በሆቴሉ በስተባሪ አኳያ ከማዕዘኑ መግቢያ መሃል ላይ ከተንጠሰጠሰው አንድ ፋኖስ በስተቀር በምድረ ግቢው ሌላ መብ ራት አይታይም ነበር። ይህ በሆቴል ከተለመደው ሁኔታና ማጫታ የተለየው ፀጥታ የሚሰጠው የእስክራም ለፈጅትና ሰላም ዙዋሪው ፈረሰኞችን ለአብይቱና ለአደጋው ምክንያት በሆኑት ቅር ሁኔታዎች ለማስታወስ ስለረዳው ለሰሚ እጅግ አድርጎ የሚያስገርምና ማንም አስቦት የማያውቀውን የቅሌት መንፈስ ፈጠረበት። መቼም ብዙ ጊዜ እንዳስረዳነው ፈረሰኛው የሚያድር ባቸው ሆቴሎች ሁሉ በሱ አስተያየት የመሰፍን ግንቦች ስለሆኑ የዛሬውንም ሌሊት ባንድ ስመ ጥሩ በሆነ የመሰፍን ግንብ ውስጥ የሚገኝ መሆኑን በእስክራም ውስጥ ቀረፀ። እንዲሁም ደግሞ የሆቴሉኛው ልጅ የመሰፍኑ ልጅ መሰላ ታየችው። ይህችም ብላቴና በፈረሰኛው ትክለ መልካምነትና የትህትና ጠባይ ተማርካ ልቧ በጽኑ ፍቅር በመነደፍ የተነሳ ሌሊት ከቤተሰባዊ ተደብቃ ወደሱ የምትመጣና አብረው የምትድር ለመሆኑ ታል የገባች መሆኑን በሃሳቡ አረጋግጠ። ይህን በአንጉሉ ውስጥ ያገባውን የቅዠት ትዝታ እውነተኛ ነገር አድርጎ ስለቆጠረው በዚህ ምክንያት እስካሁን ድረስ በፍጹም ታማ ጳጳስ ጠባቂ ባቆየው ንፁህነቱ ላይ የሚደርሰውን ከባድ የከሃዲነት ፈተና በማሰብ ይጨነቅ ጀመር። ባንድ በኩል ደግሞ ይህን አደገኛ ፈተና ለማሸነፍ የሚችልበትን ብርታት ለማግኘት ሲል መንፈሱን ይበጠብጠው ጀመር። በዚህ አኳ ጳጳስ የባሰውን ጤናው ታውኮ የተረፈውንም አንጉሉን ካደነ ዘዘው በኋላ በመጨረሻው ውሳኔ እንኳን የመሰፍኑ ልጅና በቁ ንጅናም የተደነቀችው ንግሥት ጄኔቭራ እራሷ ከሞግዚላታ ጅን ታቅና ጋር መጥታ ብትለምነው የሱን እመቤት የዱልጅኒያን ክብር የሚነካ አንዳች የውስልትና ሥራ ከመሥራት ለመታ ንድ መስጠቅ ለመሆን በልቡ ቆርጠ።

ከነዚህ ከሁለቱ አልጋዎች አልፍ ሲል የሚገኘው የነጋዴው መጳታ ነው። የሱም አነጣጠፍቆ ቅድም እንዳየነው የሁለቱን ምርጥ በቅሎዎች ዳውላና የጢቅ ግላስ ደረርቦ ነው። ነጋዴው የሚነዳቸው በቅሎዎች ዘራቸው የታወቀ ገሳቸው እንደተልባ የተላ ጠሰጠ አሥራሁለት ወደሎች ነበሩ። የዚህ ታሪክ ደራሲ እንደሚ ተርከው ይህ ነጋዴ በአርባላምስ ከታወቁት ሀብታም ነጋዴ ዎች አንዱ በመሆኑ በጣም ስለሚያውቀውና እንዲያውም ለደ ራሲው ቅርብ የሥጋ ዘመዱ ስለሆነ ሁኔታውን በተለይ አብ ራርቆ ጠቅሶታል። ይህም ሆኖ ደራሲው ሰይፍ አህመድ በኢፕሪል በተፈጥሮው በጣም ዝርዝር ወደሆኑት ጉዳዮች ውስጥ መግባት የሚወድ በመሆኑ የተነሳ የሚጽፈው ወሬ ሁሉ በዚህ መጠን ትክክለኛና የተለቀመ ነበር። እስካሁንም ድረስ በተተረከው ውስጥ በግልጽ እንደሚታየው ምንም እንኳ እስከዚህ ድረስ አያሌ ጥቃቅን ዝርዝሮችና ደቃቅ ነገሮች ቢገኙበት ደራሲው ይህ ንጉ ሳያሰማ በዝምታ ሸፍኖ ለማለፍ አልፈለገም ነበር።

ስለዚህ በተፈጥሮ ዝንጉነታቸው ወይም ደግሞ በስንፍና ቸውና በድንቁርናቸው ምክንያት የድርሰታቸውን መዓዛ በቀ ለው መድ ውስጥ ትተው ድርጊቶችን በጣም አጣድፈውና አሳ ጥረው የሚተርኩት ምርጥ የተባሉት ደራሲያን ሁሉ የአጻጻ ፋቸውን ምሳሌና ዘይቤ ከዚህ ዓይነት አተራረክ ቢቀዱት ኖሮ ይበልጥ ጣእም ያለው ይሆንላቸው ነበር። ይህም ስለተባለ በተለይ «የሪካምንቱው ታብላንተን» ታሪክና እንዲሁም የኩንቴ ተሚላስ ድርጊት የሚተርክበትን መጽሐፍ የጻፉት ደራሲያን ሽህ ምስጋና ይገባቸዋል። በእውነት ማናቸውንም ድርጊት በምን ያህል ትክክ ለጽኑት አበጥረውና ዘርዝረው ለአብራርተው እንደጻፉት ሲታይ አስተዋዩንታቸው እጅግ የሚያስደነቅ ነው።

ከላይ ምን ብዬ ነበር፤ እነሆ እንግዲህ ነጋዴው አጋሰሰችን ከታሰሩበት ሥፍራ ጐብኞቹ ለእራታቸውም ሁለተኛውን ድርሻ ገብስ እከፋፍሎ ከተመለስ በኋላ በቀጥታ ወደ መጳታው ቆዋ ወጣና ከመደብሩ ላይ ተጋደሞ ቀጠሮ አጥባቂቷን ማሪቶርኒስን ይጠብቅ ጀመር። ባንድም መላ ሰውነቱ በቅባት ተለቅልቆ በሻሽ እንደተተበተበ በጀርባው ተነጋሎ ለመተኛትም እየከ

በዚህ የተዘበራረቀ ሃሳብ ሁለመናው ተወርሮ በሚገኝበት ጊዜ በእድሉ መጥፎኝነት ልክ በዚያን ሰዓት ባለቀጠርዬቱ እስ ቲሪያዊት ከተፍ አለች ። እሷም የውስጥ ልብዓት ብቻ እንደሌለ በበሽታ ኮሽታ እንዳይለማበት ጫማዋን አውልቃ ጭረኛም ሸባ ልሳ በጨርቅ አስራ በቀስታ እርምጃ እየተራመደች ሰለቱም ሰዎች ወደተገኙበት ቆጥ ላይ ከወጣች በኋላ በዳበሰ ነጋዴውን ትፈልግ ጀመር ። ዳሩ ግን በታው ጠፍቶበት ስትገባለች ደን ኪሾት ስለሰማች ምንም እንኳ ቁስልና ወለምታው ቢያስቸግረው ተነስቶ አልጋው ላይ ተቀመጠና በሕልሙ ሲያያትና ሲጨ ነቅባት የነበረችውን ተወዳጅዋን የመስፍን ልጅ ለመቀበል እጅን ዘርግቶ ይጠባበቅ ጀመር ። አስተራሪያዊቷም ድምጹን አጥፋታ ጎንበስ ብላ ወዳጅዋን ለመፈለግ እጅዋን ስድዳ ስትዳብስ እንዳጋ ማሟ ከዶን ኪሾት እጅ ጋር ስለተገናኘች ከንዲን ጨበጠና እን ዳች ቃል ሳይናገር ጉትቶ እጉት አስቀመጣት። ከዚያም በኋላ ሰውነቷን ዳብሶ የውስጥ ልብዓት ነካ ፣ ምንም እንኳ የውስጥ ልብዓት ከከ ፋይ ጨርቅ የተሰራ በሰላ ቢሆን ለሱ የረቀቀ ሐረ መስሎ ታየው ። በእጅዋም ላይ አምባር አገኘ ። ይህም አምባር የቆረበት አሊምና የዶቃ ሰክ ቢሆን የምስራቅ አልማዝ መስሎ ታየው ። ፀጉረም እንደጋማ ጠጉር የከረድደም ቢሆን በጣም ዞማና የወርቅ ነዶ በመሆኑ የብረቅራቂነቱ ኃይል የፀሐይን ብርሃን የሚያጨልም መስሎ ታየው ። የነጭ ሽንኩርት ጠረን የሚሸተው ትንፋሽ ደግሞ ልብ የሚያናውጥ ኖርዶስ ሽቱ ሆኖ ተሰማው ። በጠቅ ላላው ነገሩን አሳጥሮ ለመጨረስ እንዲመች በዚያው በእነበ በው መጽሐፍ ላይ ሁኔታዋ ተጽፎ ከሚገኘው ልዕልት ጋር በማመሳሰል የሰውነቷን ቅርጽና አፈጣጠር አላባባሏንና ጌጧን መግዛዋን በሙሉ ይህችኛዋም የያዘች አድርጎ በሃሳቡ ተረጋገጠ። ይህችም በታሪኩ ውስጥ የምትገኘው ልዕልት በፍቅር ተሸንፋ በጣም ቆስሎ የተኛውን ፈረስኛ ለመገናኘት ሄዳ እንደነበርና ሌላም ከዚህ ሁኔታ ጋር የተያያዘ ዝርዝር ነገር ሁሉ በሚተረክው ልብ ወለድ ታሪክ ላይ ተጽፎ የሚገኝ ነበር ። ስለዚህ የዚህ የምስኪኑ ፈረስኛ አእምሮ ከሕፃን ልጅ ያነሰ ደካማ ባይሆን ኖሮ የገረዱትን ገላ በመዳሰስ የተሰማውም ሆነ ። ከትንፋሽ ያሸተተው፣ እንደ ዲሁም የነበራት ሌላው ጠረኒ ሁሉ አንድነት ሆኖ ነጋዴ ላልሆኑ

ለግናቸውም ሰው ቢሰማ ኖሮ ወዲያውኑ አቅልሷል። የሚያስታው ክስሰነበር ይህ ጉድለት ብቻ ከመታለል ሲያድነው ይችላል ነበር ። እሱ ግን የጅልነቱ ብዛት በከንዱ ያቀፋት የቀንጅና ንግሥት መሆኗን አምና ነበርና በውሉ አጥብቆ አቅፎ በተለባለሰና በማቆ ሳመጥ አነጋገር እንዲህ ይላት ጀመር ።

« እጅግ የተከበርሽውና ፀጋ የተሞላሽው ልዕልት ሆይ ! በፊት ላይ የሚያገኘበረቀውን ታላቁን የውበትሽን ፀዳል በማየቱ ይህን እጅግ ከፍ ያለውን ወርቃ ለመክፈል የሚኖርብኝን ግዴታ ለመፈጸም በምትልበት ሁኔታ ላይ ለመገኘት ምንኛ ፈቃዴ እንደነበር የምገልጥበት አንደበት ያጥረኛል ። ዳሩ ግን እጉል ዕድል ደጉችን እየተከታተለ ከማሰናከል ምንግዘም የማይደክ መው በመሆኑ ከፋኛ ተጉድኞቹ ቆስቦ እዚህ አልጋ ላይ አንድ ገኝ አድርጎኛል ። በበኩሉ ፍቅራዊ ፍለጎትሽን ለመፈጸም ፈቃደኛ ብሆንም እንኳን የአሁኑ ሁኔታዬ እንዳልችል እድርጎኛል ። በዚህም አስመቻሌ ላይ ሌላ ይበልጥ ከፍ ያለ መስናክል ተጨምሮበታል ። ይኸውም የሃሳቤን የምስጢር ቁልፍ ለያዘችው ለእመቤቱ ለወደር የሌሽ የተዘዘደቱ ፍልጅ የገባሁት የታማ ባታላቅ ለጋስነት የቀረበልኝን ዕድለኛ አጋጣሚና መልካም ሰጦታ ገፍቼ ለመመለስ እስከዚህ ድረስ የጽሁፌ ፈረስኛ አልሆንም ነበር » አላት ።

ማሪቶርኒስ ግን ይህን ለሚያህል ጊዜ ከዶን ኪሾት ጋር ያለ ውድቃው ምስጢር ይዛ በመቆየቱ ነጋዴው ምን ይለኝ ይሆን በማለት ከፋኛ ስለሰጋች ሰውነቷ በላብ ተዘፍቆ ነበር ። ደን ኪሾትም እያከታተላ የሚናገረውን ሐተታ ለመስማት እንዳት ፍለጉት ሳይኖራት ከእጁ አምልጣ ለመሄድ ብቻ በተቻላት መመን ትታገለው ነበር ። ይሁን እንጂ ይህ ሁሉ መንታት እየሆነ አንዲት ቃል እንኳ አምልጧት ድምጽ አሳስማችም ነበር።

ያ ጎረምሳ ነጋዴ ደግሞ ከቀድሞ ጀምሮ ያንን መጥፎ ፍላጎቱን ለመፈጸም ሲል እንደጎመጆ የማሪቶርኒስን መምጣት ነቅቶና አንቅቶ ይጠበቅ ነበርና ገረዱቱ ወደ ቆጡ ከወጣች በት ጊዜ አንስቶ እዚህ እመከላሹው መኖሩን አውቆ ዶን

ኪሾት የሚናገረውን ሁሉ ተጠንቅቆ ያጻምጥ ነበር። በዚህ ሁኔታ አድብቶ እንደተቀመጠ ብዙ ሰዓት ከጠበቀ በኋላ ጎላ ግሥቱን ስለጨረሰ፣ እንዲሁም ደግሞ አስተረፍይቲ ቃልሞን ያልጠበቀች ሆና በሌላ ሰው የለወጠችው ስለመሰለው በዚህ አኳኋን በመታለሉ ቅናትና ንዴት አቅነጠነጠውና ከመጎታው ተነስቶ በዝግታ ሄዶ ከዶን ኪሾት አልጋ ጫፍ ላይ ተቀመጠ። እዚያም እንደሆነ የሹክሹክታቸው ምስጢር ፍጻሜው ምን እን ደሆን ለማወቅ አድፍጦ ሲያዳምጥም አልሰማው አለ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ግን ገረዷቷ ከዶን ኪሾት እጅ ለመላቀቅ ስታታገል እሱ ደግሞ አጠገቡ እንድትቆይ ለማድረግ ሲገቡትታት በመስ ማቲ ይህን አጉል ልፊያቸውን ስላልወደደ እጁን ሠነዘረና ፍቅር ያጠቃውን ፈረሰኛ በዚያ በሚሸሸው ጉንጩ ላይ አንድ ኃይ ለኛ ቡጢ ሲያሳርፍበት በእፉ ውስጥ ደም ሞላበት። በዚህ ብቻ የልቡ ስላልደረሰ ዘሎ አልጋው ላይ ወጣና በዱላ የቆሰለውን ታፋውን እየረገጠ ይጨፍርበት ጀመር። አልጋውም ወደኋላ ራቅ ብለን እንዳስረዳነው ሥራው ግብግ በመሆኑ ምክንያት ረግቶ የቆመ አልነበረምና የነጋዴው ክብደት ሲታከልበት ጊዜ ሚዛኑ ባንድ ወገን አጋድሎ በቆፍ የነበረው አልጋ ወላልቆ ወደ መሬት ለሽ አለ። በዚህ ዓንታ ሆቲስኛው ተሸብሮ ከአ ግቅልፉ ነቅቶ ከተነሳ በኋላ ጉሮሮው እስኪሰነጠቅ ድረስ ማር ቶርኒስን ይጠራት ጀመር። እሷም ፈርታ ለጥሪው ስላልመለ ሰችለት በዚህ ዓንታ ውስጥ እሷ እንዳለችበት ሆቲስኛው ባቶሎ ገባው። በዚህ ጥርጣሬ ከልጋው ላይ ወርዶ መብራት አብርቶ ዓንታውን ወደሰማበት ቆጥ ላይ ወጣ። ገረዷታም የጌ ታዋን መምጣት በሰማች ጊዜ ሰውዬው ክፉ ተደባዳቢ መሆ ነን ታውቃለችና በፍርሃት እየተንቀጠቀጠች ወደ ሰንጠረዥ አልጋ ሸሽቶና እሆዱ ላይ ወጥታ ጭብጥብጥ ብላ ተሸገጠች። እሱም እንቅልፉን ሲያባብል ውሎ ገና ተጎቶ ማሸለቡ ስለነበረ ለጊ ዜው ቶሎ አልነቃም ነበር። ሆቲስኛውም ድምጹን ከፍ እድ ርጉ በቁጣ እየሮሽ ወደ መካከላቸው ገባ።

«ወዴት ነሽ አንቺ ሸርመጣ፣ ይህን ቆጥ የምታተራም ሽው ያለጥርጥር አንቺ ነሽ! ነይ ውጭ ከዚህ አንቺ አለሌ ጋላ ሞታ፣ እያለ የሰድብ መጣት ያወርድባት ጀመር።»

እዚህ ነጥብ ላይ የሆቲስኛው ጨሽት ሳንቱን ስለቀሰቀ ሰው ባንና ተነሳ። ወዲያውም በሆዱ ላይ የተሟኔው ሸክም ከብዶ ስለተሰማው አጋንንቶች የሠረፍበት መስሎት እንደባባ በቡጢ ወዲያና ወዲህ እየመታ ማሪቶሪክን ደህና አድርጎ ይጠ ልዛት ጀመር። በዚህ አኳኋን በመመታቷ ክፉና ስለተናደደች ፍራቷን ሁሉ ተወችና እሷም በበኩሏ ሳንቱን በርከት አድርጋ በቡጢ እየደወለች የመተኛት ፍላጎቱን አስወገደችለት። ሳን ቶም መቺው ግን እንደሆነ ሳያውቅ ክፉና በመመታቷ በንዴት ስለጋለ ተጣጥሮ ተነሳና ማሪቶሪክን ጨምድዶ ከያዘ በኋላ በዚህ ዓለም ላይ በጣም የሚያስቅና በጣም የመረረ ጠብ ፈጥ ረው በቡጢና በንክሻ በሆቲስኛው መብራት ብርሃን ወዳጁ በእንዴት ነጋዴውም ደግሞ በሆቲስኛው ማብራት ብርሃን ወዳጁ በእንዴት ያለ ጭንቅ ውስጥ ተወጥሮ እንደምትገኝ ስላየ ዶን ኪሾትን ለቀቀና ሊረዳት ወደርሷ ሲሄድ ሆቲስኛውም ተከተለው። ዳፋ ግን የሆቲስኛው አካሄድ በሌላ ዓይነት ገደትና ስሜት ነበር። ምክንያቱም የዚህ አባታዊ እና ረብሻ ሞና ሰበብ የሆነችው ማሪ ቶርኒስ መሆኗን በበኩሉ አርግጠኛ ሆኖ ስላመነ በዚህ ጥፋቷ ሊቀጣት በማስባ ነው። ለዚህም ጠብ የተሰጠው ምሳሌ «ድመት አይጥን፣ አይጥ ጅራፍን፣ ጅራፍ በሬን፣ እንደሚገባው ስለሆነ ነጋዴው ኪሾትን ሳንቶ ገረዷቷን ገረዷቷ ሳንቶን ሆቲስኛው ገረዷቷን በመምታት ያላንዳች ገላጋይና ያላንዳች እረፍት እንደ እብድ ይቀቁ ነበር። የባሰውን ደግሞ ሁኔታውን ያከፋው በፍ ጅቱ መካከል የሆቲስኛው መብራት መጥፋት ነው። በዚህን ጊዜ ሁሉም በጨለማ ውስጥ ሆነው እንዲ ባንዱ ላይ እንደተ ዘበሉ የዕውር በትር እንደሚባለው ቦታ ሳይለዩ ለሞት በሚ ያሰጋ አመታት መከሰከሰቸውን ቀጠሉ። ከመላ ስውነታቸው አንዳች እንኳን በትር ያላረፈበት ሰፍራ አልነበረም።

እንዳጋጣሚ ደግሞ የዚያን ዕለት ማታ የድሮው የቶሌዶ አገር የወንድማማችነት እድር የጉበዝ አለቃ የሆኑት ሽማግሌ ሰው በሆኑት አድረው ነበርና ይህን እየተጋጋለ የሚሄደውን ድብልቅልቅና ሁኔታ በሰሙ ጊዜ ከእጃቸው የማይለዩትን ምር ኩባቸውን እና የቆርቆሮ ሰጥናቸውን ከግል ሰነዳቸው ጋር ይዘው በጨለማ ውስጥ እየሮሹ ወደ ቆጡ አመሩ። እዚያም

እንደደረሱ በሕግ ስም ቁጥር ፡ በዕድር ስም ቁጥር ፡ እያሉ ይመዝገቡ ይመርጥ።

እንዲህ እያሉ ወደስምዖን ሲጠጉ መጀመሪያ እግራቸውን የደናቀደው ዶን ኪሾት ነበር። እሱም ከተባበረው የአልጋ እንዲሁ ላይ ወድቆ ሕሊናውን እንደሰጠ አፋን ወያላይ እንዳንጋጠጠ ተዘርግቶ ስለነበረ ዝቅ ብለው እጃቸውን ሰደው በዳበላ እየተመተመ እራሱን ወያኔደው ከያዙ በኋላ ወሕሽታቸውን ሳያቋርጡ «የሕግ ያለህ ድረስ ሰው ተላለቀ» እያሉ እርዳታ ይሰጡ ይቆጥሩ።

ዳሩ ግን የተያዘው እሥረኛ ጥቂት እንኳ የማይታወቅ ሲመሆኑ የሞተ ስለመሰላቸው እና በውስጡም የማግኘት ሰዎች ሁሉ የሱ ገዳዮች ስለደረጉባቸው በዚህ ጥርጣሬ ድምጻቸውን ከቅድመ ይበልጥ አጥልተው አራታቸውን አስተጋቡ።

«የሆተሉ በር ይዘጋ ! ከዚህ ቀጥ ላይ እንድ ሰው ተገድሏልና ማንም ሰው ከዚህ እንዳይወጣ» ብለው አስጠነቀቁ። በዚህ ማስጠነቀቂያ ወሕሽት ተቀባይነት ስለተደናገጡ ልክ ድምጹን እንደሰሙ ወዲያው ፀሉም መሳታታቸውን አቋርጠው ፀጥ አሉ። ሆኖአቸውም ሹልክ ብሎ ወደ መጃታ ከፍሎ ሂደ። ነጋዴውም ወደ መደብሩ ተመለሰ። ገረድም ወደ ጓዳዋ ገባች። እነዚያ ሁለቱ መከረኞች ዶን ኪሾትና ሳንቆ ግን ሌላ መሄጃ ስለሌላቸው ከወደቁበትም ለመነሳት ስለማይችሉ እዚያው እወድቁበት ቦታ ብቻቸውን ቀሩ። የጉበዝ አለቃውም እስካሁን ጨብጠውት የነበረውን የዶን ኪሾትን ረዝ ለተቀላቀለና መብረት ፈልገው ወንጀለኛውን መርምረው ለማሰር ወጡ። ዳሩ ግን ሆተላኛው ወደ መጃታ ከፍሎ በተመለሰ ጊዜ በሆተሉ መግቢያ በር ሲበራ የነበረውን ፋኖስ ሆነ ብሎ አጥፋቸው ስለነበረ መብራት ለማግኘት አልቻሉም። ስለዚህ ወደ ወጥቤቱ ምድጃ ሄደው እሳት ለማንደድ እየተገነጉጉዋል። ብዙ ጊዜ ከፈጀባቸው በኋላ በመጨረሻው እንዲት ኩራዝ ለማያያዝ ችሉ።

ቀርጾቸው ዶን ኪሾት ለገዛ ጉዳቱ የመስፍን ግንብ ብሎ በሰየመው ሆቴል ውስጥ ከጋሻ ጀግራው ከሳንቆ ፖንቻ ጋር የተቀበሉት ስፍር ቆጥሮ የሌለው እግርና ፍጻ መተረኩ ይቀጥላል።

እስከዚያው ድረስ ዶን ኪሾት ነፍሱን ዘርፈው ሰውነቱን ካወቀ ከኋላ በመጀመሪያው ቀን «በሽመል ሸለቆ» ላይ ተደብደቦ ወድቆ በነበረበት ጊዜ ጋሻ ጀግራው በጠራበት በዚያው ዓይነት ቀስባቸው ድምጽ እንዲህ እያለ ይጠራው ይመር።

«ወዳጅ ሳንቆ ተቅጥላል ! ተቅጥላል ! የኔ ወዳጅ ሳንቆ በተረበውና ለመሆኑ የትኛው ጤናዬ ነው የማያስተኛኝ አለ» ሳንቆ እንደተባላቸው እንደባሉ በከፋት የተበከሉና የተባበሱ ተንኮላኞች ሁሉ ዛሬ ሌሊት ተሰባስበው በላዬ ላይ ሲወድሩ ራሳችን እየሰማንታቸው ምንን ተኛሁት?»

«አሁን እንዳልነው ዛሬ ሌሊት የደረሰብን ሁኔታ በዲያብሎስ እቅድ የተመራ ለመሆኑ መሳሉ በሙሉ እርግጠኛ መሆን ትችላላህ» ቢል መሰበሰቡ ዶን ኪሾት። «... ምክንያቱም፣ ወይም እኔ ንጉላ ሆኜ ይሆናል፣ ወይም ደግሞ ይህ ግንብ ያስጥርጥር በተባለው ጋዴል የተወረረ መሆን አለበት። የሆነው ሆኖ በተለይ አሁን ልንግርህ ያስብኩትን ምስጢር እኔ እስከሞትዎ ድረስ ለማንም በሆነ እንዳይወጣው እስቀድመህ እንድትምልልኝ እፈልጋለሁ» አለው።

«በደብታ እምልልጃለሁ» ቢል መለሰ ሳንቆ።